

BOŽIČNI SPOMINI.

Božič! Kako mnogo tisoč prijetnih in lepih mislij nam vajuja ta beseda ki vsebuje tak čar, da se mu le teško kdo ustavlja. Ko je otročja duša že zdavnaj pozabila vse, kar je bilo v mladosti lepega in prijetnega, in tega je bilo pri naših delavskih otrocih jako malo, toda božična slika še vedno deluje na duhove preteklosti, božične slike se pojavljajo v svetlem blešku pred našimi očmi. Če vidi človek vse svoje drage prijatelje zginjati okoli sebe, enega za drugim, da stoji kmenečno osamljen kakor drevo brez listja v pusti jeseni, toda na božični dan se marsikom zdi, kot da bi se mu davni prijatelji zopet pridružili, da obhajajo z njim "srečno in blaženo noč". In če je človek v trdovratnem boju življenja, kmenečno pozabil samega sebe, če je cinično sklenil, da to življenje ni zanj — na božični večer se najde marsikaka utrjena duša, kateri se oglasi vest, ki je sicer zamrla pri šumenju svetovnega življenja. Mnogega so božične misli zopet pripeljale k drugim načelom, k mladostnim mislim, dale so mu novih močij za boljšo in vztrajnejšo borbo za obstanek. Mističen, skrivnosten in nedolžen žar leži v božičnem ozračju, katerega vzroka sicer ne moremo razlagati, toda mi vsi vemo, da je tukaj, da biva med nami.

Božič je kakor "deklica iz tujine", ki prinese vsakemu svoje darilo. Nikakor se niti predstavljati ne moremo, da bi zginil božič iz našega življenja z vso svojo krasoto. Sicer so danes na svetu cinični in radikalni ljudje, katerim ni več do tega življenja, in ki tudi prerokujejo konec slovanskega božiča, kakor so ga obhajali naši stari pradedje, za njimi pa naši dedje in očetje. Toda motijo se, ker božič ne bo zginil nikdar s sveta. In če zgine, tedaj nastane na svetu tudi drug človeški rod, ki bo imel drugačne pojme, druge názore o življenju. Čim bolj materialistične postajajo želje in misli človeštva, tembolj bi ljudje potrebovali zunanje sile, nekoga predmeta, kamor bi se zatekali, kadar se hočejo rešiti, ker sicer propadejo v duševno puščavo in duševni mrz. Da, na svetu so danes že ljudje, ki zanikajo vse, kar sliši na ime gorkota, mehкота in prisrčnost, vsega se hočejo otresti. Toda detudi se jim posreči skozi 31 tednov v letu odkrižati se takih idej, takih pojmov — na božični večer prešine vsakogar, o čemur ni mislil celo leto, nekaj nezapopadno mehkega, ki zavije človeka v svojo toplino. In res — človeku se ni treba sramovati božiča.

Božič je predvsem praznik

MIR S TEBOJ!

A. MEDVED.

otrok. Oni, ki še nimajo resnega in notranjega pojma božiča, se nehote radujejo nad božičem in to radi božiča samega. In otroci naj se tudi radujejo ta dan. Starši, če morejo naj ob tej priliki razvesele otroke, saj pojmiyo sami svoje božične dneve, katerih se danes spominjajo. Trpka je naša usoda v tem svetu, kruto bitko borimo za življenje in obstanek vsi, katerim je nam usoda podelila naslov delavca. In legično, prav je, da se enkrat človek otrese skrbi, ter se uda idealom, po katerih bi lahko živel, če ne bi bil postavljen na svet samo za trpljenje in grenkobo. Zatorej pa dajmo v poeziji božičnega praznika otrokom zaklad božičnih spominov, ki jim ostanejo, dasi bodejo pozneje v resnem življenju razočarani, ko spoznajo grenkobo sveta, toda spomin na veselo božično noč jim bo vseeno ostal in jih spremljal skozi življenje. Vse kar nam je bil božič nekdanj, naj postane tudi otrokom. Postane pa božič otrokom to, če povzročimo, da deluje veselje, mehkost in poezija skupaj, da povzročijo otroku nekaj bliščečega, kar se mu globoko uživi v spomin.

Zgorej smo omenili o žrtvah ki jih naj stariši žrtvujejo otrokom za božič. Pri tem pa seveda ne mislimo na denar, pač pa mislimo popolno ljubezen do otrok, kateri ljubezni se ne more nihče zoperstavljati.

Ne smemo misliti s kakim zunanjim veseljem bodejo vzradostili otroško dušo, ne smemo se ustrašiti nobenega truda, nobene ponočne ure, da jim zgradimo mične stvarice, pač pa moramo gledati pred vsem, da se otrokom vcepi v mlada srca pravi pomen in duh božiča. In ta duh more videti le v lastnem domu, če je še tako majhen in siromašen. Kjer se aberejo plemenito misleči ljudje, da obdarujejo otroke revnih starišev, to je postranska stvar, pravi pomen božiča more otrokom razložiti le mati. Sijaj, bogastvo in zapravljanje ni pomen božiča. Pri naših delavcih ima božič pomen. Rekel bo kdo, da nimamo pravega poguma o človeški siromašini in nadlogi, — ne, o tem smo dobro prepričani, da tare tisoče družin siromaštvo in revščina, katerim je teško priklicati ta večer veselje na obraz. In ravno raditega, ker je marsikaterim staršem zagrenjeno življenje radi nadlog, boleznij, revščine, slabij in dolgov, in torej ne morejo uživati pravega božičnega veselja, bi morali to veselje dati otrokom. In to je, kar smo zgorej menili "žrtve". Kajti največja žrtev matere je, ki živi v revnih okoliščinah, ko s svojim zlatim srcem skuša tolažiti svoje dete in mu v nežni mladosti poditi vstran nepotre-

Dalje na tretji strani.

Noč raspenja krila trudna,
gora se zavija v sen.
Ali čutiš, duša budna,
da te neka sila čudna
vabi v svet pokojni ven?

Z vrha, ki ga temno brinje
venča in opaja zrak,
rad nebo bi gledal sinje,
luno in zvezda svetinje,
migljajoč v tihni mrak.

Sanjal bi o zlatih dvorih,
kjer resnica vlada zgolj,
kjer v nekončnih se prostorih
duh ob solčnih greje vzorih
vsak trenutek srečen bolj.

Vsak trenutek bolj nesrečen
koprnim od zemskih tal.
Trudnega telesa slečen
rad bi, samotar nevečen,
vse pozabil in zaspal.

Tajni zbor duhov ponočnih
raj bi sklenil nad menoj,
v krogih plaval nerazločnih,
peval v glasih milozvočnih
zadnje pesem: "Mir s teboj!"

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

Kašelj in prehlad

SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS

SEVERA'S GOLD AND GRIP TABLETS

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa

Nova trgovina!

Slovenec rojakom naznanjam, da sem otvoril novo trgovino z najfinjšimi čevlji za celo družino. V zalogi bom imel vedno le najboljše čevlje, ki dolgo trpijo. Postrežba točna in zanesljiva.

Anton Milavec,

6311 ST. CLAIR AVE.

Točno in zanesljivo popravljane vseh starih čevljev.

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod, zaloga pohištva, pečij in barv. Kocije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovincem za naklonjenost in podporo! Postrežba vedno točna in poštena.

FRANK MIHELICH,

Papiram svoje, opravljam mizarska dela, napeljujem cevi za vodo ali plin. Barvanje hiš se izvrši v posebnem zadovoljnosti.

6201 St. Clair Ave.

Odgovor g. Omanu

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

EVROPA

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

EVROPA

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

EVROPA

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

EVROPA

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

EVROPA

...vse, kar je v tvojih rokah, da bi se lahko odločil, ali si to dobiš ali ne. Če ti je všeč, pa ti ga damo, če ne, pa ne. To je vse, kar ti damo.

BERITE IN RABITE!

Vsled slabih delavskih razmer in prevelike zaloge blaga, sem primoran razprodati po najnižjih cenah večji del svoje zaloge. Sedaj imate lepo priliko, da kupite božična in novoletna darila, in sicer ure, verižice in prstane, zapestnice in vso drugo zlatnino in srebrnino.

15% POPUSTA ALI 85c ZA \$1.00

Ako izrežete ta oglas z imenom in prinesete v mojo prodajalno.

FRANK ČERNE, SLOVENSKI URAR IN ZLATAR,
6033 ST. CLAIR AVENUE, VOGAL 61. CESTE.

Pazite na številko, da pridete na pravi prostor.

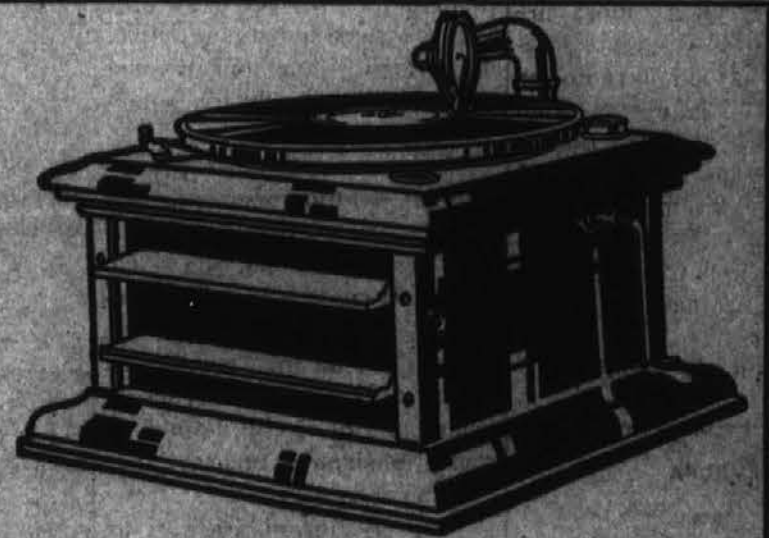
Ta listek je vreden 15 centov pri vsakemu dolarju za nakup zlatnine, božičnih in novoletnih daril.

Eno najlepših božičnih daril ali izvrsten okrasek za hišo in dom je Columbia grafofon. Imam jih v zalogi vsake vrste in cene od \$17.50 do \$200.00. Spodaj vidite slike in cene raznih Columbia grafofonov, katere lahko kupite pri meni.

COLUMBIA GRAFONOLA. Te vrste inštrument se je ljudem najbolj priljubil. Na milijone se jih je prodalo zadnja tri leta. Cena mu je samo \$50.00, toda ie jako trpežen in ima mil čist glas. Proda se na mesečna odplačila.

'ECLIPSE' za \$25.00 izvrsten grafofon. Kdor hoče imeti dober inštrument in ne izdati mnogo denarja, ta naj kupi "Eclipse". S tem bodete popolnoma zadovoljni. Veseli bodete vi in vaša družina.

Prodaja se na mesečna odplačila.

"THE MIGNONETTE" krasen grafofon za \$100. Vreden \$200. To je ravno inštrument kot najbolj prija ljudem. Lep okrasek vsakemu pohištvu že sam po sebi je ta inštrument pa še posebno priljubljen po svojem milem, čistem glasu. Lahko ste ponosni, če imate ta grafofon v vaši hiši.

"NEW LEADER" Poleg inštrumenta je fina shramba za plošče. Vi pritisnete na gumb in prikaže se plošča, katero želite. Velja samo \$75 ali \$85. To je najnižja cena za katero dobite krasen grafofon.

"NEW REGAL" luksurjozen grafofon za samo \$50. Vrhunec umetnosti v grafofonih. Močan, trpežen združen s finim glasom. Nič lepšega ne more kupiti za svoj dom kot ta grafofon. Na mesečna odplačila.

FRANK ČERNE,

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA Z URAMI, ZLATNINO, SREBRNINO, COLUMBIA GRAFOFONI IN PLOŠČAMI.

6033 ST. CLAIR AVE.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 18. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Inkorporirana v državi Ohio leta 1914.

Predsjednik: JOHN GORNİK, 8108 St. Clair Avenue.
Predsjednik: PRIMOS KOGOJ, 1053 East 61 Street.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1053 East 62nd Street.
Blagajnik: JERNEJ KNAUS, 6129 St. Clair Avenue.
Blagajnik: JAMES M. BELJAKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Blagajnik: Frank Jakšič, 3211 St. Clair Ave. Josip Rus, 1206 E. 55 St. Frank Černe, 1188 E. 53 St. Frank Černe, 5274 St. Clair Ave. Anton Grdina, 517 St. Clair Ave. Ignacij Smuk, 1998 East 91th St. Anton Oltar, 1188 E. 61 St.
 Svećeno glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"
 Za dopis, drugo uradne stvari in štamarske nakaznice naj se pošilja na glavni tajnik.
 Glavna štamarska urada se nahaja na 1052 E. 62nd Street, prvo nadstropje, glavni Cuy. telefon: Princeton 1270 E.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec julij 1914. Assessment No. 9.

DOHODKI					STROŠKI				
Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
651.78	343.20	255.87	50.40	2.25	377.00	377.00			
61.74	33.59	23.25	6.90		600.00	600.00			
73.08	37.08	30.75	6.15						
100.69	120.19	55.50	20.25	75	102.16	102.16			
82.88	41.55	30.75	6.15		4.43	16.00	16.00		
51.19	28.59	18.00	3.60	75					
103.88	60.65	48.23	9.00	75		33.00	33.00		
58.17	29.37	23.00	4.80	75		10.00	10.00		
186.24	86.24	66.00	13.20	11.00	9.80	15.00	15.00		
46.27	23.02	15.00	3.00		5.25				
81.90	56.96	28.35	8.40			11.43	11.43		
62.86	35.90	23.75	4.65	4.00					
30.59	22.89	5.00	2.70						
119.50	63.50	45.00	9.00			74.00	74.00		
41.47	22.72	15.75	3.00						
16.98	14.13	7.75	2.10						
130.81	77.86	44.75	8.70						
28.95	21.30	6.00	1.65						
5066.20	2130.92	1734.70	163.65	55.25	515.00	515.00	51.00	119.48	11238.59

Priloge: 1. Priloga, 2. Priloga, 3. Priloga, 4. Priloga, 5. Priloga, 6. Priloga, 7. Priloga, 8. Priloga, 9. Priloga, 10. Priloga.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec avgust 1914. Assessment No. 10.

DOHODKI					STROŠKI				
Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
651.78	343.20	255.87	50.40	2.25	377.00	377.00			
61.74	33.59	23.25	6.90		600.00	600.00			
73.08	37.08	30.75	6.15						
100.69	120.19	55.50	20.25	75	102.16	102.16			
82.88	41.55	30.75	6.15		4.43	16.00	16.00		
51.19	28.59	18.00	3.60	75					
103.88	60.65	48.23	9.00	75		33.00	33.00		
58.17	29.37	23.00	4.80	75		10.00	10.00		
186.24	86.24	66.00	13.20	11.00	9.80	15.00	15.00		
46.27	23.02	15.00	3.00		5.25				
81.90	56.96	28.35	8.40			11.43	11.43		
62.86	35.90	23.75	4.65	4.00					
30.59	22.89	5.00	2.70						
119.50	63.50	45.00	9.00			74.00	74.00		
41.47	22.72	15.75	3.00						
16.98	14.13	7.75	2.10						
130.81	77.86	44.75	8.70						
28.95	21.30	6.00	1.65						
5066.20	2130.92	1734.70	163.65	55.25	515.00	515.00	51.00	119.48	11238.59

Priloge: 1. Priloga, 2. Priloga, 3. Priloga, 4. Priloga, 5. Priloga, 6. Priloga, 7. Priloga, 8. Priloga, 9. Priloga, 10. Priloga.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec september 1914. Assessment No. 11.

DOHODKI					STROŠKI				
Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
651.78	343.20	255.87	50.40	2.25	377.00	377.00			
61.74	33.59	23.25	6.90		600.00	600.00			
73.08	37.08	30.75	6.15						
100.69	120.19	55.50	20.25	75	102.16	102.16			
82.88	41.55	30.75	6.15		4.43	16.00	16.00		
51.19	28.59	18.00	3.60	75					
103.88	60.65	48.23	9.00	75		33.00	33.00		
58.17	29.37	23.00	4.80	75		10.00	10.00		
186.24	86.24	66.00	13.20	11.00	9.80	15.00	15.00		
46.27	23.02	15.00	3.00		5.25				
81.90	56.96	28.35	8.40			11.43	11.43		
62.86	35.90	23.75	4.65	4.00					
30.59	22.89	5.00	2.70						
119.50	63.50	45.00	9.00			74.00	74.00		
41.47	22.72	15.75	3.00						
16.98	14.13	7.75	2.10						
130.81	77.86	44.75	8.70						
28.95	21.30	6.00	1.65						
5066.20	2130.92	1734.70	163.65	55.25	515.00	515.00	51.00	119.48	11238.59

Priloge: 1. Priloga, 2. Priloga, 3. Priloga, 4. Priloga, 5. Priloga, 6. Priloga, 7. Priloga, 8. Priloga, 9. Priloga, 10. Priloga.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec oktober 1914. Assessment No. 12.

DOHODKI					STROŠKI				
Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
651.78	343.20	255.87	50.40	2.25	377.00	377.00			
61.74	33.59	23.25	6.90		600.00	600.00			
73.08	37.08	30.75	6.15						
100.69	120.19	55.50	20.25	75	102.16	102.16			
82.88	41.55	30.75	6.15		4.43	16.00	16.00		
51.19	28.59	18.00	3.60	75					
103.88	60.65	48.23	9.00	75		33.00	33.00		
58.17	29.37	23.00	4.80	75		10.00	10.00		
186.24	86.24	66.00	13.20	11.00	9.80	15.00	15.00		
46.27	23.02	15.00	3.00		5.25				
81.90	56.96	28.35	8.40			11.43	11.43		
62.86	35.90	23.75	4.65	4.00					
30.59	22.89	5.00	2.70						
119.50	63.50	45.00	9.00			74.00	74.00		
41.47	22.72	15.75	3.00						
16.98	14.13	7.75	2.10						
130.81	77.86	44.75	8.70						
28.95	21.30	6.00	1.65						
5066.20	2130.92	1734.70	163.65	55.25	515.00	515.00	51.00	119.48	11238.59

Priloge: 1. Priloga, 2. Priloga, 3. Priloga, 4. Priloga, 5. Priloga, 6. Priloga, 7. Priloga, 8. Priloga, 9. Priloga, 10. Priloga.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec november 1914. Assessment No. 13.

DOHODKI					STROŠKI				
Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
651.78	343.20	255.87	50.40	2.25	377.00	377.00			
61.74	33.59	23.25	6.90		600.00	600.00			
73.08	37.08	30.75	6.15						
100.69	120.19	55.50	20.25	75	102.16	102.16			
82.88	41.55	30.75	6.15		4.43	16.00	16.00		
51.19	28.59	18.00	3.60	75					
103.88	60.65	48.23	9.00	75		33.00	33.00		
58.17	29.37	23.00	4.80	75		10.00	10.00		
186.24	86.24	66.00	13.20	11.00	9.80	15.00	15.00		
46.27	23.02	15.00	3.00		5.25				
81.90	56.96	28.35	8.40			11.43	11.43		
62.86	35.90	23.75	4.65	4.00					
30.59	22.89	5.00	2.70						
119.50	63.50	45.00	9.00			74.00	74.00		
41.47	22.72	15.75	3.00						
16.98	14.13	7.75	2.10						
130.81	77.86	44.75	8.70						
28.95	21.30	6.00	1.65						
5066.20	2130.92	1734.70	163.65	55.25	515.00	515.00	51.00	119.48	11238.59

Priloge: 1. Priloga, 2. Priloga, 3. Priloga, 4. Priloga, 5. Priloga, 6. Priloga, 7. Priloga, 8. Priloga, 9. Priloga, 10. Priloga.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec december 1914. Assessment No. 14.

DOHODKI					STROŠKI				
Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge	Priloge
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
651.78	343.20	255.87	50.40	2.25	377.00	377.00			
61.74	33.59	23.25	6.90		600.00	600.00			
73.08	37.08	30.75	6.15						
100.69	120.19								

Beračnici — beračnici

...v Ameriki, posebej v tistih državah, ki zahtevajo ...

...Kaj so to oni slavni vojaki ...

...Kolikor mi poznamo naše Slovence ...

...In če je kje to potrebno, je to potrebno ...

...In ker smo poslednji v našem ...

...Ker so to oni slavni vojaki ...

...Kolikor mi poznamo naše Slovence ...

...In če je kje to potrebno, je to potrebno ...

...In ker smo poslednji v našem ...

...Ker so to oni slavni vojaki ...

...Kolikor mi poznamo naše Slovence ...

...In če je kje to potrebno, je to potrebno ...

...In ker smo poslednji v našem ...

Nemška social-demokracija.

Pisec A. K.

Ko se je v nemškem parlamentu glasovalo za ali proti vojni ...

Toda bogati ministri, vitezi, grofje in baroni ...

In oči gled vsemu temu pa pride uradna izjava generala ...

Ce Avstrija že sedaj z lakoto plačuje one ...

Veliko bo takih, ki bodo hodili v raztegnatih vojaških ...

Ze sedaj, ko je že vojna, grozi Avstrija ...

—To pa moram že reči, prijatelj, kar si oženjen ...

Res je, da nemški socialisti niso zakrivali vojno ...

Jaz vem, da v Rusiji vlada absolutizem ...

Danes smo preživeli presenečenje od strani nemških socializmov ...

Res je, da danes v Rusiji niso vse iste "civilizirane" razmere ...

Ako bi bila Rusija tako militaristična kot je Nemčija ...

iki socialisti zavozili v blato, iz katerega se bodo težko izvlekli.

Antonija Potočnik

priloga rojakom v Newburgh svojo prodajalno ...

POZOR!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem se namenila ...

FRANCES LAUSCHE, 6121 St. Clair Avenue.

Naznanilo.

Slovenec in Hrvatom se priporočam za obisk ...

Vesele božične praznike

in srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem ...

John Erbežnik, slovenski mesar in prekajevalec. 1231 E. 61st St.

Ali imate mogoče pohištvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite mali oglas v "Ameriko", in pohištvo bo kmalu prodano

POZOR! Spodaj podpisani naznanjam se enkrat vsem, ki dolgujejo pokojnemu Josip Bevc ...

Pri nas plačate lahko vse račune za plin. Prihranite si pot in odstotke.

Vašilo na veliko plesno veselico katero priredi S. Duka Band dne 25. decembra na božič. Začetek ob 7. uri popoldne. Vstopnina 25ct, za ženske 10ct. V soboto pa je ples brez igre. 11. na Stefanov dan, začetek ob 7. uri zvečer. Igrala bo izvrstna godba na pihala. Dobra prilika za plesalce. Preskrbljeno bo tudi za prigrizek in suha gra. Vstopnina 25ct, z ženo, posamezna žena 10ct. Torej v petek in soboto v Grdinovo dvorano. 6025 St. Clair ave. (103)

FRANCES TURK,
Prva Slovenska cvetličarica.
Se priporoča slovenskim družtvom za pogrebne vence. Izdeluje krasne šopke za neveste in za poroke. Vedno sveže cvetlice vseh vrst v zalogi. Cene cveticam so nižje kot so bile prej.
6010 ST. CLAIR AVE.
Telefon Princeton 1834 K.

VINKO PRISTOV,
SLOVENSKA KAVARNA IN BILJARDI
6112-14 ST. CLAIR AVE.

M. F. INTIHAR,
JAVNI NOTAR IN ZASTOPNIK V VSEH ZADEVAH.
Prodajam zemljišča po jako nizkih cenah in na male obroke.
Pisarna v mesu: 314-16 B. of L. E. Building. Tel. Central 6; Bell Main 692
URAD V COLLINWOODU, 15712 Waterloo Rd.

FRANK GORNIK,
6117 ST. CLAIR AVE.
Najbolj moderne in trpežne čevlje za celo družino dobite PRI
Vesele božične praznike in srečno novo leto Slovenec in Hrvatom!
Za božično darilo imam nekaj krasnega za vsakega Slovenca in Hrvata.

ALI ŽELIŠ ZABAVE?
PRIDITE V KAVARNO VINKO PRISTAV-A, kjer je vsako nedeljo popoldne
IZVRSTEN KONCERT
ter lahko pijete dobro črno ali belo kavo, čaj, limonado in druge mehke pijače. Ako ti želodec godrnja imam na razpolago dobro znane Kogojeve klobase s kislim zeljem ter druga gorka in mrzla jedila. Za razvedrilo gostom imam na razpolago tri dobro urejene biljarde, šah in domino.
Želim vsem znancem in prijateljem vesele božične praznike ter se priporočam za obilen poset, za kar vam bom gotovo hvaležen.
VINKO PRISTOV,
SLOVENSKA KAVARNA,
6112-14 ST. CLAIR AVE.

ZDAJ VEMO!

Kdor pazno zasleduje vojna poročila o evropski vojni in mu je mirava podelila vsaj nekoliko zdravega razuma in neprevec nepotrebne avstrijskega patriotizma, je moral vse zdavne prit do prepričanja, da ta vojna, ki nima primere v zgodovini, ni nastala iz morebitnih gospodarskih potreb, marveč iz gole nemške sovražnosti in blede zavisti napram vsemu Slovanstvu.

Ce natančno premitivamo zgodovino Slovanov, zlasti pa Slovencev, potem vidimo jasno, da se nekada tani, kjer sedaj oblastno gospodujeta rodbini Habsburg in Hohenzollern, gospodarili Slovani, od poznega Slovence. Toda v tem ko so miroljubni in delavni naši pradedje neumorno obdelovali njihova takrat še malo rodovitna brda in skalnate obronke, da so se posteno pravičili in napravili zemljo rodovitno, so pribumeli vsi oboroženi nemški vitezi raznih roparskih rodov in nad nje, jih neoborožene pognali — kolikor jih niso poklali — iz njihovih obdelanih posestev, katere so potem obdržali za se, kar pa je ljudstva na tej zemlji ostalo, so pomemili, poznejše s silo pokristijanili, potem pa so širokoustno kričali, da so jim prinesli kulturo, prav kakor da ropanje spada med najvišja kulturna dela in poslanstvo pa da je pravi Božji blagoslov. — Zgodovina nas uči, da so si privdrali Nemci na ta način vstanovili razne občine, iz teh občin dežele, kronovine, poknježene grofije, vojvodine, nadvojvodine, kajti vpoštevat je treba, da so se najbolj drznim roparjem podajali taki deli zemljišče v njih mačeje varstvo ali pa v gotovih slučajih celo v dar. Ko se je potem združilo v eno skupino več takih kulturonosnih roparjev, (grofov in baronov) je čisto naravno postala potreba, da vsi ti roparji dobijo svojega poglavarja in tako so nastala kraljevstva in cesarstva, radi kojih dobivajo je čestokrat oskral ali drugače umoril brat bratja — kandidat svojega brata tekmeca in to vse v imenju nemške kulture. Tako se je toraj zgodilo, da so bili naši pradedje gori od reke Labe (Elbe) pognani doli na okrajni jug, kjer so se vsaj za silo organizirali in si tudi izvolili svoje kneze, ki naj bi varovali nje in njih posestva pred tujim navalom. Pa bili so presilni in oborožena sila nemških kulturonoscev, roparjev — Habsburžanov jim je podjarmila deloma z orožjem v roki, deloma pa jih je pokupila od barantačev z Kristusovo vero. — Tako je nastala nemška Avstrija in prav nič drugače sedanja Nemčija, kjer so nekoč bivali naši krvni bratje Čehi. — Obe ti dve veliki evropski državi, ki štejeta danes skupno 115 milijonov podaničkov unata tako kulturno zgodovino, — da se oba cesarja lahko potrkata na prsi in reče-ta: Vse najino premoženje je sad nemške kulture — roparja in najini pradedje so bili "Rauberhauptmanni."

Ko se je Avstrija na tako kulturonosen način tako zelo razširila in povečala, je naravno potreba pač silila sama k civilizaciji, in res so se pričele vstanavljati šole, toda izključno nemške, podjarmljenim Slovanom pa, če so hoteli biti deležni dobrih šolskega pouka, ni kazalo drugega, nego pomemčiti se, kajti blažena Avstrija ni hotela irtvovati niti feka niti počenega groša za Slovensko slovstvo ali za Slovenske šole, če tudi so bile državne šole vzdrževane z naloženimi skupnimi davki, koje je obetili najbolj Slovenski knez. Tako je naš narod moral zaostajati, nemški pa je napredoval itak le v smislu gospodstva in samopasnosti. Danes je in ostane nepobitna resnica, da če bi bila Avstrijska vlada vladala pravično in rezala svojim podaničkom kruh in kulturo po jednjaki meri, te daj bi bili zlasti nadarjeni Slo-

vanec prehiteli v pravem pomenu besede in napredovanju Nemce za najmanj 50 let. — V očiglednem dejstvu so zlasti Nemci najmanj upravičeni očitati nam kak barbarizem, še manj pa so upravičeni si davati na glavo krono "kulturonoscev". Kar imajo so pripopali od nas, kar so se naučili koprinstnega je šlo vedno iz naših kuljev. Nasprotno pa je z nami Slovencev Kar pomni zgodovini je bil tri pasje-pozizen narod. Kar so naši pradedje norili do nas koristnega naredili, so jim Nemci ali pokradli ali uničili. Ko so v Avstriji Nemci imeli vse silno razširjene šole, nam Slovencem ni hotela dati vlada niti molitvenikov, in ko je naš Dolenski rojak Primož Trubar pustil natisniti prvi Slovenski molitvenik, je moral pred posvetnimi in cerkvenimi oblastvi bežati iz rojstne grude v tujino, da ni zablavljal izdelke njegovega truda in res kulturnega dela na Slovenskem literarnem polju pa je pustil slovenska izdajca škof Hren (Chrön) v Ljubljani, tedaj v osrčju Slovenske zemlje, javno sežgati. Kar smo Janes Slovencev in kar znamo, vse je sad našega lastnega truda, delavnosti, požrtvalnosti in nepresegljive vstrajnosti. Kar mo hoteli započeti, vse nam je prepovedala nemško-avstrijska "kulturoželjna" vlada. Ni se nas niti pustilo, da bi se sami kulturno povzdignili, na vrak naš napredek je bil v očeh tih "kulturonoscev" greh vele-zdaje, ki se kaznuje s smrtjo in z vzetjem posestva. V znak kulture so nam potiskali v roke samo krampe, matike, lopate kose in vile, ker Nemec za delo ni vstvarjen, on je nadčlovček, gara in dela naj Slovan. Nemec pa naj gospoduje, če na so se naši pradedje zgrazali nad takim početjem, so jih vstaknili v ječe, od kter ni bilo rešitve, če pa so to pritožbo doprinesli v obliki ponižne prošnje, so jim potisnili v roke "natanotre" in plašili jih s hudim in peclom. — Tako kulturo so nam prinesli ti od Boga poslani Nemški kulturonosci. — In celo v novejši dobi, ko se nas zbog Slovanskega pobratimstva vseh Slovanov vže ni moglo popolnoma prezreti, nam ne privoščijo niti tega, kar so pred letom vsiljevali roparskim Albancem. Za nam versko in narodno sovražne Albance je Avstrija zidala šole, Trinaški Slovenci pa za 20.000 otrok ne dobe niti ene slovenske šole, dasi so tržaški Slovenci plačali vže milijarde davkov Avstriji, Albanci pa so ljubček avstrijskega Pepeta princa Vida takoj zapodili. Avstrija je sebi podložila in zveste Slovanov vedno črtila in v rot mačeha sovražila, z roparji pa denar zapravljala. Ali se je tedaj čuditi, če vidimo danes v sladkem objemu lepo troperesno deteljico — cesar nemški, cesar avstrijski in — turški sultan — tedaj potomci treh največjih roparskih družin, kar jih pomni zgodovina.

Južni Slovani v obče, so stremeli za civilizacijo in kulturo, roparskim poglavarjem je bilo to odveč, za to so prišli na dan z kulturnim delom svojih dedov in pradedov, z moralnim orožjem.

Do danes je ljudstvo zabavljalo na rovaš obeli nemških cesarjev, ali poročilo nemških poročevalcev zadnjih dni nas je uverilo, da temu ni tako. Poročilo z dne 10. t. m. pravi: "Ljudstvo v Berlinu je silno vanemirjeno radi cesarjeve boleznii, ali če pride najhujše, t. j. da cesar v tem času umrje, to na stvari nič ne spremeni, saj on ni vojne napovedal in je ne vodi. Vojno je napovedal Nemški narod in jo vodi ter jo bode vodil dalje!"

Sedaj smo na jasnem, ta izjava nam je več kot dovolj, zdaj vemo vsi, da je ropanje in vničevanje drugih narodov prešlo v meso in kosti celotnega Nemškega naroda. Dosedaj smo to samo domnevali, a javna nemška izjava, ki je tem bahcem usla iz ust nam svedoči, da imata tako Avstrija kot Nemčija v vojnem programu: "Vničevanje vseh Slovanov". Več ne bodo pomagali sedaj

Skrivnost naših podpornih Jednot.

Kadar se srečamo s kakim zastopnikom velike organizacije ali zavarovalne družbe, pride pogovor na naše slovenske podpore Jednote, na katere velike zavarovalne družbe nič kaj lepo ne gledajo. Navadno reče zastopnik zavarovalne družbe: "Se kakih dvajset let, še večjem trideset in podpornih Jednot ne bo več!" To govori zastopnik velikih kompanij tako prepričevalno, kot bi bila to popolnoma gotova in dokazana stvar.

"Nemogoče je," odgovorimo, "kajti ali ne pristopa v te organizacije vsak dan na stotine novih članov prav tako kakor v vaše zavarovalne družbe. Ali ne veste, da se v vrstah podpornih Jednot nahajajo večinoma priprosti, toza zavedni delavci, ki ne morejo plačevati velikih mesečnih naklad pri zavarovalnih družbah, ki navadno zahtevajo trikrat tako visoke naklade kot naše slovenske Jednote? Znano mora vsakemu biti, da je v Zjedržavah tri četrtine vsega prebivalstva delavski narod, in le med delavcev prihajajo neprestano nove vrste članov k našim Jednotam."

"Da, da, to je vse lepo," odvrne zastopnik kompanije, "toda organizacije nimajo niti v primeri toliko gotovega denarja in premoženja, kot imajo naše Insurance kompanije, vaši asesmenti so čimdalje večji, državne postavbe čimdalje bolj stroge, in ljudje neprestano umirajo pri svojem delu ali se pa ponesrečijo, da vleče podporo." Tu se mnogo dokazov je podal ta zastopnik, in neprestano je trdil, da podpore Jednote nimajo obstanka.

Vprašanje je, ali bodejo naše podpore slovenske organizacije dolgo trajale, ali imajo svoj trden obstanek? Naše podpore organizacije obstoje večinoma iz delavcev. Delavcev je bilo vedno mnogo in vedno jih bo dosti, in brez dvoma je, da bodejo delavci tudi zanaprej prav radi pristopali k Jednotam, kakor so dosedaj kajti v zgodovini slovenskih podpornih Jednot imamo le malo ali skoro nič slučajev, kjer bi se moglo dokazati, da podpore Jednote niso hotele plačati ali storiti, kar so se zavezale tedaj, ko je član pristopil v organizacijo. Kadar je kaka pritožba kje pri kakemu članu, tedaj se to zgodi navadno ker član ni spoštoval pravil, katere mora imeti vsaka organizacija, da pošteno vodi svoje posle, ker brez pravil podpore dajati, se pravi izkoriščevati Jednoto. Jednota pa mora ravnatoko paziti, da gre vse poštenim potom kot mora gospodar paziti pri svoji družini, kako jo bo preživel.

In naših podpornih Jednot ne podpirajo bogati delničarji, pač pa denar, ki ga imajo, je bil spravljen skupaj od delavca. In če se pripeti nesreča, da je treba enkrat več plačati, pa tudi delavec drage volje poseže v žep, četudi večkrat malo bolj teško, toda pomaga pa le, da spravi Jednoto

naprej in da zasigura, da boji po vsaki poti kajti delavska zaveza je bila in bo še vedno tako velika, kakor so kompanijavska zaveza deraoinštruarški milijoni, in marsikdaj je delavska zaveza več vredna kot pa vsi milijoni, ki jih imajo bogate zavarovalne družbe. Pri naših podpornih organizacijah se ne plačuje toliko, da bi ostajali milijoni, od katerih potem vlečejo delničarji velikanske svote dobička, pač pa se plačuje toliko, da se reši vsa vprašanja zavarovalnine, in je na strani se dokaj lepa rezerva, za izvanredne slučaje.

Naše slovenske organizacije so last naroda, in narod dobro ve, da so te Jednote in organizacije narodna potreba, zato pa je obstanek naših podpornih Jednot na podlagi pravičnih in pravilno razdeljenih asesmentov, toliko časa zasigural, dokler se bo narod zavedal, kolikega pomena so zanj podpore Jednote.

LAUBOV GOLDEN R D KRUH je narejen v pekarni i tako čist, kakor od vaše matere, draga gospa. Okusen kruh, vsak hlebec zavrt v papir. Vsi grocerji.

The Jacob Laub Baking Company 4919 LORAIN AVE.

ANTON ZAVIRŠEK, Slovenska gostilna 3332 ST. CLAIR AVE.

Voščim vesela božična praznika!

Frank Paulin, Cor. E. 53rd St. and Hamilton SLOVENSKA GOSTILNA Vesela božična praznika.

A. SAMICH, Slovenska grocerija Vedno sveža živila po zmernih cenah. 6120 GLASS AVENUE Vesela praznika odjemalcem

Pozor! Obištevno uljudno znamenjam, da sem otvoril svoj lokal za FOTOGRAFIRANJE, 6009 ST. CLAIR AVE blizu 60. ceste. Izdelujem vsakovrstne slike, osebnne, ženitovnjake, športne, družbene, itd. Ceno od \$3.00 naprej ducat. Pri naročilu 12 slik, dam veliko sliko zastoj. Najfinejše delo. Se priporočam A. RYCHALSKI, 6009 ST. CLAIR AVE.

Pri nas plačate lahko vse račune za plin. Prihranite si pot in odstotke.

Ker so se poslednji čas poštno razmere izboljšale pošiljam zopet redno denarje v staro domovino. Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni. 100 Kron - - \$20.00 Brzjaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, najmanje pa denarje poslati potom brzjova.

Frank Sakser 82 Cortlandt Street, New York, N. Y. 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

BREZ USPEHA Kadarkoli nimate uspeha, ne dolžite usode. Poskusite preiskati vzrok za neuspeh, in čudili se bode, ko bode videli, kolikokrat je bila vaša lastna krivda. Vselej odstranite vzrok in ogibajte se jih v prihodnosti. Če vaše zdravje ni v redu, ali so prebavljalni organi slabi, in če vam zdravila niso pomagala, poskusite TRINERJEVO AMERIŠKO GRENKO VINO ki bo redkokdaj ostalo brez uspeha. Je zanesljivo zdravilo pri prebavljajnih teškočah, ker popolnoma očisti telo in prečene nečisto snov ter utrdi telesne dele, da so sposobni spolnovati svoje dolžnosti brez pomoči TO MODERNO ZDRAVILO IMA PRIJETNO GRENEK OKUS IN DELUJE HITRO IN ODLOCILNO. Rabite je, kadarkoli nimate apetita, kadar ste zaprti in trpita na posledicah tega, kadar koli imate bolečine v spodnjih delih telesa, imate maladijo ali druge slične nepravilike. PO LEKARNAH JOSIP TRINER, KEMIČNI IZDELovATELJ 1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. Ne pozabite, da ima Trinerjev liniment dobre posledice pri revmatičnih ali nevrogičnih bolečinah, pri trdih sklepih in udih. Mažite se z njim.

FRANK ČERNE, 5 FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRAMOFONI, SREBRNINO IN ZLATNINO. 6084 ST. CLAIR AVE. Kadar hitro imate dobro uru in druge stvari, izboljšane grafične plošče v vsi jeziki, poslušne in glasne, slovenske plošče in stare glasovine ter vse v to strojno spadalno predmete, obrnite se k nam na svojega rojaka. Priljubljen tudi na mesečna odplačila. Točno popravilništvo ur, stariše in gramofonov. Vsako blago je jasno.

J. S. Jablonski, Slovenski fotograf 6122 St. Clair Ave. 6114 Broadway. Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši metodi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednostnih slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravnih velikosti zastoj. VSE DELO JE GARANTIRANO.

KER SO SE POSLEDNJI ČAS POŠTNE RAZMERE IZBOLJŠALE POŠILJAM ZOPET REDNO DENARJE V STARO DOMOVINO. Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni. 100 Kron - - \$20.00 Brzjaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, najmanje pa denarje poslati potom brzjova.

BREZ USPEHA Kadarkoli nimate uspeha, ne dolžite usode. Poskusite preiskati vzrok za neuspeh, in čudili se bode, ko bode videli, kolikokrat je bila vaša lastna krivda. Vselej odstranite vzrok in ogibajte se jih v prihodnosti. Če vaše zdravje ni v redu, ali so prebavljalni organi slabi, in če vam zdravila niso pomagala, poskusite TRINERJEVO AMERIŠKO GRENKO VINO ki bo redkokdaj ostalo brez uspeha. Je zanesljivo zdravilo pri prebavljajnih teškočah, ker popolnoma očisti telo in prečene nečisto snov ter utrdi telesne dele, da so sposobni spolnovati svoje dolžnosti brez pomoči TO MODERNO ZDRAVILO IMA PRIJETNO GRENEK OKUS IN DELUJE HITRO IN ODLOCILNO. Rabite je, kadarkoli nimate apetita, kadar ste zaprti in trpita na posledicah tega, kadar koli imate bolečine v spodnjih delih telesa, imate maladijo ali druge slične nepravilike. PO LEKARNAH JOSIP TRINER, KEMIČNI IZDELovATELJ 1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. Ne pozabite, da ima Trinerjev liniment dobre posledice pri revmatičnih ali nevrogičnih bolečinah, pri trdih sklepih in udih. Mažite se z njim.

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ST. 102. — NO. 102.

CLEVELAND, OHIO, TOREK, 22. DECEMBRA 1914.

Part two. — Drugi del.

Krvavi Božič.

"Mir ljudem na zemlji... angeljsko petje se čuje v višavah glorioza, hozana, Krist se rodi!"

Devetnajstoštirinaest let je minulo, odkar so prišli iz jutrovega trije modri in se poklonili Učeniku sveta v mru. Isto toliko let je minulo, odkar je Herod dal poklati vse novorojence, ko je iskal Krista, ki se je rodil. In odmeval je jok in stok po Jeruzalemu, ko je okrutni Herod, dal moriti cvet naroda. Ze tedaj se je praznovanje božič s prelivanjem krvi, v trenutku, ko je donelo iz višav: Mir ljudem na zemlji!

Vstari, puhli in krvavi Evropi bodo leto tudi obhajali božič, praznik miru, sprave in novih nad. Toda kakšno bo to praznovanje! Herodi so vstali v Evropi, še bolj okrutni, še bolj nasilni in krviželjni, kot je bil Herod ob Kristusovem rojstvu! Herod je pomoril nekaj tisoč novorojencev, in še danes se ga zgodovina s studom in gnjevom spominja, kot največjega tirana in zločinca. Herod se je bal, da mu novorojence ne vzame krone, zato je dal pomoriti mladino, v nadi da bo med njo umorjen tudi oni, katerega se je bal.

Toda moderni Herodi v Evropi presegajo svetopisemsko ga Heroda. Mišljoni, in zopet milijone cvetja množnega življenja so nahujskali eden na drugega kot divjo zverino, da se koljejo, grizejo, davijo in žgo kot ranjeni tigri! Moderni Herodi so strgali materam iz rok njih nade, njih upe, njihovo prihodnost, napohili so jih s fanatizmom, pogнали jih na bojne krvave poljane, kjer od dneva do dneva ne vidijo drugega kot kri, strašno kri, črno zatirano kri, svežo, rdečo kri, ki teče v potokih v najlepših krajih Evrope. Mladenič, prej prijatelj svojemu bližnjemu, danes koprni po krvi. Moderni Herodi so nahujskali brata čez brata, da si kažejo zobe kot hijene, ki grebljejo po grobiščih in iščejo mrtvaških kosti! Iz vseh kotov Evrope pa se čuje grozni, klic: O Kristus! O Kristus!

Božič je! Skrivnostna tišina, turobno-prijeten mir vlada na svodu, snežinke pokrivajo zemljo, lahno padajo ena na drugo. Mehka je njih odeja, svetijo se kot bisernice.

Pri motni svetilki v oddaljenem delu mesta čepi v dve gu di stisnjena stara mamica. Oči je zaprla kot bi se bala pogledati okoli sebe, ali kot bi se tresla pred spominom, da zunanaj divja umor, klanje, požig! Zdaj pa zdaj se ji trepalnice nekoliko dvignejo, da zagleda polmrak pred seboj, in iz srca se ji privije vzdih: O Kriste!

Potem pa zdrci starki po licu teška, ogromna solza. Eno samo solzo je prelila, toda ta je povedala stotero gorja. Oči so ji skoro usahnile od dolgega joka, ena sama solza je privrela še na dan, da pove o srčni žalosti njeni. Potem pa zopet vzdihne, in krčevito sune iz srca: O Kriste!

Potem se ji pa zamračilo čelo, oči mahoma odpre in pogleda proti oknu. Tam daleč za gorami se blika! Ognjen steber se pojavja pred njo.

pahnejo z nebes! Antikrist je na svetu. Kaj jih boš božala in negovala doma! Cesar je velik gospod, on jih potrebuje! Sovražnik se bo zapodil po domovini če ne da svojih orjakov!"

Blazno je zrla starka na birača, ki je govoril besede, ki so jo zavedale kot konci nožev v srce.

"Boj se Boga!" je odvrnila starka. "Kaj meni cesar! On ima vsega dovolj, jaz sem pa stara in boleha. Kdo mi bo dal jesti! Kdo bo Boga pahnil z nebes! Lazete, krivičniki, pogani! Ali sem menda kukavica, da bi pozobala lastne mladice, ali sem menda hijena, ki zgrize svoj zarod? Bežite, psi! Cesar ima dovolj kosti, katerih se lahko nagloda, ne da bi drl mojim junakom kožo s telesa! Ali res nimate usmiljenja? Kaj začnem jaz starka, ko se ločim gibljem! Ali mi bo cesar dal jesti, ali bom morala plaziti se po kanalih, da povzajem, kar je podganam ostalo v njih gnezdihi! Bojte se Boga in pojdite!"

In birači so šli. Pa so se vrnili, in več jih je prišlo. Starki so vzeli njene sinove, odpeljali so jih kot pse in st-nili jih v bojno vrsto. Vsakemu so dali v roke puško, nož in smodnik, pa so jim rekli: Tu imate orožje. Pobjajte, koljite, davite! Ne prizanesite nikomur. Cesar je v nevarnosti. Več bodete pokalah, prej bo cesarju bolje. Bijte za Boga, morite! Duhoven vas bo blagoslovil, da bodete bolj srčni in raje prelivali kri!

Prišli so na bojno polje! Bitka se je bližala. Tedaj stopi pred regiment vojaški duhoven s križem v rokah, dvigne roke, zavije oči proti nebesom in zakliče: O neskončno dobri Bog! Ti se nas usmili. Daj zmago našim ljudem. Daj da se bodo borili kot lev, daj da pobijejo sovražnika in ga uničijo. Je resnica, da si tudi sovražnika našega ustvaril po svoji podobi - zapovedal si nam, da ne smemo ubijati, toda o Bog, cesar je v nevarnosti, in zanj se borimo. O Kristus blagoslovi orožje, ki bo pobijalo sovražnika!

Tako so končali molitev. Nastopili so častniki, nahujskali so fante, razdražili jih do fanatizma, in planili so siromak v svojo smrt! Na milje in milje daleč se raztega bojna poljana, cvet naroda pada kot snopje pod ženjicami. Strašno tuljenje in hrepenenje pretresa človeku mozek in kosti. Kopta konj tlačijo obraze in trupla ranjenih, ubitih! Leže nako-pičeni eden na drugemu, kri enega se meša s krvjo drugega! Satanski prizor!

Starka je zvedela, da je padlo vseh sedem njenih junakov. vse so pobili in zaklali! Sirota še vedela ni, da je to mogoče. Nemo je zrla v človeka, ki ji je pripovedoval. "Blede se mul" je dejala. "Kako morejo moji sokoli ležati v grobu, ko so bili še teden dni nazaj veseli pri meni! Bogue, kam so se skrili, da pridejo pozneje nazaj!"

Toda starki ni dalo miru. Božič se je bližal. "Kaj," si misli sirota "če jih res ne bo domov!"

In odšla je na bojne poljane. Strašen smrad se ji dvigne nasproti! Tam leže, hu! Koliko jih je! Njeno oko ne more seči tako daleč. Tesno ji postane pri srcu! Kaj če je res, da so tu di njeni zraven? In s povešeno glavo, globoko sopeč se je spodtikala starka po bojni poljani, njene oči so živahno zadesle vsakega mrtvega ali ranjenega! Tri ure je iskala. Trudna je že postala. Noge se ji šibijo... Glej — tam tam, nekdo giblje z glavo. Hiti tja!

Vseh njenih sedem sokolov leži na tleh, raztrgani, mriavi, krvavi, in globoke rane jim zdesetajo na telesu. Kri curlja od

enega do drugega, a pri njih glavah se je naredila strašna luža človeške krvi, njene, materine krvi, ki je tekla iz teles njenih sinov. Najmlajši je še pri zavesti! Bolesno, umirajoče pogleda mater, komaj viden nasmeš se pojavi na blelih ustnih, ko zasepeče: Mati, zlasta mati! Glej jih tvoje sokolice. Še v smrti smo združeni. Rekli so nam, da moramo klati in ubijati, pa smo klali, dokler nas niso samih poklali. Pa sem prosil Boga naj mi pomaga, toda pomoči ni bilo. Z Bogom, mama! Z - - Bo - - gom!

Napol mrtva je prišla domov. Um se ji je omračil. Včasih se je smejala, ko se je spomnila, da so ji sinove poklali na bojnem polju. Še danes ni vrjela. Trdila je, da so pri cesarju v dobri službi.

Takih slučajev bo letos stotisoče v Evropi. Krviželjni cesarji so poskusili zadnjič svojo moč, njim na čelu blazni Viljem in gajli sivec na Dunaju. Predno je hotel zatisniti oči, bi se rad navžil še človeške krvi! Hotel je praznovati krvav božič! Dobil ga je. Pol milijona ranjencev leži po Avstriji, skoro milijon po Nemčiji, milijon drugje. Vse je kri, le kri, le kri! Kdor v mirnem času ubije človeka, mu povrnejo z enakim! Kakšna kazen pa naj doleti vrhovnega morilca, ki je povzročil, da je padlo cvetje narodov, ki je povzročil milijone smrtnih, ki je razdejal stotisoče domov! V peklu ni zlodjev, ni ognja dovolj, da povrnejo morilcu na debelo!

Krvava Hosana na nebu se

bo letos pela, s krvjo bo oblit človeški mir, in med angeljsko petje ob božiču se bo mešalo hropenje mladeničev, ki umirajo daleč, daleč na bojnih poljanah za blazne, kronane glave, katere niso nikdar site človeške krvi!

Krvav božič!

Vojna in politika.

Vojna je posledica političnih razmer med posameznimi državami. Vojno razumemo le tedaj, ako spoznamo njeno pravo ozadje, ki ga tvorijo nacionalne, gospodarske in kolonijalne diference med vojskujčimi se strankami. Vojna in politika ste v najozji zvezi. Nemški vojni pisatelj Clausewitz pravi, da ste vojna in politika takorekoč le dve različni proceduri v eni in isti stvari; spremenila so se le sredstva. Vojna stremi za istim ciljem, katerega politika ni mogla doseči. Vodilni državnik predaje vojno teoriji v trenutku vojne napovedi vodstvo postopanja v vojaške roke. Kar diplomacija ni mogla rešiti mirnih postopkih, to naj doseže vojaštvo s silo. Ako motrimo dogodke letošnjega leta s tega vidika, odgovarjamo lahko na vprašanje: kakšen cilj ima sedanja vojna?

Splošni odgovor se pred vsem glasi: cilj te kakor vsake vojne je uničiti obojeno silo sovražnikovo. Ta cilj pa je zgolj vojaški. Vojaštvo, armada ozir. njeno vodstvo mora meti edino ta cilj pred oči.

Najpopolnejša zmaga nad neprijateljem to je vojaški ideal. Praksa je tistokrat mnogo skromnejša. Politična prevdarenost smatra često za koristno se zadovoljiti le z delnimi uspehi, se držati gotove mere. Ko je l. 1740. Prusija premagala našo armado, te svoje zmage ni popolnoma izkoristila, temveč se je zadovoljila z odstopom Slezije. Tudi v vojni l. 1866. je omejila Bismarckova politična prevdarenost ideale pruskih generalov: Prusiji ni šlo za to, da umiči Avstrijo, temveč da si zagigura hegemonijo v nemškem "Bundu". Tudi francosko-nemška vojna l. 1870. nam je dokaz, kako ozko so spojeni politični in vojaški cilji. Po velikih zmagah nad francosko armado, po ujetju Napoleona III. zavzetju Pariza so imeli nemški generali Francijo v svojih rokah in nadaljevali bi bili lahko svoje operacije do popolnega podjarmljenja države. Toda cilj: osvojiti Alzacijo in Lotaringijo in s krvjo ter železom skovati ujedinjeno Nemčije je bil po zasedenju Pariza dosežen — in vzroki nadaljne vojne so odpadli. Angleško-burska vojna je nastala vsled imperijalističnih teženj angleške države: Buri so se proti tem težnjam borili za svojo existenco.

Odločilnega pomena je tudi trenutek vojne napovedi.

O tem, kdaj da naj se seže po orožju odloča zopet politik, državnik. Ta mora izbrati čas, ki za njegovo državo najugodnejši, zato mora vedeti kdaj da je lastna armada najbolj in nasprotnikova najmanj na voj-

no pripravljena. Poznati mora torej stanje lastne in nasprotnikove obojene sile. O vojni odloča vedno politik in nikdar vojak. Zgodovina bo enkrat sodila tudi o vzrokih in povzročiteljih sedanje vojne. Odgovornost, ki zadené državniške vsako vojno, bo posebno velika za sedanjo vojno, v kateri gre za neštivilne milijone in strahovite hekatombe človeških življenj. Državnik se sme odločiti za tako vojno le, kadar je existenca države v poglbelj. Tudi o tem pa sodi še le zgodovina.

Vsa zgodovina evropskih vojn nam nudi primere, kako so posamezne države stremile z obojeno silo za političnimi cilji. Toda zgodovina nam kaže tudi, da vojskujoče države niso vedno dosegle svojih ciljev. Rusija si je l. 1904. hotela prokrčiti pot na morje daljnega Vzhoda. Vemo, da se ji ni posrečilo. Tudi Napoleonov pohod na Rusko l. 1812. se je ponesrečil — ker je bila Rusja teritorijalno premogočna, da bi se jo bilo moglo definitivno poraziti. Manjša država lažje in hitreje podleže: usoda Belgije nam to dokazuje.

Kaj je politični cilj sedanje evropske vojne? Najznačilnejša formula pravi, da gre za prvenstvo v Evropi, da za hegemonijo celega sveta. Ena in druga skupina vojskujočih se držav stremi za tem visokim ciljem. Na bojnem polju se odloči, kateremu pripade svetovni promet. Obseg in mera uspeha pa bodo zopet dolževali politiki in ne vojaki. Vojna iz-

vira iz politike in zopet v njej končuje. Velikanski pomen današnje vojne leži v dejstvu, da ne gre za delne uspehe, temveč za eksstencilne cilje. Na evropskih bojiščih se danes bolj kakor kdaj borijo armade kot prave zastopnice narodov in držav — to je karakteristikon evropske vojne.

Nov slučaj kolere v Gradcu. Graški listi poročajo, da se je v četrtak pripeljal v Gradec transport nad 500 bosenskih rekrutov. Sanitetni načelnik dr Palmrich je izločil dva moža, ki so ju pripeljali v deželno bolnišnico. Pri enem rekrutu so mikroskopično in bakteriološko dognali kolero. Transport je bil na to pet dni kontaminiran.

Nemški časopisi na Ruskem. Ruski ministrski svet je prepovedal od 1. januarja naprej izhajanje nemške "St. Petersburger Zeitung" od 1. aprila pa sploh izhajanje vseh nemških časopisov na Ruskem.

Trije škofje pod francoskimi zastavami. Od začetka meseca avgusta služijo v francoski armadi tudi trije — katoliški škofje. Škof in partibus monsignor Ruch, star 39 let in služi kot razdeljevalec darov med vojske, apostolski vikar v Siamu monsignor Perros je poročnik in star 44 let, škof v Corta d'Avoro monsignor Moury pa je star 39 let in služi kot preprost vojak.

Denar, katerega plačate za časopis, je najbolje naložen.

MODERNA ZDRAVILA.

Naši uradi zavzamejo skoro polovico vsega nadstropja Permanent poslojpa na Euclid Ave., ter so na ta način največji in najbolj opremljeni uradi v državi, ki se rabijo samo za zdravljenje kroničnih bolezni.

Imamo najbolj moderne priprave za diagnostične namene in rabijo se najbolj moderni aparati, kar jih je v tej deželi.

Preiskovalna soba. Ta soba je opremljena za mikroskopična, fluoro-skopična in z X žarki preiskovanja, za preiskavo krvi in vode. Z vsemi temi aparati za razpolgo nam ni treba ugibati o vaši bolezni.

Ozone in sinusoidal soba - modelirana po vzgladu velikih sanatorijev v Evropi za zdravljenje katarja v nosu, grlu, žolodcu, ledvicah in prebavljalnih organih.

Ko pridete v naš urad, vas natančno preiščemo in takoj povemo, če vas moremo zdraviti ali ne. Ako vas sprejmemo v zdravljenje, tedaj ste zagotovljeni, da storimo vse, da vas ozdravimo. Povemo tudi naprej, koliko velja zdravljenje, da vsakdo natančno ve, pri čem je.

Ozdravili smo stotine Slovencev, ozdravimo tudi vas, če se da vaša bolezen sploh ozdraviti.

URADNE URE OD 9. ZJUTRAJ DO 4. POPOLDNE. OD 7. DO 8. URE ZVEČER VSAK DAN. OB NEDELJAH OD 10 DO 12.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,

TRETJE NADSTROPJE ŠT. 308-9-10-11-12-13 PERMANENT BLDG.

746 EUCLID AVE. BLIZU 9. CESTE

Božič.

Zalostni dnevi so postajali za naj; tako nisko so se spuščali zamazanosi oblaki, da se je videlo kakor da vse na strehah in se bodo vsaki hip razgrnili doli po ulicah, ki so bile dolgočasne in puste.

Ljudje so hodili semintja hitro, nikdo ni postajal na oglih kakor poleti ko je bilo nebo visoko in so cvetele na oknih druge rože.

Ali vendar so bili ti obrazi nekako svečani, bogve kaj so videli njihovih oči, da so se mnogokrat zagledale tako zamišljeno.

Zadnji dan pred Božičem je bil namreč in vsak je hodil s svojimi sanjami... in iskal prijateljev, s katerimi bi morda skupno prebil tisti veliki večer, ko je v srcu vsakega človeka toliko nerazumljive sreče.

Vse to vrvenje je opazovala le podstrešne sobice vdova Ana in tako ji je bilo, da bi se najraje razjokala.

[Nekdaj, takrat — v preteklosti, ki pa se ji je zdela tako daleč... daleč... so bili tudi zanj tako srečni časi. Takrat, ko je bila še otrok pri svojih starših in ni poznala skrbi in borbe za življenje, takrat je bila srečna kakor nikdar pozneje. Ali minili so tisti časi in sedaj je bila zapuščenca vdova s svojo sedemletno hčerko Faniko tam gori v podstrešni sobici, mrzli in nezakurjeni, med štirimi mračnimi stenami, ki niso imele drugega nakita, kakor dolgo prago zelenkaste vlage.

In poleg vse te bede je prišla še bolezen: mala Fanika se je vživljala v postelji pod lahno odejo kot da jo vsaki hip zadušijo krči.

Prešela je v mislih zopet vse znanice od katerih bi mogla dobiti kako pomoč, a vse je že davno posetila, večino brez uspeha, ker ljudje so grdi in prijateljstvo delijo navadno s tistimi, od katerih upajo kaj dobiti.

Stopila je zopet od okna in pogledala po omari, a našla ni drugega, kakor par raztrganih nogavic, na sebi pa je imela tak samo eno krilo — kaj bi torej prodala?

Skoraj si je zazelela, da bi umrla s Faniko vred — potem bi bilo vsaj vsemu konec... Ali ta misel se ji je zdela tudi strašna: ko kokrat je upala, da se še povrnejo zlate ure, ko odraste Fanika in se rezvete v lepo dekle, kakor je bila ona — "Mamica" — jo je predramila iz zamišljenosti, ki se je prebudila.

"Mamica, dopoldne si rekla, da je noč svetli večer, je zaječala in zaprla oči.

Ana je prisedla k njej na rob postelje in se zamišljeno zagledovala v njen bledikast obrazček.

"Sveti večer bo noč, da, Fanika. Le moli ker na ta večer se je rodil tam v Betlehemu Jezušček in ravno tako ga je morda zeblo, kakor tebe. Ampak dihala sta vanj voliček in osliček in ga tako ogrela in pastirčki so ga prišli gledati in sveti trije kralji so mu prinesli tako dragoceni darov, da bi nama že košček tistega pomagal iz te revščine. Glej revica si — bolna, a jaz nimam, da bi si saj zakurila sobo in bi bilo tako lepo na toplem — noč, ko je sveti večer in se jih bo toliko in toliko srečnih razgovarjalo ob topli peči ob poglačah in še bogve pri čem, a jaz nimam niti toliko, da bi ti kupila kruha —"

"Da, zakuri mama," jo je prosila Fanika, a Ana se ni dvignila, samo solzo si je otrla.

"Počakaj Fanika, zvečer ko nastane mrak in ti bom pripovedovala kako lepi so božični prazniki."

"Ali glej, mama, kako lepo bi bilo ko bi noč napravila jaslice in prižgala sveče. Več take pastirčke, rdeče in pisane z ovčicami, kakor sva jih imeli lansko leto. O, to bi bilo tako lepo in ko se zmrči bi zapeli: "Sveta noč, blažena noč — Vse že spi — je polnoč..."

le to bi bilo tako lepo!"

Ana jo je poslušala molče in srce ji je bilo nemirno kot še

nkoli. Kolikokrat je pela doma ob jaslicah z družino to pesem, a danes ne more niti lastni hčeri izpolniti te želje, ko ve da ostane spomin na ta večer v človeškem srcu večno. Kolikokrat se bo Fanika spomnila, da nista praznovali z materjo nikakega svetega večera, da nista imeli niti jesti, niti drv, da bi si zakurili mrzlo stanovanje.

"Fanika, vse napravim," je vzdihnila po dolgem molku in jo poljubila na lice.

In vzravnala se je nenadoma in tako resen in zamišljen je bil njen pogled, da se je Fanika ni upala več prositi. Nekaj časa je gledala tako proti oknu, potem pa se je nasmehljala kakor je Fanika že dolgo ni videla in se zopet sklonila nad njo.

"Vse napravim Fanika! Sveti večer je in tako mora biti, da bova saj noč srečni in veseli. Jaslice napravim in prav vse tako kakor imaš rada ti in sladčič ti prinesem in rozinovo pogačo."

Fanika se je nasmehnila in je objela mater z mrzlimi ročicami.

"Oh, to bo lepo, mama." Se nekaj časa je slonela Ana pri hčeri in videlo se je, da premišljuje nekaj težkega, a ko jo je Fanika zopet opomnila, da je čas, se je dvignila.

"Z Bogom in pridna bodi! Ko se vrnem, ti prinesem vse, kar si želela."

Na ulicah je bilo vedno več ljudi, hiteli so vsekrižem in Ani je bilo hudo že ob pogledu na te srečne in zadovoljne obraze. Pred vrati je nekoliko poštalala; kakor da se še vedno ne more odločiti, a naposled je zbežala po ulici in se ni ozrla nikamor. Zdelo se ji je, da so obrazi vseh uprti vanjo in ji berejo mimoidoči kar iz oči ono grozno misel, ki ji bo rešiteljica iz tehi muk... Ko je dospela vsa zasopla do visoke hiše, v kateri je brivski salon, je zopet obstala in se zagledala v tla...

Skoraj se je hotela obrniti in oditi, a zopet se je spomnila Fanike, mraza in gladi in hitro kakor v strahu, da bi se ne skešala — je pritisnila na ključko in vstopila.

Zelo se je začudil brivec, ko mu je Ana razodela svojo željo.

"Ali jih nič škoda? Pomislite!"

"Moj Bog," je zavzdihnila ker drugega ni vedela — kaj naj razodene svoje težave temu tujemu človeku.

"No, kakor hočete, jaz jih kupim za — dvajset kron."

In Ana je prikimala.

Ko se je dotaknil s škarjami tilhika, jo je zazeblo po vseh telesu, toda stisnila je zobe, da ni krknila in trenotek potem je bila brez — las.

Ali božični večer sta praznovali s Faniko veselo. J. P.

JOHN TURK,

Slovenski krojač

Z našim delom so odjemalci vselej zadovoljni.

3952 ST. CLAIR AV.

FRANK KMET,

SLOVENSKA GOSTILNA

Božični pozdrav in voščilo za novo leto.

3922 ST. CLAIR AV.

Samo \$2.00 za celo leto, in dobiti "Cl. Amerika" v hišo vsak teden dvakrat.

JOSIP KOZELJ

4734 HAMILTON AVENUE.

Veliki in vedno snažni gostilniški prostori.

Vabim vsakega prijatelja dobre pijače in hitre postrežbe. Velika zaloga dobrega domačega vina. Pri meni dobiti vedno čisto in pošteno blago. Samo prve vrste žganje unijske smodke in vedno sveže pivo.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

M. Marešič,

Prodajalna moških oblek, obuval, srajc, klobukov zabojev po najnižjih cenah.

SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE.

4322 ST. CLAIR AVE.

Geo. Matijatko,

Slovensko-hrvatska trgovina z vso moško opravo, čevlji in perilom. Slovincem se priporočam za dobro blago in nizke cene.

6319 ST. CLAIR AVE.

Fr. Vesel,

Prva slovenska mesnica

Sveže in suho meso vedno v zalogi. Pristno blago zmerne cene!

4030 ST. CLAIR AVENUE.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE SLOVENCEM

M. BIRTIČ,

SLOVENSKA MESNICA

Vedno sveže in čisto meso. Mojim odjemalcem želim vesele praznike.

1029 E. 61st ST.

ALI STE ŽE PONOVILO NAROČNINO? SAMO \$2.00.

Cafe Carniola

A. M. KOLAR, lastnik

3222 LAKESIDE AVE.

Voščim vsem Slovincem vesele božične praznike!

J. S. JABLONSKI,

SLOVENSKI FOTOGRAF

Se priporoča slavnim slovenskim društvom v izdelavo najlepših in najcenejših društvenih slik.

Nadalje izdeluje fine poročne in krstne slike, kakor kdo želi. Vedno točna, poštena postrežba, cene vedno najnižje.

Velika naklonjenost, ki jo mi Slovenci skazujejo, je najboljši dokaz, da so pri meni vedno dobro in poceni postreženi.

Vsem dosedanjim prijateljem želim vesele in srečne božične praznike ter zdravo in veselo novo leto.

J. S. Jablonski,

6122 ST. CLAIR AVE.

Na Silvestrov večer

Po enolični sneženi poljani je bežal vlak in samo enakomerno drdranje koles je motilo tikino v kupeju. Včasih sem stopil k oknu, odgrnil zavese in pogledal v noč, pa kamor je sablodel pogled — povsod samo neizmerna snežena plan... tupatam v daljavi kaka lučica in visoko gori nebo mirno in posejano s tisočeriimi zvezdami. Telegrafični drogi so bežali mimo, včasih tudi samotna železniška čuvajnica, a pod menoj enakomerno drdranje koles, kot da se peljem skozi večnost...

Nešteto krat sem pogledal na uro, pa čas se je vlekel leno in počasi ali pa se je zdelo saj men: tako, ko sem mislil na daljno domovino in srečo tistega večera pod domačim krovom.

Cisto sam sem sedel v kupeju in tako se mi je zdelo še vse dolgočasneje, še vse bolj pušto in naposled sem se stisnil v kot in skušal zaspati. Pa se mi ni dalo, zopet in zopet sem stopal k oknu, gledal na to, gledal na ono stran, kot da hočem zagledati tam kje sredi tih nočne poljane znan obraz ali bogve kaj, da sem pričel naposled nemirno hoditi gorindol.

Slednjič je vendar zabrizgala lokomotiva rezko in cvileče, da se je razlegel pisk daleč v noč in kolesa so zaropotala glasneje in sunkoma po križalnicah se tračnicah.

Odprl sem okno in pogledal po postaji pri razsvitljeni čakalnici, nekaj oseb je izstopilo in izginilo za ovinkom v noč, samo gori iz prvega nadstropja je lila v noč svetla luč... Zdi se zdaj je hušknila nimo okna temna senca, nekdo je obstal pri oknu s čašo v roki — dalje nisem mogel opazovati, ker vlak se je premaknil in enakomerno so jela zopet ropotati pod menoj težka, masivna kolesa.

Takrat je vstopila mlada gospodična zavita v dolgo

mantiljo na kateri so se iskriale drobne snežinke. Nekako plašno se je ozrla po kupeju in videl sem, kako je obvisel njen pogled na meni. Ko je odložila skromen zavojček in razpela ogrinjajo, se je zelo neokusno zasvetila njena rdeča bluza.

Lahko je prikimala v pozdrav in mi sedla nasproti, da sem lahko natanko opazoval njen obraz. Ni bil ravno lep, ustnice skoro nekoliko preširoke, a oči so gledale izpod temnih obrvi sanjavo in boječe, tako otroške so se mi zdelle, da sem se čudil, kako da potuje sama...

Parkrat je uprla vame vso krasno luč svojih boječih oči in naposled, ko nisem vedel kako bi pričel pogovor, sem zehal prav nespodobno in zamrmral bolj sam zase:

"Ta prokleti dolgčas —"

Pogledala me je pozorno in je prikimala:

"Grozno... in posebno noč —"

Tudi njen glas je bil boječ in ko je spregovorila, je gledala v tla.

"Kako to mislite, gospodična?"

"Silvestrov večer je vendar, zadnji dan v starem letu, jutri nastopimo novo —" je opomnila in me pogledala skoro očita-joče.

"Saj res," sem pritrđil. Lepše bi bilo doma ali koderkoli v kaki družbi kot na tej pušti vožnji."

Prikimala mi je molče in se žalostno zagledala v rosnno okno.

"Kratkočasneje bi bilo gospodična, da ste ostali v družbi domačih —" a še predno sem izgovoril do konca, je odkimala in zamahnila z roko.

"Nimam nikogar! Vi ste mo- goče v tem oziru srečnejši?"

"Srečnejši?" sem povzel.

"Mater imam; no, pa če se spominjam nazaj, sem bil tudi doma na ta večer vedno ves neza- dovoljen. Pravzaprav je to smešno! Saj je vendar večer kakor kak drug in vse sanjavo pričakovanje novega leta je lahko največja bedarija: kje pa je zapišano, da se prične no-

vo leto ravno nočoj, šteje se pač, kakor bi se lahko štelo od julija ali avgusta, a vse drugo je ljudska domišljija. No, seveda, tudi bajke in sanje so včasih lepe."

Gledala me je začudeno in je skimala.

"Moj bog, dom imate in mater kakor pravite, pa govorite tako mrzlo in grozno, da bi se človek skoro pohujšal..."

Zasmel sem se in sem pri- maknil nekoliko bliže.

"Motite se, gospodična! Še pred kratkim, ko sem videl tam na postaji skozi okno vesele ljudi, ki so praznovali v postaja- načelnikovem stanovanju večer starega leta, sem se spom- nil da nastopimo kmalu novo, ki nam bo prineslo bogve kaj — so me obile takšne jokave, bolne misli, ker kolikor toliko je vsak izmed nas zaljubljen v to sanjarjenje. V naši naravi sami je že, da si je vse skupaj smešno, kot sem rekel! Kakšna čuvstva bi vas recimo navdajala, ko bi slavili božič v poletju, ko so vse aleje in ulice polne razkošnih dam in svira prome- nadna godba pozno v noč, kot kje v južnih krajih? In nas- protno se zamislite v Veliko noč, svetlo in solčno, z novimi slavniki in dehtečo pomladjo — tam kje na severnem polu med večnim snegom in delom! No, v diti, tako nas omami par neznatnosti, ki so se jih iz- mislili gotovi ljudje pred dav- nim časom največ sebi v kor- rist, in mi zdaj slepo verujemo vanje! Z istimi zvoni zvone na starega leta dan, kakor pri po- grebu, a mi hočemo varati last- na ušesa in če bi prišel človek in nam rekel: bedaki! — bi se nanj še jezili. Tako je, gospo- dična! In prav tako ste lahko veseli tu v dolgočasnem kupe- ju kot v kakih bogatih družbi, ako ste se napotili in kako ve- selo pot."

Zadnja beseda jo je zadela huje, ko vse druge, ker videl sem natanko, kako je vztrepta- la. Še trepalnici so se ji za- klopile kot da noče niti v duhu videti kraja kamor se je napoti- la. In ko se je zopet ozrla va-

me, so bile njene oči še bolj otožne in zanišljene, tako so se svetile kot da jih je orosila skrivna solza...

"In vendar so spomini tako natanko lepi," je povzela nekaj časa. "Koliko veselja, koliko srčce živa marsikdo nočoj- šnji večer. Tudi jaz sem bila nekdanj deležna teh lep'h Sil- vestrovih večerov, ko smo tako nestrno pričakovali dva- najste ure, da pozdravimo no- vo leto, pa je minulo vse tako kmalu..."

"Križ čez preteklost," sem jo skušal potolažiti — "in pričakujmo rajne kaj nam prinese bodočnost. Sicer pa, ako ste tako zaljubljeni v ta večer, ga boste pač še lahko mnogokrat preživeli bolj veselo nego danes: mladi ste še in človek zna ceniti srečo šele po nesreči, ve- selje šele po žalosti. Bogve, ka- ko biserna bodočnost vas še pričakuje!"

"To življeje je grozno..." je šepnila komaj slišno, a kot da se je prestrašila lastnih be- sed, je dostavila glasneje: "A včasih vendar tako lepo..."

"Samo to je vrag," sem opomnil, — "ker je veselje in lepota navadno za nami, gorje in skrbi pa pred nami."

Takrat je vlak obstal in ona je pobledelela. Dvignila se je in zapazil sem, da je njen čevlji razparan čez in čez.

"In sedaj odhajate," sem de- jal skoro mračno, ker vedel sem kam vodi njena pot.

"Odhajam, da si me je strah..." je šepnila in mi pódala roko. "In to ravno nočoj, ko me veže na ta večer toliko spo- mnov..."

"Pozabite jih gospodična in z novim letom pričnite novo življenje, kjerkoli in kakorško- koli, samo konca se ne bojte, ker ta usojen vsakemu!"

Pogledala me je hvaležno in je odšla. Samo na peronu se je še parkrat zasvetila izpod man- tilje njena rdeča bluza, tudi razparan čevlji je pogledal parkrat izpod krila, na to je iz- ginila kamor je bila namenje- na... Jaz pa sem ostal sam in bilo me je strah bodočnosti...

ANTON LOGAR,

MODNA TRGOVINA

3837 ST. CLAIR AVENUE

PRIPOROČAM POPOLNO ZALOGO DOB- REGA MODNEGA BLAGA ZA OBLEKE. VELIKA ZALOGA ČEDNIH ŽENSKIH KRIL PO NIZKIH CENAH. VSE MOŠKO IN ŽEN- SKO PERILO.

V ZALOGI IMAM TUDI PRIZNANO DOB- RE IN TRPEŽNE ČEVLJE ZA MOŠKE, ŽENSKO IN OTROKE. VSA MOŠKA OP- RAVA. FINI VOLNENI MOŠKI IN ŽENSKI JOPIČI PO NIZKIH CENAH.

PRIPOROČAM SE SLOVENSKIM GOSPO- DINJAM, DEKLETAM IN ŽENAM TER FANTOM IN MOŽEM. POSTREŽENI STE VEDNO POŠTENI IN ULJUDNO.

VSEM ODJEMALCEM SE ZAHVALJUJEM IN PROSIM ŠE NADALJNE NAKLONJE- NOSTI.

VESELE PRAZNIKE IN NOVO LETO.

Prva hrvatsko - slovenska trgovina s pristnim, doma izdelanim tropinjevcem in izvrstnim vinom

JANKO POPOVICH,

2537 St. Clair Ave.

Na tisoče mojih rojakov priznava fino kakovost mojega pristnega vina in tropinjevca. Prodam na leto do 40.000 galon vina, in do 5000 galon tropinjevca, katerega sam kuham.

Pošiljam na vse strani Amerike. Pišite po cene. Za vsako pošiljatev jamčim. Ko enkrat naročite, ostanete naš odjemalec.

JANKO POPOVICH, 2537 St. Clair Avenue.

Gostilna in dvorane za društva.

Za koga, proti komu?

Nož je dobra in koristna stvar v rokah pametnega in dobrega človeka, toda nevarna in pogubljena v rokah otroka ali zločincea.

Ravno tako je tudi časopis zlata vreden, ako dobremu služi, toda je lahko strup in največje zlo narodu, ako je v rokah lahkoumnih otrok in narodnih izdajalcev.

Takojj ko se je začelo krvavo klanje v Evropi, nam je bila vedno pred očmi dobra bodočnost našega naroda, zato smo se prvi dan vojske postavili na slovensko in slovansko stalšče. Od tega stalšča se nisimo umaknili niti za prst in se tudi ne bodemo, dokler ne sprevidimo, da je kaj drugega boljšega za naš slovenski narod. Mi smo z vsakim, ki je na delu za boljši napredek slovenskega naroda, za svobodo našega naroda, in bodemo proti vsakemu, o katerem smo prepričani, da dela na škodo svojega naroda.

Veliki Hrvat A. Starčević je dejal, da bi se zvezal s Kitajci, če bi vedel, da bodejo hrvatskemu narodu koristili, in včasih je treba se zoperstaviti rodnemu bratu, ko opazimo, da slednji dela v pogubo svojega naroda.

Nemci in Avstrija so razdelili naš narod, oslabili so ga, pripeljali na beraško palico, in naredili so neumen dober del našega naroda. Zato smo, in sicer samo za to z vsem srcem in dušo, ne proti narodom, pač pa proti vladam Nemčije in Avstrije, dočim zavezniki, nasprotniki Nemčije in Avstrije, niso našemu narodu še nikdar zlega naredili, kolikor nam pač more zgodovina povedati. Zato nas pa človeštvo in pamet podučujeta, da smo z njimi, dokler oni ravnaajo z nami kot z ljudmi in svojim bratom.

Da se to razume, ni treba drugega kot zdrave pameti in čistega srca. Le nespametni, nezdravi in skrajno nazadnjaški ljudje morejo danes stati na strani naših zakletih, stoletnih sovražnikov. Mi moramo stati na strani onih, ki rušijo ječe, v katerih je nad 600 let zdihoval naš narod.

Tako je naše slovensko prepračanje, to je politika razuma, srca in narodne koristi, tako smo narod vedno učili, da se tega držijo in bolje mu bo. In če je pri tem našim stalščem z nami le nekaj tisoč ljudi, smo lahko zadovoljni na uspehih, ker so nam dobro znane vse spletke in odurna sredstva, katera rabijo avstrijski plačani špijoni, da obdržijo naš narod v tmuni, in ker imamo pred očmi vse lopovščine in peklenke laži onih, ki tudi v tej svobodni deželi hočejo mučiti del našega naroda, da mu še tukaj gospodarijo in ga derejo iz kože, to so mu spaznili žep in mu omračili um.

Nihče se ne sme ustrašiti, če dobi pred seboj predstavnik avstro-ogrške trhle podlosti, nemške trhanje n osobnosti, vsak naj s pomilovanjem gleda na človeka, ki sili v jarem, ki ne ve, da ga je slovenska mati rodila, pa sili k nemški. Lev pozna levino, tiger tigrovo, srna srnjaka. Kako da bi potem Slovenec ne vedel za Slovana, ki je iste krvi in pokoljenja, in sili k Nemcu (in cela avstrijska vlada ni drugega kot kopica osobnih Nemcev) ki je bil za Slovana neprestano šiba boja.

Držite se točno svojega slovenskega stalšča. Posebno v tej svobodni deželi ne moremo trpeti privržencev avtokratičnih in nadutih Nemcev, ker naš prostor je med Slovani, Čehi, Slovaki in Hrvati se gibljejo, da se otresejo jarma, ki jih je tlačil stoletja, glejmo, da mi ne bodemo zadnji, da ne bodemo šli pod pete onim, ki so s petami doseraj na nas stopali.

Katehet: Kaj je Bog rekel kači v paradizu?

Učenka: Po trebuhu se boš pinala in celo življenje boš prah brisala.

Brez naslova.

— Lerkin Stanko.

Velik dan je bil že zunaj, ko sem se prebudil. Pomladni dan je sijal zunaj, tako prijazno zaupljivo so sevali solčni žarki, vse je bilo mlado, prenovljeno, prebujeno.

Polastilo se me je neko čustvo, veselo, a mučno ob enem, aam nisem vedel, ali naj se zjočem veselja nad belim pomladnim dnem, ali naj plakam nad svojo boleščjo in bedo. Živ kontrast sem se dozdeval samu sebi, če sem pogledal ven, v prebujeno naravo. Svetel solčni dan zunaj, a v moji duši tema, brez vsakega solca veselja.

Sam sem sedel sinoči v predmestni gostilni. Gosti tohakovski oblaki so se vili ob stropu in stenah ter silihi na dan pri majhnih vratih in še pri manjših oknih. Pri drugi večji mizi je sedelo vse polno veselih ljudi, nekateri že precej cmamljeni od alkohola, drugi še bolj trezni, a govorili in vpili so vsi vprek, da drug drugega skoro ni razumel. Jaz sem se le malo menil za to družbo, ker me niso zanimali njihovi vsakdanji pogovori. Zato-pil sem se v svoje misli in sčapla sem se tako zamislil, da nisem nič več slišal, kaj so oni pri dolgi mizi govorili. Nekako lenoba, nekaka neobčutnost za vse se me je polasčala, naslonil sem se v kot ter strmel v tohakov dim, ki še je v zavitih in gostih kolobarjih v il okoli komaj brleče svetilke ter zavijal v motno svetlobo.

Tako bi bil skoro zadremal v svojih sanjah, da me ni vzdramil nov prišlec, ki je prisedel k moji mizi. Že takoj pri vstopu sem opazil, da ni človek, ki bi bil brezskrbno, za nič se meneč, ampak, da ga nekaj teži in da ni tako veselo razpoložen, kakor moji sosedi pri dolgi mizi.

Bil je že precej star, v precej ponosni delavski obleki, obraza podolgovatega z redkimi lasmi, ki so postajali na nekaterih mestih že sivi. Obraz mu je bil posajen z globokovrtnimi gubami, ki so bile tu in tam zategnjene v bolesterne poteze in črte. Sploh je bil cel njegov obraz tako izrazit, da bi natančen opazovalec že iz njega mogel razbrati vse skrbi in nadloge, ki ga tarejo.

Primalnil sem se bližje in ker me je začel zanimati, sem ga skušal ogovoriti. A on se ni dosti zmenil za moje besede, potisnil je svoj klubuk še globokeje na čelo, nekaj nerazločno zamrmral, globoko zakašljal in zopet je vladal molk med nama.

Ko sem videl, da s sosedom nikakor ni mogoče začeti pogovora, sem se zopet pomaknil bolj v kot in se znova vdal svojim mislim. Temne in meglene so vstajale pred mojimi očmi konture domačih pokrajin, na katere že dolgo, dolgo nisem mislil. Privadil sem se bil skoro temu življenju, ki sem ga živel sedaj, privadil temu večnemu potovanju iz enega v drug kraj, živel sem zapučen, osamljen kakor čivi dandanes toliko ljudij. Pa tudi jaz se nisem brigal dosti za ostali svet, celo domači kraji, domači hribovi in doline, da celo poloba moje matere je nekako zategnjela v mojem srcu, in pretekla so tako že leta, ne da bi se kaj pobrigal zanjo. Sedaj pa se ne je polastila neka čudna tesnoba in nehoti sem se po dolgem času domislil zopet matere in neizmetno hudo se mi je sterialo, ko sem se zavedel kako sem jo pozabil. "Ven-tar se je moram zopet enkrat spomniti, te moje dobre matice," sem izpregovoril v svojih mislih nekoliko bolj na glas, tako, da je moral slišati tudi moj sosedi. Kajti, kakor hitro so mi ušle te besede prek ustnic, se je z neko nenavadno kretno obrnil k meni, me tako nekako čudno presunljivo pogledal in še enkrat vprašal:

"Kako ste rekli? Svoji materi da pišete? Ha, ste pač srečen človek, ker celo v taki družbi mislite na svojo mater!" "Le ne sodite prehitro,"

sem mu odgovoril, "moja mati, da dobra je, veliko je skrbeli zame, a sedaj, sedaj, ne, tudi pri meni ni vse tako, kakor bi moralo biti."

Več mu nisem hotel omeniti, ker se je tudi on vedel v začetku proti meni nekako nezaupljivo.

"In še enkrat vam pravim, da ste srečni, če imate mater ter jo tudi ljubite, kajti ona vas gotovo ljubi. Tudi jaz nisem poznal drugega, kakor ljubezen do svoje matere in skrb za vsakdanji bori košček kruha."

"A tako, imate še družino?" sem vprašal kolikor mogoče radovedno, želeč zvedeti še kaj več.

"Da, tudi družino imam, prazprav sem jo imel, ker sedaj jo nimam več, ali če jo imam, ni več vredna tega imena. Glejte imam tudi sina. Močan je in krepak, prava moja podoba. Ko je bil še otrok, sem ga vedno najraje videl, nikdar nisem čutil utrujenosti, kadar sem prišel od dela domov, ves izmučen in izmogan, in mi je on priskakljal nasproti in objemal moja kolena. A kje so že tisti časi, saj skoro ne smem več misliti nanje. Dasiravno je postalo tu notri — in pri tem je pokazal na prsi — "trdo in skoro neobčutljivo za take mehke stvari, mi sili vendar solza na dan, kadar se spominim tistih dni. A pozneje, saj veste, je zašel med tisto tovaršijo, ki ne pozna drugega, kakor kozarec vina pred seboj in ta mu je zamorila in izrgala njegovo dušo in obenem tudi pokorščino in spoštovanje do starišev. Pozno zjutraj je začel hoditi domov iz gostilne, kjer je skoro slehern dan popival s svojimi pajdaši. Svaril sem ga nekaj časa po očetovsko, a ko sem videl, da prijazna očetovska beseda nič ne izda, je zakipelo tudi v meni, zarohnel sem tudi jaz in takrat bi se bil skoro izpozabil nad njim.

Od tistih časov nisva izpregovorila nič več besedice. Nekaj dni je hodil bolj redno domu, a čez teden dni je izginil." Razgrel se je pri pripovedanju čez dalje bolj in pil je v dolgih, željnih požirkih.

"Pred par dnevi pa sem zvedel, da je pobegnil s svojimi pajdaši, a v neki krčmi so se nekaj sporekli in tekla je kri. Sedaj pa sedi v kaznilnici in ko sem prišel zadnjič k njemu, je zarohnel nad mano, me drvice pogledal ter se obrnil v stran, kakor bi hotel reči: Vi ste vsega tega krivi. — Takrat nisem mogel izpregovoriti nobene besede in ko sem prestopil prag ječe, mi je po dolgih letih kani-la solza na mrzli tlak.

To je življenje, vidite, ki reže človeku gube in črte v obraz, kakor plug brazde v njivo. Upognilo me je skoro od tistega časa in postaral sem se za nekaj let. In moj sin mi naredi kaj takega, pomislite, moj sin, za katerega bi vedno prisegel, da ga ni boljšega, za katerega bi vedno dal zadnji novič svojega bornega zaslužka. Težko me je obremenil na stara leta Bog; a vendar strlo me tudi to ne bo, nosil in trpel bom sam, če prav poka bolečine in sramu moje očetovsko srce."

Niže je sklonil glavo, bolesterne se se zategnile črte in poteze na njegovem obrazu. Skušal sem ga na različne načine potolažiti, a opazil sem, da niti sam prav ne verjamem svojim besedam. Tudi mene je streslo nekaj v notranjščini, hitreje so se valili oblaki toba-ka pred menoj, nataknil sem klubuk in brez pozdrava odšel.

Vrelo je potem tisto noč v moji notranjščini in zjutraj sem se zbudil bolj truden, kakor sem legel zvečer. Danes pa je lep pomladni dan, vse živi novo življenje, vse vriska, drhti in cvete, samo meni noče tema iz duše, tudi jaz si moram nehoti priznati:

Ah, moja mati, ki bi ti vedela, kje je sedaj tvoj sin, kaj je je v njegovem srcu, upognilo bi tudi tebe in tudi tebi bi težka skrb za sina zarezala še marsiktero gubo v tvoje uvelo obličje...

MATT KOREN,

3829 St. Clair Ave.

Slovenska grocerija.

Rojakom se uljudno priporočam.

SLOVENSKA BRIVNICA

John Tomažič

6026 St. Clair Ave.

Vesel božič in novo leto.

Josip Sajevec,

Priporočam se Sloven-
cem, da me obiščejo ob
praznikih v moji gostilni.

6317 ST. CLAIR AVE.

JOHN KROMAR,

Staro znana slovenska
GOSTILNA

Vesele praznike in
srečno novo leto

998 E. 63rd ST.

Frank Makovec,

Slovenska gostilna.

Vesel Božič voščim
prijateljem.

945 E. 63rd ST.

Anton Shepec

Krojačnica,

obleke za zimo in
spomlad.

6617 BLISS AVE.

J. Jerman

slovenska
gostilna

3840 ST. CLAIR-AV.

Voščim vesele
praznike.

FRANK BUTALA

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVVLJI.

6408 ST. CLAIR AVE.

PRIPOROČAMO rojakom posebno fine, trpežne čevlje za praznike in za delavnik. V zalogi imamo samo prve vrste blago. Vsak naš odjemalec je zadovoljen z našo trgovino. Kadar kupi enkrat, pride gotovo še. Priporočamo znane in fine ENDWELL čevlje. Vskovrstno obuvalec za moške, ženske in otroke in celo družino. Posebno močni in trpežni šolski čevlji.

Rojakom se priporočam za obilen obisk.

ROJAKE POZDRAVLJAM IN VOŠČIM SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE!

NAJSTAREJŠA SL. VINSKA TRGOVINA V CLEVELANDU.

Naša trgovina je znana vsem Slovincem po širni Ameriki kot ena najbolj zanesljivih, ki se peča s prodajo finega domačega vina in izvrstnega staro-krajskega

brinjevca.

Naročila pošiljam po vseh Zjedinjenih državah. Pišite po cene in po vzorce za blago. Enkrat pri nas naročite in ostanete naš stalni odjemalec.

Čenjenim odjemalcem se priporočam v obila naročila.

Voščim vsem vesele božične praznike.

M. GRILL,

5308 ST. CLAIR AVE.

Tel. Central 1391 K

Ustroj raznih evropskih armad.

Vaska velika država ima eno veliko armado in po eno, dve ali tri rezervne armade. Ob času mira se drže armade na "mirnem stališču". Kadar pa vojna preči, tedaj se armada preveča na vojni stalež, in sicer tam, da se pokličejo pod orožje najprvo oni, ki so zadnji oddelki svojo vojno službo, in se treba potem še druge letnike, in končno vse mladeniče in može od 18. do 42. leta. Ob času največje sile pa se pozove tudi "črna vojska", tjeer so mladeniči stari po 16 do starosti 55. leti. Kadar se to zgodi pravimo, da je splošna mobilizacija. Z armado razpolaga poseben zbor, kateremu na čelu je vojni minister. Eden izmed najvišjih častnikov v tem zboru je načelnik generalnega štaba, ki je ob času vojne navadno vrhovni poveljnik armade. Generalni štab priredi vse vojne načrte, pazi, da ima vsak armadni zbor svoje določeno stališče ter vodi vrhovno nadzorovanje nad izvršitvijo vojnih načrtov.

Dve vrsti vojnih čet imamo: In sicer mobilne, in domače, to je, mobilne, ki se pošiljajo na bojna polja, in domače, ki stojijo v trdnjavah ali stražijo mostove in važne točke v svoji domovini. Mobilne čete se zopet dele na več delov, to je in fanterija ali pešci, konjeništvu in topništvo ter štabne čete. Poleg tega imamo še saperje, take ki skrbje iz lopatami in krampi, da se vojska utabori, nadalje inženirje in pionirje, brzojavne in telefonske uradnike, nosilce povelj ter sanitince.

Kompanija obstoji iz 200 do 250 vojakov, kompaniji na čelu je stotnik. Štiri kompanije tvorijo en bataljon, kateremu stoji na čelu major, trije ali več bataljonov tvori regiment ali polk s polkovnikom kot poveljnikom. Dve ali tri brigade tvorijo divizijo, kateri stoji na

čelu general major ali podmaršal, dve ali tri divizije, spopolnjene s topništvom in konjeništvom pa tvori armadni zbor.

Konjeništvu je razdeljeno sledeče: Četa ima od 125 do 150 konjenikov, katerim zapoveduje kapitan, tri čete pod majorjem tvorijo škadron, tri, štiri ali pet škadronov pa tvori konjeniški polk, tri polkovnije tvorijo konjeniško brigado, dve ali tri brigade pa tvorijo konjeniško divizijo, kateri stoji na čelu podmaršal ali general-polkovnik konjeništvu.

Artilerija ali topništvo se deli sledeče: Ena baterija ima od 130 do 180 vojakov, topničarjev, s štirimi ali šestimi topovi (v ruski armadi ima baterija 8 topov), bateriji poveljuje stotnik.

To so glavna pravila razdelitve raznih vojaških močij, v posameznih državah so sicer male razlike, toda v glavnem se strinja ta vojaška organizacija po celi Evropi.

Da boljje razumemo vojno stanje raznih evropskih držav, hočemo pogledati vojno stanje raznih držav, in pričnimo z Nemčijo, ki stoji povsod v prvem redu, kar se tiče organizacije.

V mirovnem času obstoji nemška armada z 31.439 častnikov in 768.540 vojakov. Vojna dolžnost v Nemčiji je prisiljena, in v času nesreče, je dolžnost vsakega Nemca, ki more nositi orožje, da se postavi v bojno vrsto. Vsa kNemec je podvznen vojaški službi od 17. do 45. leta. Prava vojna služba se pa začneja z 20. letom. V aktivni armadi služi vojak 7 let, dve leti neprestano, pet let pa v rezervi pri konjenici in artileriji. Vsak vojak je neprestano pridelen kakemu vojnemu oddelku, in vsako leto mora služiti vsaj osem tednov v rezervi. Iz aktivne službe prehaja nemški vojak v domobranstvo ali armado druge linije. V domobranstvu ostane vojak dve dobi: prva traja pet let, in v tej dobi je pozvan dvakrat pod orožje, in vselej se uri

od 14 dni do enega meseca. Druga doba traja šest ali sedem let, toda v tem času se splošno ne poziva na vojaške vaje.

Konečno moramo računati še na črno vojsko, za obrambo domovine, v katerem se nahajajo vojaki do 45. leta. Črna vojska je ravno tako razdeljena na dve dobi: Prvi oddelek črne vojske zahteva vse moške od 17 do 39 leta, ki iz kakega koli vzroka niso bili v vojaštvu izvežbani. V drugo dobo pa spadajo vsi moški od 39. leta do 45. leta, izvežbani ali neizvežbani. Nemška armada pripušča k službovanju kot enoletne prostovoljce samo izšolané mladeniče, ki plačajo sami svoje stroške, in kateri kot častniki poučujejo domobranstvo.

(Pri organizaciji nemške armade tvori šest bataljonov infanterijsko polkovnijo, dve polkovniji dajete eno brigado, dve brigade eno divizijo, dve diviziji en vojni zbor. Toda v slučaju popolne vojne mobilizacije šteje nemški armadni zbor skoro deset divizij, če pristejemo druge pomožne čete kot artilerijo, konjenike, saperje in sanitince ter druge čete. Zato tvori ena nemška divizija od časa vojne 21.000 mož, in en armadni zbor broji skoro 60.000 vojakov brez domobranstva in črne vojske, kar bi pomnožilo armadni zbor na 120 tisoč mož.

Avstrijska armada je slično organizirana nemški. Disciplinarnost med mostvom je izborna, orožje, posebno topništvo je izvrstno. Toda vojaška bremena, ki jih mora nositi Avstrija so silna, mornarica je pa skoro brez pomena, in se tudi v sedajni vojni še ni slišalo o avstrijski mornarici.

Angleška armada šteje v mirnem času kakih 300.000 mož. Na Angleškem ni prisiljenih naborov kot v Nemčiji ali v Avstriji. K vojakom se vsak zapiše prostovoljno. Tudi sedaj, ko je vojna, služijo samo prostovoljci v angleški ar-

madi. Disciplinarnost ni tako dobra kot v avstrijski ali nemški armadi, toda angleški vojak je bolj delaven, samostojno mišlec in preudaren. Kakih 100.000 vojakov vzdržuje Anglija v Indiji, 60.000 indijskih čet se nahaja sedaj na bojišču. Angleška mornarica je prva na svetu, in poseka nemško in francosko. Tekom te vojne te vojne so zgubili Angleži že 14 večjih ali manjših bojnih ladij, ki pa materialno niso škodovale mnogo brodovju. Nemško brodovje se še vedno ne drzne priti iz dobro zavarovanih luk.

Francoska armada je ena najbolj organiziranih armad. V mirnem času šteje do pol milijona vojakov, v vojskem pa preko tri milijone. Izvrstno je francosko poljsko topništvo. Francozi imajo izvrstne trdnjave ob nemški zemlji. Začno se na severu pri Toulu, potem se pa v južno-vzhodni meri vlečejo do Verduna. 43 večjih ali manjših zapornih trdnjav se nahaja na tem svetu. Verdun in Belfort so baje nepremagljive. Ne samo, da Nemci niso mogli priti v bližino teh trdnjav pač pa so jih Francozi z več naskoki pregnali nazaj. V francoski armadi služijo tudi Zuvvi, ali zamorci iz Afrike, ki pa imajo popolno vojaško izobrazbo. Posebno drzni so za naskoke.

Ruska armada šteje v miru poldrugi milijon mož, v vojskem času pa je število različno. Ruska vlada pravi, da lahko postami šest milijonov na bojišče, nekateri trdijo še več. Čvet ruske armade so kozaki, in sicer pešci kot na konjih. Kozaki pešci niso sicer dobri za napade, kakor so nemški, toda za okopom se branijo do zadnjega in jih je težko pregnati. Ruski vojak je potrpežljiv in ubogljiv, le škoda da je med častniki-mali del podkupljiv ali pa pomehkužen. No, tega se ne more trditi o ogromni večini častnikov.

Samo \$2.00 za celo leto. In dobite "Clev. Ameriko" v hišo vsak teden dvakrat.

Rojaki prijatelji!

Želim vam vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Zahvalim se vsem mojim odjemalcem za naročila in podporo v tem letu.

Zavajujem hiše in druge stvari proti ognju. Prodajam hiše in trgovine. Priporočam se rojakom za isto zaupnost in naročila, kot so mi jih skazali letos.

Mojim neprijateljem in sovražnikom pa želim isto, kakor oni meni. Lahko so prepričani, da ne bom molil za nje! Obračunal pa bom z njimi po zaslužnju, če mi bo le mogoče.

S SPOŠTOVANJEM

JOSIP ZAJEC,

1378 EAST 49th ST.

CLEVELAND, O.

Prvo sl. podjetje za prodajo vsakovrstnih pijač

NA DROBNO IN DEBELO.

Zahvala in priporočilo.

Zahvaliti se moramo slovenskim in hrvatskim gostilničarjem v Clevelandu, okolici in po Združenih državah, ki so nas tekom leta podpirali s svojimi naročili. Priporočamo se tudi za prihodnost in garantiramo, da bo od naše strani postrežba vedno poštena, točna in po zmernih cenah.

Pristni brinjevec.

To je jako priljubljena pijača, za katero dobivamo čimdalje večja naročila. Pravi pristni brinjevec, iz pravih starokrajskih jagod, je le oni, ki ga delamo mi. Vlada Zjed. držav nam je podelila varstveno znamko, da se varujemo ponaredb.

Zaloga žganja na debelo.

Mi vam sedaj lahko postrežemo z vsakovrstnim žganjem priznane kakovosti po najnižjih cenah. Prodajamo na galone, majhne sode in barelne. Točna in poštena postrežba. Pošljemo tudi ven iz države. Poskusite naš izvrstni slivovec, konjak, rum, razne likerje ter domači drožnik. Pošljamo na vse kraje Zjed. držav po nizkih cenah NAJBOLJŠE

domače vino

VEŠELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.

6102-04 St. Clair Avenue,

Cleveland, Ohio

Njen otrok.

Zofka Kvedrova:

Teško je čakala mati na pomlad. In tudi Tilka je vedno bolj hrepenela šteta dneve. Kadar pride toplejši čas, solnce, mehki vetrovi, bo ta bolezen gotovo prenehala. Tilka bo lahko cele dneve sedela v cvetočem vrtu, v čistem opojnem zraku in nič več ne bo kašljala.

Yse je upala mati od pomladi za svoje ljubljeni, bolno dete. Dnevi bodo daljši, svetli in prijazni; solnce, zlato in toplo bo vilo novih močij slabstvena telescu od prvega bujnega zelenja po vrtovih bo skuhalo mali bolnici okrepčujoče juhe in pijače in vsak dan nove pisane cvetlice bodo razveseljevale temne, žalostne oči njeve deklice.

Tudi zdravnik je obljuboval, da se bo bolezen obrnila pomladi na boljše. "O, gotovo bo Tilki odleglo, gotovo! Kajti solnce in svetloba, mehki, laskajoči pomladanski zrak lepote na novo se vzbujajoče narave, to so najboljša zdravila. Seveda... organizem male bolnice je pač zelo oslabil, pljuča so že jako razdejana, ampak vendar — dokler je življenje v telesu, tako dolgo je tudi upanje v rešitev in ozdravljenje. In spomlad, spomlad dela mnogokrat čudeže..."

Ze dolgo je bolehal deklica in od jeseni ni več zapustila postelje. Zima je bila dolga in stroga; huda zima je stiskala mesto, in dežele, mrzli viharji so se podili od severa k jugu in vlažne, mrzle megle so zastrupljemale zrak s svojim krutim dihom. Deklica je potrpežljivo ležala na svoji bolniški postelji in je bila ljubezniva in vedra, kadar ji je neumljivi kašelj privoščil nekotliko oddiha. V nočeh jo je mučila vročica in sesala iz nje moč in zdravje. Vedno bolj slabotna je potajala in trudna. Ali njeno bitje je bilo od dneva mehkejšje, gmljivo krotki so njeni pogledi, čudovito sladki božajoči dotiki njenih rok.

Od nekad je mati to dete posebno ljubila. Tilka je bila zadnji otrok ne posebno srečnega zakona. Najstarejša hčerka in oba sinova so nasledili očeta, ki je bil od narave zelo samostojen, dthovit ali ob enem hladen in skoro osoren človek. Tilka je bila popolnoma po svoji materi, mehka in prikupljiva, brez obrambe proti trdim besedam in mrzlim pogledom. Sinova sta bila odšla v daljni svet, še ko je oče živel; veliko veselje sta imela do tujih jezikov in tujih zemlja in kmalu sta si ustvarila novo življenje v daljni Ameriki. Neodvisna čud očetova, njegova železna, brezobzirna energija in nenavadna vstrajnost, so jima kmalu pomagale k uspehu. Pisala sta materi dovolj redko kratka pisma; zadovoljna poročila o svoji trgovski spretnosti; o čustvih in osebnih doživljajih nista nikoli poročala. Spodobna in suha so bila ta pisma, prav nič tako, kakor bi jih bila želela mati. Tudi starejša hčerka, ki je bila na deželi prav dobro in skoro bogato omožena je prav malo podedovala od sanjavega, mehkega bitja matere. Bila je popolnoma druge vrste, sposobna in pridna ali kakor se je materi zdelo, nekoliko preveč preračunjena. Tudi k njeni duši ni znala mati pravega ključa. Sama, čudeč se nad seboj, je znala mati čestokrat premišljevat o čudno hladnem razmerju, ki je vladalo med njo in njenimi najstarejšimi otroci. Saj so bili vendar kri njene krvi, meso njenega mesa, vse tri je porođila v bolečinah, došla na svojih prsih in vendar so si bili tako boleče tuji in daleč. Ni mogla prodreti do njihovega bitja, kakor tujka je stala pred njihovimi dušami, kakor je stala enako tuje vsa dolga leta njenega zakona pred dušo svojega moža in je zastoj trkala in prosila, da bi se ji odprlo...

Še le ko je Tilka prišla na svet, pozno, nepričakovano in skoraj neradno sprejeta, je postala v pravem, skrivnostnem, smehljajoče in gmljive usluge. Skromno premoženje ju je varovala skrb in nemoteno ste si spremenjale vsakdanjost v priprosto ali svetlo in sladko lepoto.

Tako so minevali dnevi, dokler ni začela Tilka bolehati. Ze vedno je bila precej slabotna, ali bolna ni bila še nikdar. Zdravnik je predpisal okrepčujoča zdravila, dobro hrano. Stvar bo minila sama od sebe. Tilka je hodila v šolo, kakor prej. Ali nekega deževnega in viharnega jesenskega dne je prišla vsa bleda in premrzjena domu in mati jo je morala takoj spraviti v posteljo. Dobila je pljučnico.

Neposredna nevarnost je sicer čez kakih deset ali štiri najst dni minila. Ali Tilka se ni mogla ojačiti in bolezen je polahko prešla v jetiko. Najprej mati ni bila posebno v strahu. Misel, da bi ji moglo biti to dete odvzeto, je bila tako nepojmljivo grozna in nesumljena, da se niti poroditi ni mogla v njeni duši. Zivljenje je brez Tilke se ji je zdelo nemogoče. Tako trdno je bila zvezana vsa njena bodočnost na bitje tega otroka, da bojazen sploh ni imela pristopa do njenih mislij in čustev. Ali ko se je teden vrstil za tednom in je Tilka postajala vedno slabjša in medlejša, je posegla včasih v črnih nočeh pošastna, koščena roka v materino srce in ga ranila in trgala v brezobzirni, krvoločni pohoti.

Kaj je mogoče, da bi ji njeno dete umrlo, njena mila deklica? To dete njenega srca, njene duše, njenih sanj! To bogato, ljubeznivo dete, blagoslovljeno in čudovit dar usnjen in dobrotljive usode! To dete njenega najglobokejšega bitja, ki je spolnilo zvrhoma vse njeno nekdanje najsmelejše hrepenenje po sreči v prečudežni meri!

Ko je prišel zdravnik, mu je padla skoro k nogam, proseča ga pomoči in tolažbe. In zdravnik je tolažil, miril, kakor je pač njegova sveta in gmljiva pravca miriti, obljubovati, motiti in lagati do konca. Da ne bi matere obupale. Da podpirajo svojim otrokom v zadnjih mesecih in tednih pred smrtjo še toliko radostnih trenutkov, jasnih pogledov, kolikor morejo; da posujejo smrtno pot svojega otroka z upi in nadami in vedrimi nasmehi, ki so kakor rože v trpljenju.

Čas je mineval, prišla je zima. In s teškim srcem je čakala mati na pomlad, na solnce. Tudi Tilka je bila od dneva mehkejšje, gmljivo krotki so njeni pogledi, čudovito sladki božajoči dotiki njenih rok. Od nekad je mati to dete posebno ljubila. Tilka je bila zadnji otrok ne posebno srečnega zakona. Najstarejša hčerka in oba sinova so nasledili očeta, ki je bil od narave zelo samostojen, dthovit ali ob enem hladen in skoro osoren človek. Tilka je bila popolnoma po svoji materi, mehka in prikupljiva, brez obrambe proti trdim besedam in mrzlim pogledom. Sinova sta bila odšla v daljni svet, še ko je oče živel; veliko veselje sta imela do tujih jezikov in tujih zemlja in kmalu sta si ustvarila novo življenje v daljni Ameriki. Neodvisna čud očetova, njegova železna, brezobzirna energija in nenavadna vstrajnost, so jima kmalu pomagale k uspehu. Pisala sta materi dovolj redko kratka pisma; zadovoljna poročila o svoji trgovski spretnosti; o čustvih in osebnih doživljajih nista nikoli poročala. Spodobna in suha so bila ta pisma, prav nič tako, kakor bi jih bila želela mati. Tudi starejša hčerka, ki je bila na deželi prav dobro in skoro bogato omožena je prav malo podedovala od sanjavega, mehkega bitja matere. Bila je popolnoma druge vrste, sposobna in pridna ali kakor se je materi zdelo, nekoliko preveč preračunjena. Tudi k njeni duši ni znala mati pravega ključa. Sama, čudeč se nad seboj, je znala mati čestokrat premišljevat o čudno hladnem razmerju, ki je vladalo med njo in njenimi najstarejšimi otroci. Saj so bili vendar kri njene krvi, meso njenega mesa, vse tri je porođila v bolečinah, došla na svojih prsih in vendar so si bili tako boleče tuji in daleč. Ni mogla prodreti do njihovega bitja, kakor tujka je stala pred njihovimi dušami, kakor je stala enako tuje vsa dolga leta njenega zakona pred dušo svojega moža in je zastoj trkala in prosila, da bi se ji odprlo...

Potem so odšli sinovi v svet, starejša hči se je omožila in kmalu potem je umrl oče. Tilka je bila stara takrat sedem let.

Ko se je materi in nji življenje zopet nekoliko vravnalo v miren tok, sta se preselili v predmestje, kjer se naslanja dežela s svojimi travniki in gozdovi ob mesto. Dnevi so jima postali tihi, polni neke posebne, idilne lepote. Tista leta so se zdeli materi pozneje najzadovoljnejša in najsrečnejša doba njenega življenja. Obedve, mati in hčerka so tek-movale v medsebojni ljubezni. Vsak dan nove, mehke in prelepe besede ste našle ena za drugo, nežna presenečenja, darove, cvetlice, ročna dela,

trpečemu materinemu srcu, skrivnostna mana prestrašeni in plahi duši. Kajti Tilka je bila vsak dan bolj slabotna, kakor dli so bile njene besede. In vendar je bilo njeno bitje bogato, kakor še nikoli, pretekalo je neopisljive miline, kakor preporna časa.

Neki dan, ko je bila pomlad najkrasnejša, divna, kakor čudež, ko so modre glicinije in bele akacije medeno dišale, ko se tje vpenjalo nebo v čarodni, nepojmljivi lepoti v vis in je bilo solnce zlato, toplo in božajoče, kakor še nikoli, je Tilka v vrtu zaspala. Neslišno je zaspala in njen sladki mil nasmeh je ostal na ozkem, blede, gmljivo lepem otroškem obličju. In ko je prišla mati z velikim šopom cvetlic, ki jih je bila natrgala po gredah, zopet k nji, je videla, da je njeno dete — umrlo. Njeno dete najljubše dete... svet sen njene duše in njenega srca, gmljivo in prekrasni, zlahni cvet njene bitja. — Tilka mrtva!

Mati je padla z obrazom na zemljo in je obležala poleg smrtnega ležaja svoje hčerke. In ni mogla ne vpiti, ne jokati in tožiti. Tudi pozneje, ko je prišla dekla in pripeljala zdravnika, mati ni mogla jokati. Prosila je le, da sme obdržati truplo svojega otroka do pogreba v stanovanju. Naj preskrbi namesta nje, kar je potrebno, naj brzojavijo po njeno starejšo hčer, naj naročijo, kar se mora naročiti, krsto in sveče in cvetlice. Ali zdaj naj jo pustijo samo in celo noč naj jo pustijo samo z otrokom. Naj nikogar ne puščajo k nji, no bene obiskovalce, nobene tolažnike. Ona želi biti sama z otrokom. Da bo vstalo slovo, dolgo in nemoteno slovo od nje. Mnogo ji mora še reči in zahvaliti se ji mora, posloviti se mora...

Kakor v omotici je bila šla mati za ljudmi in je gledala, kako so polagali mrtvo hčerko na pare in jo okinčali s cvetlicami. Solze so se ji odprle in kakor dva skrivnostna, tih vira, so tekle brez prenehanja po blehdi licih. Kakor iz kamna izklesano je postalo njeno obličje, ustnice so bile blede in brez krvi, čelo se je svetilo mirno in belo, kakor iz mramora.

Potem, ko so jo pustili samo in je tišina, kakor zid obkrožila njo in mrtvo deklico, je sela k postelji, vzela roko mrtvega otroka in se zasmilila. Dolgo je gledala tenke prste, ki so ji negibni ležali v dlani, gledala jih je, kakor dragocen umotvor. Mehka in mila je bila to drobna otroška roka; vedno je bila polna za njo najljepše ljubezni; nešteto krat jo je božala, ščitila slabotna ali zvesta; nešteto dobrot in uslug ji je skazala.

"Hvala ti, ljuba draga, mala, dobro ročica, stotisočkrat ti hvala! Bogato si obdarovala svojo mater, mila mrtva ročica! Hvala ti stokrat, da si bila topla, da si bila živa!"

Potem se je zagledala mati v obraz svoje mrtve deklice, v njeno lepo, mirno obličje, ki je za večno izginito življenje iz njega. Zagledala se je v lepe, ljubeznjivo začrtane ustnice, ki so jo tolikokrat poljubovale na lica, na čelo, na lase, na roke. Vseh poljubov se je spomnila, ki jih je sprejela od svojega otroka. Oh, kako gmljive so bile te ustnice, kako neizprljiv vir otroške ljubezni so bila ta usta.

"Mamica, glej kako te imam rada; vse česar se dotakneš, ljubim," je rekla Tilka, kolikokrat in poljubila knjigo, ki jo je držala mati v rokah, pentljo, ki jo je nosila v laseh, ročno delo, ki so ga šivali materni prsti.

Oh, kako sladka so usta njene mrtvega otroka! Neštete, kakor zvezde nebeske, so dobre in drage besede, ki so jih govorila. "O, hvala, ljube ustnice, preljubeznjiva usta, ki ste zdaj mrtva in za večno zaprta, hvala vam neopisljiva! Kakor seme previdnih rož so padale iz vas, blage in prelepe besede v materino srce in tam bodo klike in cvetele, dokler bo kaj življenja v meni."

"Hvala ti preljuba deklica,

da da sem ti bila mati! Kaj ni bilo prekasno in preblaze no vsa ta leta, katera si živela z menoj? Neizmerno mnogo si mi dala, ti moja preljuba, nepozabljiva! Saj ne vem, če smem žalovati, da si odšla od mene. Ne vem... Oh, prečestokrat bom točila prebride solze neopisljive tuge za teboj, pregrenkega, neuteljivega hrepenenja za temi bogatimi dnevi minulih let, ki se nikdar, nikdar ne bodo vrtni več nazaj... V neopisljivi tugi bom stezala roke za teboj, predraga... In vendar vedno bom čutila, tudi v največji žalosti bom čutila: Hvala, ponižna hvala tebi, dobrotljivi Bog, Da si mi dal to hčerko, da sem jo smela imeti in ljubiti leta in leta!"

"O, Tilka, ljubeznjivo dete moje, saj nisi umrla. Do moje smrti boš živela z menoj. Vsak trenutek mojih bodočih dni bom mislila na te. Kaj mi nisi stokrat in stokrat slikala bodočnost svetlo in blaženo, previdno, prelepo, kakor v pravljicah? Moja stara leta si ovila z dišečimi rožami svojih otroških obljub razkošno in prelestno v neizmerni ljubezni svoje bogate in globoke duše. Sama pojdem v starost, odšla si draga, prerano... In vendar si mi že v naprej poslala moje samotno stezo z biserji svojega srca, blagoslovila si mi vsak dan s svojimi čistimi in gmljivimi željami. Leta bodo prehajala in jaz se bom, preljuba, spominjala dobrot, ko si jih bila namenila za moje sive lase. Umrla si in vendar boš živela z menoj, v mojem srcu, do zadnjega mojega diha. Hvala ti, tisočkrat hvala!"

Sveto zahvalno daritev je obhajala mati ob mrtvem otroku za njegovo življenje.

Ita čudovita misel, to vzvišeno čustvo je ulivalo previdno moč v materino srce in nadzemeljski mir. Kakor nečista skušnjava je zdrknil raz njenih ram temni obup. Ko so prišli ljudje, da ločijo mater od mrtve deklice, so našli ženo poznomenovano od osode, ranjeno v dno duše in vendar že zbrano. Vsi so čutili, glejte, naj-

ljubše, najsvetejše je otela osoda tej ženski in vendar se ni zgrudila v prah; vzdignila se je visoko in svoji neizmerni ne-

sreči in kakor s krono na je okinčana v svoji tugi, se vpenja visoko in prenad bednostjo življenja.

Fin, vedno svež pop, ginger beer, črešnjava voda, kola in vse druge mehke pijače. Zahtevajte po gostilnah, da dobite mehko pijačo, delano pri slovenskem podjetju. Dolžnost nas vseh je, da podpiramo Slovence.

Fin, vedno svež pop, ginger beer, črešnjava voda, kola in vse druge mehke pijače. Zahtevajte po gostilnah, da dobite mehko pijačo, delano pri slovenskem podjetju. Dolžnost nas vseh je, da podpiramo Slovence.

Vsa pijača se izdeluje v čistih, sanitarnih prostorih, vse steklenice so sterilizirane predno se zopet rabijo.

Vsa naročila se razvažajo.

...THE...

Double Eagle Bottling Works

J. POTOKAR, vodja.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

4126 ST. CLAIR AVE.

Lopovi na bojnem polju.

Na Bazla pišejo: Ze so se poljevali na bojnem polju lopovi, ki so v človeški podobi, ki so se spuščali na žepih padlih, mrtvih in ranjenih in krađejo vse, kar jim pride pod roke. Po vsaki bitki, ki se je vršila po dnevi, so sledile strašne noči. Križi v Evropi ima ogromno delo, kajti pade toliko ljudi na bojnem polju, da ni mogoče pobrati vseh ranjenih. Srnomaški ranjenci so ležali po cele dneve in noči na vojnih poljanah in na mlje danke se je čulo njih strašno zdiševanje in kričanje, poleg tega pa hropeli ranjeni konji in tulili so volkovi, ki so prišli iz gozdov, kakor hitro so se umaknile puške, topovi in baloneti. To je strašna zgodba, ki ho popisana kot najbolj krvavi dogodek v zgodovini.

Kmetje so hodili po bojnih poljih in prizigali kresove tam, kjer je bilo največ ranjenih. Tikerovi, ki so svetili daleč naokoli, so bili kot vidna znamenja umirajočih in ranjenih vojakov, ki so klicali na pomoč. Na te kresove so pazili zdravniki in zdravniški pomočniki in so hiteli tja, kjer so zagledali ognje. In zdravniki ter njih strožniki so mnogokrat opazili, kako se med ranjenci sminčejo sumljive figure, kot pošasti, kot smrtne sence. Prikažejo se in zginejo. Večinoma so malopridanci, lupeži, nedorastli mladeniči, stari od 16 do 20 let, ki so uporabili priško zmag in premage ene ali druge armade, da oropajo one, snove domovine, ki so v boju za domovino padli. Seve, da, zdravniki in njih pomočniki, ki se ne obotavljajo mnogo, leda zagledajo take človeške bijene. Ustrelje jih na mestu, in ko postrele te človeške volkove, postavijo nad njih grobove posebno znamenje, da vsake do ve, da so to roparji mrtvih.

Tudi to pismo in sliko so ukradli vojni lopovi, hijene na bojnem polju. Ta vojak je bil ubit v vojski. Zena je dobila njegovo obleko, a v njej ni bilo slike družine.

Ti razbojnik na bojiščih ne upočtevajo niti onega, kar vojak s seboj nosi, niti fotografije, ali slike svoje lastne družine, starega očeta ali mile matere, katerih slike je nesel s seboj, ko je odšel na bojno polje.

V neki vojašnici v Muelhausenu je zbranih mnogo teh relikvij, ki so bile odvzete topovom, in ki so pripadale poginulim nemškim ali francoskim vojakom. Te vojne hijene so krađle pisma mater, zaročenic, sester, v katerih se je izražala topla ljubezen do vojaka, ki se je boril na bojnem polju. Krađle so te hijene prstane s prstov ranjenih, svetinjce, male sičice, sploh vse, kar je vojak nosil pri sebi druzega, da se je spominjal na domovino, na očeta, mater, ljubico ali pritelja, ko je odšel iz domovine na bojno polje.

Nekemu padlemu vojaku je bilo ukradeno na bojnem mrtvem polju pismo, v katerem se je nahajalo 3000 mark denarja. Pismo je poslala svojemu sinu skrbna mamica, ki je pisala sinu na bojnem polje sledeče: Ljubi sin! Pošiljam ti vse, kar smo mogli. (Vročča materina ljubezen te spremlja. Bog daj, da se nam vrneš zdrav!)

Nekemu ubitemu francoskemu vojaku je bila ukradena fotografija njegove družine. Na fotografiji je bil naslikan ta vojak, v njegovem naročju njegova dva otroka in zraven žena. Zena mu je poslala to fotografijo na bojno polje, da se jo spominja in ne pozabi v krvavem boju na male otročice. Zena mu piše: Moj dragi! Pošiljam ti sliko tvojih malih, da se jih spominjaš. Vsak dan prosim, da se vrneš in še enkrat objameš tvoja dva otroka, ki tako trepenita po tebi. Jaz pa, tvoja žena, te z ljubeznijo pričakujem. Bodi hraber, toda čuvaj se!

Tudi to pismo in sliko so ukradli vojni lopovi, hijene na bojnem polju.

Ta vojak je bil ubit v vojski. Zena je dobila njegovo obleko, a v njej ni bilo slike družine.

Revica, kaj si je mislila, sama je dobro vedela, da je njen mož prejel sliko otroka.

Zalostne so te slike z bojne ga polja, grozne so človeške mučke, toda nagnjusne so človeške hijene, ki hodijo po bojnem polju in krađejo najdražje svetinjce sinovom domovine.

AVSTRIJSKI MILIJO-NARJI.

Ljubi rojaki, milijonarji so povsod, kjer ni ljudi, ki trpe in stradajo, ki trdo delajo in molče umirajo. Gospodje milijonarji žive v velikih in bogato opremljenih palačah in v zračnih in lepih prostorih, kjer se veliko laglje prenašajo težave sedanje vojne, kakor v zaduhlih sobicah, koder časih stanuje po pet in šest ljudi.

O, da, imena milijonarjev je tudi čitati med velikodušnimi darovalci za ta in oni mamen. Ta je nekaj dal za vdove padlih vojakov, ta celo za brezposelne delavce. Še veliko več je pa takih milijonarjev, katerih imen ni nikjer čitati.

"Osterreichische Volkszeitung" je zadnjič okrtala dunajske milijonarje, da jih je povsod dobiti, samo ne tam, kjer je treba kaj žrtvovati. Po informacijah tega lista je na Dunaju 1100 milijonarjev, a izmed teh se jih je z darili za ranjence (to oglasilo samo nekaj nad sto, vsi drugi so ostali skromno v zatišju in niso v sebi čutili poklicati, pokazati nekaj kavalirstva.

Da, nekateri dunajski milijonarji so se tudi oglasili z darili. Ne govorimo o takih velemiljonarjih, kakor so Rotschildi in drugi Nabobi, ampak o "malih milijonarjih", o ljudeh, ki imajo po 10, 15 ali 30 milijončkov. Izmed vseh se jih je oglasilo z darili kakih sto, a večinoma so darovali v — papirjih, ki jih sedaj sploh ni mogoče prodati. Darovali so po 1000 do 10.000 kron in njihova imena so blestela v vseh borzijskih časopisih.

"Osterreichische Volkszeitung" se je postavil na stališče, da bi vsak dunajski milijonar lahko daroval 100.000 kron, kar bi pri 1100 milijonarjih dalo usto milijonov. To bi bila vsota, s katero bi se dalo res kaj izdatnega napraviti. Toda dunajski milijonarji se niso zmenili za apel "Osterr. Volkszeitung" nego so raje obdržali svoj denar.

Se slabše kakor dunajski milijonarji, so se obnesli budimpeštanski in sploh provincijalni. Darovali so kar mogoče malo, ali pa celo nič. Noblese ni nobeden pokazal.

V ANGLIJI SODIJO, DA BO VOJNA TRAJALA ŠE NAJMANJ ENO LETO.

London. Vojaški sotrudnik "Times" ugovarja, da bi mogla Anglija postaviti le 600 tisoč mož, ter trdi, da se nahaja pod zastavami angleške armade že 1 milijon 200.000 mož; novi rekruti pa se javljajo v tako velikem številu, da jih vlada s svojimi pripravami kar dohaja, bi ne more. Sedaj se nahaja 100.000 indijskih in kanadskih čet v Evropi. Te čete in pa one, ki se sedaj vežbajo v kolonijah so temelj, na katerem bo treba graditi naprej. Anglija je poslala v Francijo del svoje avant garde. Ostale čete bodo sledile spomladi 1915, glavna angleška sila pa pride koncem 1915, na bojišča. Angliji se nikamor ne mudi. Ker se je priglasilo sposobnosti zahteva več, kakor kjerkoli v Evropi. Sicer bi bil pretok prostovoljcev generala Kitchenerja naravnost preplavil.

—Pazite se, kaj pišete v staro domovino. Tam odpirajo vsa pisma, in bi mogoče lahko s svojo preveliko gorečnostjo spravili v zadrego svoje v stari domovini. Ne devajte denarja v pisma, ker ste lahko prepričani, da ne bo nikdar prišel pravemu v roke.

NAJBOLJŠE DOMAČE VINO.

Rojakom po Ameriki se priporočam v obilna naročila IZVRSTNEGA DOMAČEGA VINA. Nad petnajst let že pošiljam domače vino v skoro vse države, kjer prebivajo Slovenci, in vedno so bili vsi naročniki zadovoljni z mojim vinom. Letos je grozdje posebno dobro in vinska kaplja je taka kot že leta ne.

Cene so nižje kot drugje, blago izvrstno.

Vsem odjemalcem vošim vesele in srečne božične praznike in srečno novo leto!

FRANCES LAUSCHE

6121 St. Clair Avenue,
Cleveland, Ohio

POZOR!

Prva slovenska čevljarska trgovina v Žužemberku.

Slovenci, pridite k domačemu človeku, ki vam pošteno postreže.

Pri meni lahko kupite vsakovrstne čevlje, kakoršnje si pač morete poželeti. Da pa v resnici lahko vsakemu ustrezem in postrežem, sem se potrudil, da sem dobil v svojo prodajalno čevlje, ki so priznane kot najboljše. V moji trgovini lahko dobite najfinejše čevlje za dečke, deklice, fante, žene in može, tako da ni treba nikomur iti iz moje prodajalne praznih rok.

Vsem Slovencem in Hrvatom se priporočam za obilen obisk ter želim vsem srečne in vesele božične praznike! Vam dobro znani

JOHN TRATAR, 3855 ST. CLAIR AVE.

Ključ k svetovni politiki.

(Walter Lippmann.)

Svetovna politika je v rokah izurjenih ljudi, katerim pravimo diplomatje. Večina ljudi smatra diplomate za skrivnostne in zelo potratne gospode, ki imajo silno lepe besede, toda včasih prav nič časti. Sedaj pa ko je nastopila vojna, pa smo se tudi prepričali, da so diplomatje jako nevarne osebe, ki lahko vsako uroo zanetijo strašen ogenj najbolj krvavih vojsk. Diplomate so ljudje, ki imajo v rokah mir in vojno vsakega naroda.

Diplomatje nam govorijo, da so hoteli ohraniti "Balance of Power", enako razmerje med velesilami v Evropi. Toda to ni res. Diplomate nikdar niso želeli enaknega razmerja med velesilami, pač pa hoteli to razmerje uničiti v škodo ali korist ene ali druge države. Zakaj? Mogoče za to, ker bi Nemci radi gospodarili v Parizu, in Angleži v Berlinu? Gotovo ne. Saj niso blazni. Toda Angleži pravijo, da hočejo Nemci osvojiti Belgijo in Nizozemsko in Angleži tega nikdar ne dovolijo. Angleži trdijo, da je odvisna njih narodna eksistenca od tega, da se Nemci ne polaste Belgije in Nizozemske. Toda zakaj je to? Kdo bo rekel v Ameriki, da je velikanška Kanada nevarna Zjedinenim državam? In naše ameriške meje niti zastražene ali zavarovane niso? Zakaj je torej n. pr. mesto Antwerp v angleških očeh nevarno za Anglijo, če je Antwerp v nemških rokah? Odgovor je ta: Nemčija baš ne želi, oziroma ne more želeli, da bi osvojila Anglijo, toda če dobi v roke in oblast Belgijo in Nizozemsko, bo Nemčija tako močna, da ji vse evropske sile skupaj ne morejo ničesar. Toda zakaj se Nemčija in Nemčija želijo bojevati? Če ste brali kaj zadnje politične prepire med evropskimi

narodi, ste zapazili, da so se evropske velesile pripravale za Maroko, Perzijo, Albanijo, Kitajsko in Tripolis. Torej vzrok prepira mora ležati nekje v Balkaniji, v osrčju Afrike ali Azije. In te dežele, radi katerih se diplomatje pripravajo, so vse nekulturne, naravna bogastva v njih še niso izrabljena, njih vlada je slaba in nima obstanka. To so torej boji, ki jih bijejo evropski diplomatje, vprašanje je, kdo bo dobil te bogate pokrajine v svojo oblast, ki so bogate po naravnih zakladih, toda revne po lastni obrambi. Torej če Anglija reče, da bo Nemčija premočna, če pride v posest Belgije, Antwerp in Nizozemske, misli s tem povedati, da bo Nemčija tako močna, da kjerkoli se bo pripetil kak prepir glede neizrabljenih dežel, da bo Nemčija povsod na boljšem, ker bo imela silno moč.

Toda kaj koristi ta silna moč, ki daje zadnjo besedo v boju? Kaj zato, če ima Nemčija ali Anglija prvo besedo v afrikanških kolonijah, če so nemški ali angleški plemeniti sinovi plemenitih starišev v visokih kolonijalnih službah? Da, precej razlike je v tem. Kajti če Nemčija dobi svetovno tržišče v roke, lahko naredi za sebe visok tarif, ki ji bo nosil stotine milijonov, nemško blago pa bo preplavilo tuja tržišča, in največja prosperiteta vlada v Nemčiji. Ta prosperiteta pa zopet pomaga nemškemu militarizmu, ki bi postal tako mogočen, da ne bi bilo posvetne sile, ki bi ga mogla streti. Pa še nekaj drugega pri tem je. Nemčija bi v tej sili in premoči protežirala svojo trgovino na račun drugih narodov. In tu bi postajali nemški kapitalisti čez noč multi-milijonarji. In glejte, za to prvenstvo v trgovini se diplomatje borijo, in ker niso mogli tega prvenstva doseči mirnim potom, so zgrabili za orožje.

Radi tega tudi lahko razumemo, zakaj bogatini v Nemčiji tako radovoljno plačujejo vojni prispevek, plačujejo sto-

tisoče in milijone, da vzdržujejo mornarico in vojsko. Oni dobro vedo, da izurjena in močna armada lahko pridobi deželi nova tržišča, pomnoži njih bogastvo. Ne smemo reči, da Nemci prav posebno ljubijo prelivanje krvi, toda prelivanje krvi mora biti pri Nemcih, ker sicer ne morejo ropati drugim narodom dežele in tam uvesti nemško trgovino. Lahko te Nemce primerjamo z ameriškimi kapitalisti ali trustijani. Res je, da ameriški kapitalisti neradi dajejo podkupnino raznim državnim uradnikom in osebam, ki jim pomagajo po goljušiji do boljše trgovine. Ameriški trustijani bi tudi radi imeli, da bi smeli svobodno in neovirano goljufati, ne da bi jim bilo treba za to irtvovati še poseben denar. In tako je v Nemčiji. Nemški milijonarji in kapitalisti sicer ne dajejo radi državi denar, da zbira in pomnožuje vojsko, toda ker vidijo, da je to dobro za nje, pa z veseljem prispevajo.

Sedem velikih držav samo je na svetu, in te so: Anglija, Francija, Rusija, Nemčija, Avstrija, Japonska in Zjedinjene države. Resnica je, da te države niso vse enako močne. Avstrija je več ali manj odvisna od Nemčije, katere dekla in ponižna služabnica je, Francija se pa zanaša na svojo zvezo z Rusijo in Anglijo. Italija je siromska dežela, in tudi Japonci nimajo preveč bogastva, posebno ker so v zadnji vojni z Rusijo domalega napravili vse svoje narodno premoženje. Raditega torej je med devetimi državami na svetu, ki kaj štejejo, jih le pet, ki si znajo v resnici preskrbeti respekt. In te države so Rusija, Zjedinjene države, Anglija in Nemčija. In končno odločba in usoda vseh evropskih, da — lahko rečemo vseh narodov na svetu, bo prišla od teh štirih narodov.

Usoda milijonov in milijonov privržencev raznih narodov, njih svoboda in samostalnost je odvisna od teh štirih velesil.

Med temi štirimi velesilami je položaj Rusije najbolj čudovit, takoj za njim pa pride stališče Zjedinenih držav. Glavni cilj diplomatike Zjedinenih držav je v osrednji in južni Ameriki, nekoliko manj na daljnem vzhodu. Sedaj, ko je Panama prekop gotov, smo postali močnejši narod na Pacifiku. Toda Zjedinjene države se še ne zavedajo, kako ogromna sila smo postali radi Panama, in še le bodočnost bo pokazala, kakšno mesto bo nam odkazano v svetovni politiki.

Tudi rusko stališče je nekoliko čudno. Rusija ima svoj svet na dveh zemeljskih delih, in tega sveta še mnogo ni obdelanega. Rusija skriva merzmerne zaklade še v svoji lastni zemlji. Toda tudi Rusija si želi več sveta. Toda njen cilj niso prekomorske pokrajine, pač pa svet, ki leži okoli velikih državnih ruskih mej. Zato se Rusija skuša razširjati na račun Avstrije, Turčije, Skandinavije, Perzije in Mandžurije. Rusija postane nevarna Angliji, če se razširi popolnoma do Indije in na jugu do Carigrada. Toda dosedaj Rusija ni imela mogočnega brodovja, zato na morju se ni mogla kovati z Anglijo. Glede Perzije se je med Anglijo in Rusijo že skoraj vnel boj. Toda Anglija je kmalu sprevidela, da potrebuje Rusijo, kajti nemška mornarica se je pričela prehitro razvijati. Zato je Anglija sklenila zvezo z Rusijo.

Uspeh takega položaja je, da se vrši resnični boj med Anglijo in Nemčijo. Drugi narodi imajo različne cilje, katere skušajo doseči z vojsko in nagodbami. In tak je današnji svetovni položaj: Devet narodov sedi pri mizi in igra igro za svetovno vladno. Kadar se jim zdi, se pripravajo, kadar nimajo drugega, pa grozijo, kadar menijo, da je sila, rabijo orožje, in kadar nimajo drugega, pa goljufajo. Dobiček igre je pa tako velik, da se ne bojijo nobenih žrtev, da bi igro dobili. Zato pa, kadar govorimo o miru in razoroževanju, mo-

ramo pomisliti na dobičke, ki ga narodi dobijo z vojsko, oziroma kapitalisti.

Skrivnost svetovnega miru leži v tem: Ali se morejo posamezni narodi zjediniti glede dežel, ki naj se razdelijo med posamezne narode? To je uganka, ki se mora rešiti. Najprvo se mora evropske narode naučiti, da so medsebojne pogodbe in podpisi vladarjev in ministrov nekaj več kot pomemben kos papirja. Zato pa mora biti vsaka nagodba med evropskimi narodi tako močna, da se jo drži večina narodov, ki je pripravljena podpirati jo z orožjem, če je treba. Druga zelo važna zadeva je, da se narodom v raznih cesarstvih in kraljestvih da svobodo ali popolna samovlada. Treba je zamoriti birokrate in vsak narod zadovoljiti, da ne bo vedno gledal na revolucijo, da si pribori boljše čase, pač pa da bo s tem zadovoljen, kar ima.

Tretja glavna stvar je, da se razširi kultura v onih krajih, kjer so jo sedaj zatemarjali, da ne bodo mali narodi izkoriščani od velikih, ker nimajo toliko civilizacije kot njih veliki sosedje. V tem pogledu se da posebno mnogo narediti v južni Ameriki in v južni Evropi.

To je velik program, toda svetovni mir je tudi veliko upanje. Je sicer silno težaven posel živeti v miru na tem svetu, toda če to dosežemo, smo dosegli največjo srečo sveta. Odstraniti se mora vzroke vojske. Vi lahko uničite Turčijo, razdelite Avstrijo, izročite Alzacijo in Loraine Franciji, plačate odškodnino Belgiji, pobijete s sveta Prusijo, vojske še ne bo konec. Diplomate, v službi kapitalizma bodejo iskali vedno novih vzrokov. Mir bo tedaj, kadar bodejo možje laščili svoje ošabne strasti, ko se bodejo spametovali, da če ves svet skupaj drži, bo gotovo ohranjen mir in vladalo zadovoljstvo na svetu.

Pri nas plačate lahko vse račune za plin. Prihranite si pot in odstotke.

L. SKOK,

Prvi in edini slovenski klepar in strešni krovec.

Garantirano trpežno delo, nizke cene. Svoji k svojimi

4118 ST. CLAIR AVE.

Suho meso, kranj, klobase, fina slanina

se vedno dobi pri

JOS. ŽULICH,

6523 ST. CLAIR AVE.

MIHAEL JALOVEC,

Naše vino je letos posebno dobro in se priporočam za obila naročila rojakom po Ameriki.

6424 SPILKER AVE.

Andrej KRAINZ,

SLOVENSKA GOSTILNA

Priporočam se rojakom za obilen obisk ob praznikih. Slovencem voščim srečne božične praznike.

1113 Norwood Rd.

JOSIP ŽELE

Slovenska trgovina s pohištvom in železnino. NAJBOLJE UREJENI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD.

Zaupanje občinstva v trgovino pride od poštene in dobre postrežbe, če je vsak odjemalec zadovoljen z blagom. Pri nas vedno prav radi postrežemo vsem, ki se obrnejo do nas. Zahvaljujemo se torej vsem odjemalcem letošnjega leta in se priporočamo za prihodnost.

Kadar želite dobrega pohištva po zmernih cenah, obrnite se na nas.

Novoporočeni pari si lahko izberejo celo pohištvo pri nas. Ne bodete plačevali dragih cen, pač pa vam postrežemo z dobrim blagom po nizkih cenah.

Nova velika avtomobil ambulanca in bolniški voz eden najlepših v Clevelandu. Jako pripravna, da se prepelje teško bolne rojake ali poneirečene v bolnišnico. Priporočam se, da vselej pokličete, kadar potrebujete. Imamo kotlje in avtomobile za vse prilike.

Priporočam se za nakup dobrih pečij za gretje in kuhinje, za premog ali plin. Velika izbira najbolj raznovrstnih pečij. Imamo vso kuhinjsko posodo in razno orodje, ki se potrebuje pri gospodinjstvu ali pri delu.

Slovenski pogrebni zavod in balzamiranje.

Naše cene za pogrebe niso nikdar pretirane. V tem letu smo imeli več pogrebov kot kdaj prej, znamenje, da nam občinstvo zaupa, ke ne pretiravamo cen in vodimo najlepše pogrebe v naši naselbini.

ZAHVALJUJOČ SE SLOVENCEM ZA NAKLONJENOST, SEM UDANI

6106-8 ST. CLAIR AV. JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK

Trgovine tel. Princeton 1277 L

Hišni tel. Princeton 1326 L

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ET. 102. — NO. 102.

CLEVELAND, OHIO, TOREK, 22. DECEMBRA 1914.

Part Three — Tretji del.

Nemci in Slovani.

Da so Nemci Slovane vedno mrzili, ve vsakdo, ki je količnik znan z zgodovino našega naroda, in da nas Nemci danes še bolj sovražijo, se vsakdo lahko prepriča, ker nas kličejo za Tartarje, Azijate, divjake in barbarje.

Ko človek, ki ima v sebi eno kapljo Slovanske, to bere, tedaj mu vzkipi kri, in se mu trzaloši nad toliko nekulturnostjo kulturnih Nemcev, ki so svojo kulturo in plemenitost najbolje pokazali v Belgiji, ko so streljali na ženske in otroke.

Toda vzemimo, da Nemci do današnje vojne nam niso ničesar slabega storili, da nemške reke niso omadeževane s plemenito krvjo naših najbolj plemenitih sinov, toda že to, kar sedaj pišemo, bi bilo dosti, da smo vsi kot eden na strani onih, ki se borijo, da store konec nemški bahariji in divjaštvu.

Seveda ne čudimo se, da je med nami nekaj prodanih duš, ki vlečejo z Nemci in so proti Slovanom, kajti taki ljudje so bili itak vedno v vrstah onih, ki so grdili svoj lasten narod, ga izdajali tuju ter se veselili vselej, kadar se je delala škoda Slovanom. Zato pa imajo Nemci tak napuh in ošabnost, ko vidijo, da je v slovanskih vrstah toliko izdajic, ki grdiijo in uničujejo svoj lasten rod. Ali se je kdaj med Nemci pripetilo kaj takega? Po dnevu z lučjo lahko štete Nemca, ki bi rekli: Hudič vzemi Nemce, jaz grem s Slovani. Ne, takega Nemca ni na celem božjem svetu. Pač pa se dobijo take izdajice le med slovanskim narodom, in to dela pogubo narodu, ki se ne zaveda svoje moči in svojega dostojanstva.

Mi smo prejeli že več pisem, brali smo jih, pisanih od naših lastnih zgubljenih rojakov, in v teh pisemih sipljejo največje žaljivke na ruski narod, in ti neizobraženci, ki pišejo taka pisma ter izrekajo, da so Rusi divjaki in ušivi, sami ne vedo, da ima zadnji ruski kmet več vere in plemenitosti, kot vsi hajduki Nemčije, ki se toliko bahajo s svojo kulturo. Srce pa mora zaboleti človeka, ko čita, kako piše Slovenec, naš brat, naš rojak. V nekem pismu nam piše neka prodana duša: Heil Deutschland! Heil deutscher Kaiser! In taka kuckarica nosi slovensko ime, tak Efišalt pravi, da ga je slovenska mati rodila, ki ni nikdar znała nemško, ki je dobro vedela, da so ji Nemci sovražniki. Ali more narod napredovati, ki ima take kuckarice v svojih lastnih vrstah? Ali dobite kdaj kakega Nemca, ki bi kričal: Živijo ruski car! Nikdar ga ne boste dobili, le Slovani imamo to sramoto, da redimo gade na svojih prsih!

Kako blaga in plemenita duša prebiva v ruskem narodu, ne samo v miru, pač pa tudi v vojniki, mam svedoči slednji dogodek, katerega je pripovedoval neki Mažar, ki je bil štiri dni ujet v ruskem taboru.

Glejte, kaj pravi:

Borili smo se pri Husvi, na ruskem teritoriju. Jaz sem dobil povelje, da pazim na transport 30 ranjencev, dasi ravno sem bil sam lahko ranjen v nogo. Na naši prvi postaji je že bilo nekoliko ranjenih Rusov in Avstrijcev, na katere so pazili avstrijski sanitetci. Poleg njih je bilo do petdeset naših ranjencev, ki so jih prinesli v naš stan tudi 14 ruskih ujetnikov, med njimi en avstrijski in nekaj nižji častnik. Namkrat pa so začeli okoli nas eksplodirati šrapneli. Sanitetci so prinesli težko ranjene v vas, v hišo. Vsi smo se zgrabili nad postopanjem Rusov, ki so bombardirali vas, kajti na mnogih hišah je visela za-

stava Rudečega križa. Toda kmalu smo dobili razjasnjenje: En del naše čete je prihajal v vas. Te so preganjali Rusi, in ker se naša konjenica ni imela kam umakniti, se je umaknila v vas pod varstvo Rudečega križa. Rusi so seveda po mednarodnem pravu streljali na to konjenico, kakor smo tudi mi streljali na Ruse, pa naj smo jih dobili kjerkoli. Kmalu so pritisnili Rusi v vas, in naše čete so se popolnoma umaknile, ostali smo sami ranjenci v vasi.

Predno so Avstrijci odšli iz vasi, so spustili ruskega majorja, ki naj bi šel k Rusom in jih prosil, da prenehajo s streljanjem na vas, ker se v njej nahajajo sami ranjenci. Major je odšel, in v resnici, kmalu potem je ogenj iz ruskih topov prenehal.

Malopotem je dospela v vas ruska pehota s sanitetnim oddelkom. Tedaj se je zgodilo nekaj čudnega. Ruski poveljnik da poklicati pred sebe onih 14 Rusov, katere so Avstrijci vjeli. Nad enim se razjezi in ga ukaže ustreliti. Potem so Rusi preiskali naš sanitetni voz. V njem so dobili dvajset pušk, katere so Rusi uničili, da niso bile več za rabo. Našim ranjencem in sanitetcem se ni zgodilo prav ničesar, in Rusi so vse pustili lepo pri miru. Pač pa so ukazali, da takoj prevežejo vsem ranjencem rane, da li so nam mnogo hrane, in sploh daji so vse, kar so imeli. Štiri dni smo bili v ruskem ujetništvu in ves ta čas, so Rusi z nami jako lepo postopali, vojaki so kramljali z nami, in skušali so nam na vse načine postreči, da ne bi čutili svojih bolečin. Narod, ki tako ravna s sovražnikom, ni divji, ni nekulturen, pač pa mora biti plemenite duše, ki se mu smili v srce bolest svojega bližnjega.

Četrty dan se je v vasi pričela bitka. Ze zjutraj so odšli ruski sanitetci. Nam so rekli: Kdor more hoditi, naj nam sledi. Seveda, nihče izmed nas ni rekel, da more, toda Rusi nam zato niso zamerali. Prijazno so se poslovili in odšli. Rusi ne vodijo ranjence v ujetništvo, kakor delajo to Avstrijci z Rusi.

Kdor še nima teh dokazov, naj bere ona pisma, ki jih priobčujejo naši vojaki Slovenci, ki so ujeti pri Rusih. Ta pisma so večkrat priobčena v starokrajskih listih, in vsa pisma so polna hvale o Rusih, kako lepo delajo s svojimi ujetniki.

Glejte, taka je slovanska, nepokvarjena duša, dokler je ni pokvaril kak Ferdinand ali Viljem, dokler ne zastupijo to blago dušo podkupljeni Efišaltji, ki izdajo svoj narod.

Pa prišel bo dan plače in sodbe enemu kot družegu.

Gorje njim!

Pismo ruskega vojnega ujetnika.

Prijatelj lista nam je stavil na razpolago to cenzurirano pismo ruskega vojnega ujetnika, ki je odposlano 17. septembra iz Glazova in ki je, prišlo te dni na Gorjsko. Pismo se glasi: Dovoljsem si nazniniti, da se nahajam z večimi tovariši v vojnem ujetništvu na Ruskem in sicer v malem mestu Glazovu blizu Azije. (Ob Uralu). Vožnja do tja je bila silno dolga. Cela dva dneva in dve noči. V mestu Kijevu smo bili dva dni. Mesto je krasno in veliko. Od daleč žarijo zlate kupole cerkva. Hiše so zidane jako umetniško. Železniške postaje so ogromne, kakor njih pri nas nismo vajeni. Da ni v Rusiji železnice je laž. Življenje je tu nevrjetno po ceni. Funt lepega blelega kruha velja 4 kopeje (okoli 10 vin.), funt mesa pa 12 kopejk (okoli 30 vin.). Mesto kave pijejo čaj. Običaji in noše so staroslovanske.

BENO B. LEUSTIG,

6424 St. Clair Ave. blizu Addison Rd.

Na tem prostoru se iskreno zahvaljujem vsem vam cenjenim Slovincem in Slovenkam za vaše vsestransko podpiranje moje trgovine ter se obenem tudi najtopleje priporočam vaši nadaljni naklonjenosti napram meni, kakor napram moji trgovini. Gledal bom vedno na to, da vam točno in pošteno postrežem z najboljšim blagom in to po najnižji ceni.

Božični prazniki se bližajo in vsaka družina bo gotovo potrebovala kaj novega, zatorej vas opozarjam na mojo veliko razprodajo vsega zimskega blaga.

Vse ženske in otročje suknje, obleke z žeketom, princes obleke, krila, (kiklje) bluze ovratnice in mufe, klobuki, kapice, kakor tudi vsi pleteni jopiči (sweaters) za žene in deklice, za može in fante

MORA BITI RAZPRODANO NE GLEDAJOČ NA ZGUBO ALI DOBIČEK

po tako nizkih cenah kot še nikdar poprej in to samo radi precej slabih časov. Torej če si želite pri kupovanju prištediti precej vašega teško prisluženega denarja, pazite vedno na to, da dobite za vaš denar najboljše blago po najnižji ceni, in vse to dobite vedno pri meni. Posebno se priporočam še vsem cenjenim nevestam za nakup vsakovrstnih finih poročnih oblek, vencev, tančic, šopkov, kakor tudi vseh drugih potrebnih te stroke, kar dobite pri meni vedno po najnižji ceni.

Ob tej priliki želim vsem cenjenim Slovincem in Slovenkam vesele božične praznike in najboljše novo leto, bolje kot je bilo pretečeno. Za obilen obisk in podpiranje moje trgovine se vam najtopleje priporočam in vam bom tudi vedno hvaležen.

BENO B. LEUSTIG

6424 ST. CLAIR AVE. BLIZU ADDISON RD.

OPOMBA: Med to razprodajo ne bom dajal kakor tudi ne zamenjal vrednostnih tiketov ali znamk.

Kaj mislijo Amerikanci o Slovanih.

Senat Zjedinenih držav, najvišja postavodajalna moč v državi, je pravkar izdal malo brošuro, v kateri se govori o Slovanih. Iz te knjizice vidimo, da imajo Amerikanci najboljše mnenje o Slovanih ter jih posebno hvalijo kot dobre farmarje, in drugič, da so Slovani najboljše državljani, kadar se amerikanizirajo. Nekaj odlomkov iz te brošure hočemo priobčiti na tem mestu.

Rod Slovanov.

Kdo so Slovani? Profesor Oscar Peshel iz Lipskega, pravi da so Slovani od velike Indoevropske družine narodov, leto slovanskega plemena severoevropske grupe Arijev. Pevotna domovina Slovanov je bila po vseh teorijah okoli Donave. Profesor Lubor Niederle, iz češke univerze v Pragi potrjuje mnenje, da so Slovani prvotni naseljenci osrednje Evrope. Profesor S. Zaborovskij-Moindron, iz vseučilišča v Parizu, pravi, da je prvotna domovina Slovanov severno od Karpatov, kjer so se Slovani prvotno zvali Veneti, ki so imeli svoje pokrajine v onih krajih, kjer so danes Mažari, Rusi in Nemci. Glede značaja Slovanov piše profesor Niederle:

Slovanom značajna je okroglasta glava, srednja postava in dolgi fizičen stas. Glede las se menjajo med blondinci in brineti, brinete dobimo večinoma med južnimi Slovani, blondine pa med severnimi. Ves slovanski rod se deli v sedem glavnih skupin:

1. Rusko plemo.
2. Poljsko plemo.
3. Lužiško - Srbsko plemo.
4. Češko in Slovaško plemo.
5. Slovensko plemo.
6. Srbsko-Hrvatsko plemo.
7. Bulgarsko (in deloma ma-

cedonsko) plemo.

Ce vzamemo vsa ta slovanska plemena skupaj, so našli leta 1910 po celem svetu 150.000.000 Slovanov ali nekaj več. Od teh jih je 70.000.000 ruskega pokolenja, 13. odstotkov Poljakov, 7 odstotkov Čehov in Slovakov, 4 odstotke Bulgarov, 3 odstotke Srbov in Hrvatov in poldrugi odstotek Slovencev. V Zjedinenih državah imamo poldrugi milijon Poljakov, okoli 500.000 Slovakov, pol milijona Čehov, 300.000 Hrvatov in Srbov in 150.000 Slovencev, razmeroma malo pa Bulgarov. Najmanj 300.000 Slovanov ruskega pokolenja je v Ameriki.

Med Poljaki, Slovaki in Čehi se vrši v Zjedinenih državah največje zanimanje za poljedelstvo. Južne države kot Virginia in Texas so polne slovanskih farmarjev, ki obdelujejo svet jako pametno, in širijo slovanske farme v Ameriki.

Texas, največja južna država, je dobila prvo poljsko naselbino v Zjedinenih državah. Ta kolonija je bila ustanovljena v Panna Marya, Karnes County, leta 1855, ko je prišlo tja 300 Poljakov iz Avstro-Poljske. To so bili Avstrijski politični pregnanci. Poljaki so se naselili v Wisconsinu že leta 1850, in zapisnik katoliških cerkvenih občin tam dokazujejo, da je bilo v Wisconsinu med letom 1850 in 1870 ustanovljenih 16 poljskih kmečkih naselbin. Pravo izseljevanje poljskega naroda in naseljevanje v Ameriko pa se je pričelo od leta 1870. nadalje. Med letom 1870—1880 je prišlo več kot 40.000 Poljakov v Ameriko. Večina teh je šla v večja industrijska mesta. Nekateri so se naselili v severozapadnih državah, kjer so dobili delo pri lesni industriji. Povsod so se skazali kot dobri, varčni in marljivi delavci. Ostali pa so se naselili na farmah Wisconsin, Michigan, Indiana, Illinois in Texas. Leta 1880 so

Poljaki imeli že v Texas 17. cerkev, in leta 1887 je bilo nad 50 čisto poljskih naselbin v Zjedinenih državah.

Leta 1885 naprej se je pričelo pravo slovansko naseljevanje v Zjedinenih državah. Od tega časa naprej je prišlo največ Slovanov. Ti slovanski naseljenci so spreminjali ameriške prerije v rodovitno zemljo, bili so dobri pionirji za boljši napredek civilizacije in ameriške kulture. Kjerkoli so se Slovani naselili na farmah, se je dognalo v kratkem, da so izvrstni obdelovalci zemlje, da so varčni in njih sosedje, četudi pristni Amerikanci, jih povsod ljubijo.

Ponos Slovanov v Virginiji.

V okolici Petersburga, Virginija, se je pred nedavnim časom pojavil neki ameriški govornik, ki je označil Slovane kot nezaželjene državljane. Toda ni prišel na pravo. Slovanski naseljenci v Virginiji so se zedinili in naredili odločen protest proti takemu napadu. Državna oblast v Prince George County, Virginia, je kmalu odgovorila na ta protest s sledečo izjavo:

Napad na Slovane v naši državi Virginiji je popolnoma neopravičen, kajti njih značaj kaže, da so podjetni, in vse oblasti se strinjajo v tem, da smo dobili s slovanskimi naseljenci (Čehi in Slovaki) najbolj pridne in marljive državljane v naši državi. Slovani so prihajali k nam zadnjih 25 let. Naselili so se na farmah, ktere so Amerikanci zapustili, in naredili so iz teh velikih farm najboljše zemljišča. Splošno so postali znani kot poštnjaki, in ni trgovca pri nas, ki ne bi zaupal Slovanu, ker ve da je poštnjak od nog do glave.

Pa ne samo to. Ameriški državljani spoštujejo Slovane. V Prince George County je bilo zvojenih več Čehov v važne državne urade. V splošnem so se pa vsi naseljenci pokazali,

da če se jih spoštuje in prištevajo sebi enakim, so najboljši možje, ktere more dobiti ameriška zemlja kot svoje najboljše državljane.

In končno slovanska misel ni mogla dobiti boljšega ugleda in spoštovanja od strani najboljših Amerikancev, kot tedaj, ko je senator Zjed. držav Duncan U. Fletcher, prebral v senatu Zjedinenih držav slovansko himno "Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije!" Seveda je bila ta slovanska himna prebrana v senatu v angleškem jeziku.

In končno je senator Fletcher se pristavil: Ko spoznamo značaj slovanskega naroda, ki tako lepo odseva v slovanski narodni pesni, katero so Nemci toliko časa branili Slovanom, tedaj moramo sprijeti, da tak narod kot je slovanski, mora rapidno napredovati, če se mu da prilika v miru živeti in se razvijati. Skrajno neumestno je torej Slovane nazivati "nezaželjene državljane", kajti tudi najbolj zagrižen pripadnik drugega naroda mora pripoznati slovanskemu narodu čednosti, ko jih ima malokdo.

Take pohvale Slovani iz ust člana najvišje postavodajalne oblasti v Zjed. državah ne slišmo vsikdar. Pomisliti moramo, da je bil ves ta govor nastinjen na stroške Zjed. držav in razposlan po vseh Zjedinenih državah. Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije.

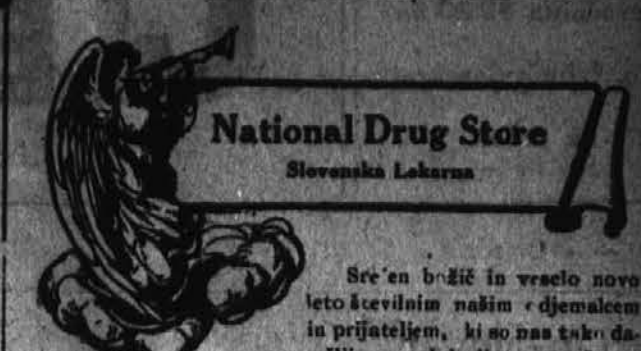
Obramba Belforta.

Francoska trdnjava Belfort se pripravlja noč in dan na naslock nemške armade. Ni si mogoče predstavljati — pravi poročilo — kaj se je vse storilo. Vse vasi okrog mesta so se spremenile v trdnjave. Povsod naokrog so napravljeni trdni nasipi, pred katerimi so napete žice, narejene volčje jame in vse druge možne ovire, tako da bo trdnjava tudi po dolgem in izdatnem bombardiranju ne-

pristopna. Na vzhodni strani so ta fortifikacijska dela naravnost nepregledna. Za vojaške operacije je tako malo ugodno ozemlje je vse premenjeno. Napravljeni so kanali, da se lahko vse ozemlje preplavi, zlasti vse ceste, ki jih je itak jako malo in so vse ozke. Povrh so na vseh koncih in krajih postavljene dobro maskirane baterije, ki obvladujejo ozemlje na vse strani in bodo lahko v izdatni meri podpirale trdnjavske topove. Ta improvizirana dela so veliko večjega pomena, kakor se navadno misli. To pričča Nancy: to prej odprto mesto je bilo v naglici utrjeno in Nemci ga niso mogli še zavzeti. Francozi upajo, da veliki nemški topovi ne bodo mogli uničiti neštevilnih utrd. Mor-da imajo tisti vojaški kritiki prav, ki trde, da je čas velikih trdnjav že minul in da so danes le mnogoštevilne manjše utrdbe na mestu. Francozi so mnenja, da bo mnogovrstnost in številnost belfortskih trdnjav naredila uporabo nemških veletopov nemogočo. Ti 42 cm veletopovi zamorejo razdreti le kako večjo trdnjavo, za ob-streljevanje malih in številnih utrd pa velja vsak strel preveč. Tak 42 cm top velja skoro dva milijona in pol kron in more oddati samo 150 strelcev, a vsak strel velja nad 50.000 K.

Kokote v zakopih.

Dopisnik "N. F. P." poroča iz francoskega mesta, ki so ga zasedli Nemci, o življenju v zakopih, kako se zabavajo vojaški. Nekega dne so zaigrali nemški vojaki s svojim "orkestrom" valček "An der blauen Donau". V njihovo največje začudenje pa se splazijo iz francoskih zakopov neke ženske, kokote, ki zaplešejo v živahnem smehu valček, nakar se zopet skrijejo v zakope. Kakor se vidi, imajo francoski vojaki v zakopih vse udobnosti.

National Drug Store
Slovenska Lekarna

Še en božič in veselo novo leto številnim našim prijateljem, ki so nas tako dolgo rešljivo podpirali v preteklem letu. Pri oročamo se tudi v prihajnjem letu za vse, kar potrebujete gle z zdravil, toaletnih potrebščin, bolniških priprav. Dobro zdravje v novem letu.

NATIONAL DRUG STORE
SLOVENSKA LEKARNA
vogal St. Clair Ave. in 61. cesti.

6201 ST. CLAIR AVE.

John Modic,

6210 ST. CLAIR AVE.

SLOVENSKA
GOSTILNA.

Rojakom priporočam fino domače

vino po njižjih cenah. Zahva-

ljujem se za naklonjenost v

preteklem letu in se pri-

poročam v bodoče.

Srečen božič vašim vsem!

NARODNA SLOVENSKA TRGOVINA

BELAJ & MOCNIK,

6205 ST. CLAIR AVE.

Vesele praznike želiva vsem prijateljem in znancem. Ob tej priliki se priporočamo vsem znancem in prijateljem najino dobro zalogo izgotovljenih moških oblek, dežnih plaščev (rain coats) raznega svilnega, platenega ali volnenega perila, kakor srajc, spodnjih hlač, ovratnikov, nadalje krasnih raznovrstnih kravat, domačih klobukov, čepic. Najina trgovina je pri slovenskih delavcih poznana kot poštena in točna.

Izdelujeva tudi obleke po meri po najnovejšem kroju, iz najfinejšega blaga po najnižjih cenah.

Naša krojačnica kakor naša trgovina je cenjenim rojakom pa svoji solidnosti gotovo dobro znana in smelo lahko trdimo, da vsakteri, ki kupi pri nas, ostane naš stalni odjemalec. Poskusite torej še vi, ki niste še naši odjemalci in prepričali se bode te o resničnosti naše trditve.

6205 ST. CLAIR-AVE. **BELAJ & MOČNIK,** 6205 ST. CLAIR-AVE.

Mnenja Slovencev o sedajni vojni.

Avstrija, Rusija in Slovenci.

(Piše Ahasver.)

“Živijo cesar, živele Avstrija! Pa kako ne bi rekel tako, saj za božjo voljo smo vsi prišli iz Avstrije, Ona nas ni (?) pregnala, kakor govorijo in pišejo socialisti. Lojze pa za Russe piše, Konda, Zavrtnik in “greenhorn” Kristan za Ruse in Srbe pišejo. Vsi Ahasverji so jim na razpolago, Slovenci jih pa “fotrajo”. Nekako tako laja “pobožni cuček”, 12 letni naročnik iz Clevelanda v 103. številki “Am. Slovenca”.

Ni moj namen, tudi pod častu se mi zdi, javno se prereka ti s cepljenimi — osli in podobnimi Eñjalti Slovanov, kakor njih se zbira okoli gotovih listov. Svetujem jim le to, da pri miru pustijo socialiste in svobodomiselnice, ker njih ideje so bolj vzvišene kot nemškega Kaligula in avstrijskega Prohaske, ki celo svoje življenje nisto storila drugazja za človeštvo kakor da sta zatirala, kradla in morila... Ne vrtajem ne v pekel, ne v hudiča, še manj v kakšno plačilo ali kazen na onem svetu. Toda zločina, ki sta ga izvršila ta dva človeka, nečem na svojo vest za vse njihove gradove in milijone. Raje si služim v potu svojega obraza kruh. Tisti, ki želite, da zmagaja Avstrija z brušenjem jezika in pridruženjem, jej ne morete pomagati. Ako hočete, da Avstrija zmagaja, morate iti v Galicijo ter vdariti se s sovražnikom za Avstrijo. V Ameriki kričati po listih ne pomaga nič. Toda morate hiteti, ker se mi zdi, da je trenutek poslednji. Bog jo je zapustil, hudič jo jemlje na vseh krajih in koncih. Slovenska gruda bo pa le ostala, tam kjer je. Ne bodo je odnesli naše domovine, ne Srbi, ne kozaki, ne kdo drug. Le eno vprašanje nastane: Namreč, kdo jo bo vladal? Rimci in Tevtoni najbrž nikdar več.

Upam, da mi bodo dovolili g. amerikiški estrajharji, da jih nekoliko potegnem nazaj v zgodovino Avstrije.

Kot poznavatelj vseh važnejših dogodkov avstrijske zgodovine, bi si bil vse poprej mislil, kakor vojno med Rusijo in Avstrijo. Zakaj tudi? Saj je bila Rusija od pamtveka najboljša prijateljica Avstrije. Rusija nikdar ni hrepnela po Avstrijskih deželah, kakor so to delale Italija in Nemčija. To prijateljstvo Rusije napram Avstrije, pa ni bilo samo na jeziku, kakor se to godi navadno med državami. Rusi so to prijateljstvo tudi dejansko izkazovali in sicer z ogromnimi žrtvami. Trikrat v zgodovini so Rusi in ostali Slovani rešili Avstrijo pred poginom. vselej s svojo krvjo.

Po smrti cesarja Karla VI. ki je umrl brez moških potomcev, je imela zasesti avstrijski prestol njegova hči Marija Terezija. Temu so se pa odločno uprli Prusi, Bavarci, Francozi, Španci in Sardinci ter hoteli avstrijske dežele med seboj razdeliti. Leta 1741 so v Nurenburgu sklenile te države zvezo, in silne vojske sovražnikov so se navale na Avstrijo. Mlada cesarica Marija Terezija je zbežala s svojim sinom v Počun na Ogrsko. Slovenci, Hrvatje in Srbi so bili prvi, ki so se potegnili za Avstrijo. Njim so se pridružili Angleži, in končno je ruska cesarica Elizabeta poslala veliko vojsko Avstriji na pomoč, ki je prisilila njene sovražnike, da so sklenili mir v Atheni ter priznali Marijo Terezijo za avstrijsko cesarico. Ves čas sedemletne vojne s Pruskim Ficem so se Rusi bojevali pod generalom Soltikovem za Avstrijo. Tako so Rusi rešili Avstrijo razpada prvič.

V Napoleonovih bojih proti Avstriji, so se Rusi borili za Avstrijo v Italiji, pri Marengu, Austerlitzu, pri Aspernu in pri Wagramu. To vam pove vsaka zgodovinska knjiga. Napoleon je s svojimi vojska-

mi sicer razdeljal Avstrijo in njene dežele razdelil med svoje prijatelje. Toda leta 1812—1813 so pa Rusi Napoleona premagali pri Borodinu in Moskvi ter pregnale vse Francoze iz Avstrije in Nemčije. Vse avstrijske dežele so zopet prišle pod Habsburžane. Tu so Rusi drugič rešili Avstrijo razpada.

Leta 1848 je nastal silen punt po celi Avstriji. Lahi v Lombardiji in Veneziji so se hoteli odcepiti od Avstrije. Njim se je pridružila še vojna sardinjskega kralja. Mažari so se uprli in napovedali vojno Avstriji za ločitev od nje. Na Dunaju samem je zbruhnila revolucija, katere namen je bil avstrijske dežele spraviti pod prusko oblast. Cesar Ferdinand je zbežal v Olomuc na Moravsko, kjer se je odpovedal kroni. Avstrija se je zopet nahajala na robu prepada. In kdo jo je rešil? Povejte v nesramni kričaji in podli izdajalci, ki se zbirate okoli “Am. Sl.” in okoli calumetskega “Mukša”? Ali so jo rešili Nemci, Italijani ali Turki, katere je danes Avstrija poklicala na pomoč proti Slovanom, proti krščanstvu in civilizaciji? Ne, pač pa so zopet Slovani rešili Avstrijo v prvi vrsti Rusi. Čehi in Slovenci so se borili v Italiji, Hrvatje in Srbi so se borili z Nemci po dunajskih ulicah. Na Ogrsko pa je poslala ruska vlada generala Paskieviča in 250.000 močno armado, ki je pri Aradu in Vilagoši zabilala Mažarom avstrijski patriotizem v glavo. Hungarja je morala zopet poklekati pred Avstrijo. In današnji sivec, tedajni 18letni fantalin, je šel v senci — Slovanov preko trupel svojih sovražnikov — Nemcev in Mažarov, na prestol svojih prednikov. Tako so Rusi povzročili, da je Franc Josip sploh prišel na prestol, in to vam pove vsaka zgodovinska knjiga. Tu so Rusi tretjič rešili Avstrijo razpada.

Zrtev, katere je imela Rusija v tej vojni, so bile nepopislne. Vsakdo ve, da združevati armado 250.000 moč ni majhna stvar, toda Rusi so to naredili za Avstrijo brezplačno v sveti zavesti, da je Avstrija slovenska država, kjer prebivajo slovanski bratje Rusov, Čehi, Slovaki, Poljaki, Srbi, Hrvatje in Slovenci. Toda kaj je za to Avstrija naredila Rusiji, kako je povrnila rusko požrtvovalnost? Na milijone Slovanov je že padlo za to prokletno nemško vlačugo. In kako je Avstrija plačala Rusom, ki so Avstrijo tekom 100 morali trikrat odrešiti iz nemških krempljev.

Leta 1854-1855 so imeli Rusi vojno s Turki, Angleži in Francozi. Torej samo 6 let pozneje, ko so rešili Avstrijo. Toda Avstrija je v onem trenutku izdala Ruse v plačilo in se postavila na stran ruskih sovražnikov. Hrvatje, Srbi in Slovake je potlačila v žrelo mažarskih Hunov, ki vlačijo

Slovane kot veleizdajalce po ječah in vislicah. Slovenci in Čehi smo postali sužnji Prusakov, ki so nas z železno roko pritisnili k tlom, ki nam odrekuje vse pravice, do življenja ter nas preganjajo iz lastne grude. In končno je šla Avstrija tako daleč, da je Srbi in Rusiji napovedala vojno ter v prvi vrsti poslala Slovanov pred ruske topove, da so jih preskusili. Tako veliki grešnici kot je Avstrija more torej zmagati želeti samo še hudič, pošten človek pa nikdar.

Največji ruski list “Novo Vremja” je pisal prve dni avgusta letos doslovno: Nemčija in Avstrija nam je napovedala vojno. Dobro, mi jo sprejmemo. Le eno dejstvo je, ki more užalostiti vsakega pravega Ruša. To dejstvo je, da bo tekla slovenska kri na obeh straneh. Glejte, tako mislijo Rusi o nas, Nemci pa pošiljajo naše brate brez pomiselnosti v boj za blažne cesarje. Rusi niso slabši kot Slovenci. Oni se ne marajo valjati v bizantizem in pasji ponižnosti pred teytonskimi Katoni, kakor mi ker se zavedajo, da so Slovani in sicer takšni kakor jih je opeval naš pesnik Simon Gregorčič:

“Dlana krepka nam je dana, dano viteško srce; to ti znači le Slavjana, da je jak in blag vsele.

Zvestim vrne on zvestobo izdajalcem srd in smrt; črni vraga, njega zlobo, ljubi srca čut odprt

Rojaki, bodimo tudi mi taki!

Iz stare domovine. Miskolcz, Ogrsko, 6. nov. Draga sestra, sprejmi najlepše pozdrave. Tvoje pismo sem dobil 28. oktobra zvečer in ravno ta dan popoldne sem bil ranjen na desni nogi, prepeljali so me na Ogrsko, kjer sedaj težim v bolnišnici. Bil sem skoro tri mesece v ognju, šlo nam je dolgo časa zelo slabo, v bitki pri Častislavi nas je bilo komaj dve desetini proti Rusom, pa smo vendar držali dva dni Rusa, potem smo se pa morali umakniti, in umakali smo se štirinajst dni s precejšnjimi zgubami. 10. septembra smo se zopet spoprijeli pri Grodeku, in smo dva dni napadali Ruse, pa bi jih še, toda smo dobili povelje, da se moramo umakniti nazaj. Nato smo se umakali neprenehoma noč in dan, povsod so nam bili Rusi za petami. Dne 4. oktobra, ko smo dobili večjo pomoč, smo se obrnili proti trdnjavi Przemysl, katero so Rusi obkolili in zahtevali, da se uda brez odpora, toda poveljnik trdnjave je odgovoril, da če hočejo Rusi trdnjavo naj jo vzamejo. Potem je pa napadlo 5 korov Rusov trdnjavo, nakar se je vnel strašen boj. Pravijo, da je Rusov padlo 25.000 pred to trdnjavo, z ranjenci vred pa 40.000 vseh

skupaj, ker so Avstriji pustili Ruse tako blizu, da so imeli avstrijski topovi lahko delo. Pot do trdnjave je sedaj prosta, tako da jo lahko od ene same strani napadejo. Nemci že bombardirajo Varšavo (?) Rusi imajo zadaj veliko močvirje, in Nemci jim bodo za prili pot v Galicijo (?) Te pozdravlja tvoj brat Ivan.

Farrell, Pa. Kakor drugod so tudi tukaj delavske razmere jako slabe, najbrž za to, ker spada tudi naša maselbina pod Ameriko. Torej smo podvrženi bolezni, ki se ji pravi brezposelnost in kriza. Zato se v prvi vrsti zahvalim ameriškemu Bogu, ker tako po očetovski skrbi za nas revne zemljane. Edino kar me veseli sedaj, ko je dovolj prostega časa, ker imam šest vrlih časopisov, ki se potegujejo za pravico in proti hinavščini in lažem. Dokler smo na svetu, smo primorani se bojevati, seveda ne z mečem, zato imamo državljanski papir. Kdor tega nima, je mrtev v človeški družbi in zaničevanja vreden, in svoj največji tlačitelj. Kaj ne, mi nismo kapitalisti, se manj pa pohlevne ovce, mi smo ljudje, ki dobro čutimo, da svet nima tako pohlevnega lica kot se ga nam v prvi mladosti predstavljalo. So pa ene veste ptiči, ki imajo kosovo barvo, pa niso kosi, in se jim pravi “božji namestniki”. Jaz pa jim pravim: avstrijski državni tajni policisti. Vera in meč, to gre danes skupaj. V Avstriji kričijo duhovni: Ljudstvo bodi pokorno cesarju, spoštuj njegovo voljo, pojdi ubijati brata, blagoslovljeno je tvoje orožje. Tukaj v Ameriki pa so zopet katoliški listi na strani cesarja in zajedno s svojimi kolegi v stari domovini, skušajo nahujskati nepokvarjeno ljudstvo, da se bo borilo za nekaj, kar jim je od pamtveka škodovalo. Obljubujejo nebesa onim, ki padejo v boju, povedo pa ne, če imajo ti namestniki poseben vlak, ki vsak dan vozi semintja.

Minilo bo sto let, in svet bo postal bolj pameten. Mesto vojašnic naj se zida sirotišnica, mesto velikanskih samostanov in farovžev naj se zidajo šole, da bodo ljudje bolj prosvitljeni in kulturni, ne pa taki kot danes, ko se v vojašnicah učijo ljudi morit, v samostanih pa se

JOSIPINA JEREB,
Slovenska gostilna
1287 E. 55th ST.
Se priporočam rojakom posebno ob praznikih

FRANK SKERJANEC,
Najstarejša slovenska BRIVNICA v Clevelandu
Vsem mojim prijateljem vesele praznike!
6124 ST. CLAIR AVE.

Anton Mihelčič,
SLOVENSKA GOSTILNA
1152 E. 61st ST.
Vesele praznike, srečno novo leto.

Sl. Zadrúžna Zveza
COLLINWOOD, O.
To je slovensko delavsko podjetje, last slovenskih delavcev. Dolžnost rojakov je, da podpirajo svoje podjetje, od katerega imajo sami dobiček.
Polna zaloga svežih jestvin ali grocerije ter vseh vrst mesa po najnižjih cenah.
717-719 E. 152nd St.

zbira ogromno premoženje naroda za one, ki so obljubili večno devilstvo in uboštvo pred Bogom in pred ljudmi. Da, dobro bi bilo, če bi se po vojski lahko bralo, da je v Lardu dobilo toliko in toliko stotisoč siromakov, katerim so odtrgane roke ali noge radi vojske, da so dobili po čudežu vse to nazaj. Upam, da bo tudi “Am. Sl.” privedil romanje v Lurd, da zadobijo pohabljeni slovenski romarji zdravje in svoje telesne ude, ker mu je zdaj toliko za vojsko, naj pa še po vojski skrbi, da ljudje ne bodo siromaki. Konečno pa ne zamerim koritarjem v stari domovini, ki kričijo, da je domovina v nevarnosti. Slovincem ni nihče grozil, če so pa hoteli starega grešnika kaj prekastiti, naj se gre sam borit, ne pa prelivat dragoceno človeško kri. Zamerim pa tukajšnjim ljudem, ki trobijo v isti rog. Mar so delavci ali kmetje spravili domovino v nevarnost, ali tisti visoki gospodja, ki pri zlatih skledah vsak dan domovino prodajajo za Judežev groše?

Pozdravljam vse napredne Slovence po širni Ameriki.
A. Simčič.

Anton Dombrovski,
2852 GLOBE AVE.
Slovenski mesar
LORAIN, OHIO

Edino te vrste slovensko podjetje v Ameriki

Moderna brusilnica in trgovina
v kateri imam na izbero najboljše šivalne stroje po najnižjih cenah.

Poleg tega imam največjo zalogo importiranih kakor tudi tukajšnjih britev, škarij, nožev, strojev za rezanje las in vsakovrstno brivno in rezilno pripravo.

Nadalje brusim britve, škarje, nože in vse drugo rezalno pripravo.

Popravljam puške, samokrese in druge različne stvari. Popravila točna in zanesljiva.

Se priporočam

KAROL BAUZON,
5806 ST. CLAIR AVE.

ANDREJ JARC

NAJSTAREJŠA KROJAČNICA IN IZDELOVALNICA OBLEK.

Slavnemu občinstvu se priporočam v izdelavo vsakovrstnih oblek po meri in po najnovšem kroju. Za obleke rabim le najboljše priznane blago.

V popravila vzamem vsakovrstne obleke, kakor tudi likam in čistim iste. Rojakom se priporočam za vse prilike.

Svoji k svojim!

Vsem Slovincem želim najveselejše božične praznike ter srečno novo leto

ANDREJ JARC,
6110 St. Clair Ave.

Za naše Slovenske organizacije.

Bilo je pol dne. Parna piščalka v enem izmed večjih mest Amerike je pozvala delavce, da gredo na kosilo.

Delavci od vseh oddekov tovarne so se zgnili proti vratom, vsak je skušal biti prvi, da pritisne na gumb na uri, ki znači, koliko časa se je delavec ist dan že potil za kapitalista.

Samo pol ure odmora! Potem pa mora zopet vsakdo hiteti na svoje odmerjeno mesto, da stoji poleg stroja, od katerega ne smeš treniti z očesom, če nečeš, da se pripeti nesreča. Nekateri, ki so bližje doma, hitijo, da se počivajo. Vselej jih družina s teškim srcem pričakuje, ker vsak dan mislijo, da se je zgodila kakšna nesreča, ki je pogotnila rednika družine.

Drugi zopet, ki stanujejo daleč od tovarne, poiščejo svoj "dinner pail" in nekako zlošno gledajo vanj, misleč si: Zakaj moram tako po beraško jesti!

Slabe so tovarne, nečiste, nezdrave, in ker delajo v njej večinoma tujci, novi naseljenci, ki ne morejo odpreti ust, da bi se pritožili, se kompanije same ne zmenijo, da bi delavcu dale čiste prostore. Tu so Italijani, Litvini, Poljaki, Rusi, Slovaki, Mažari, in seveda je med njimi tudi mnogo Jugoslovanov, Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ljudje ene narodnosti sedijo skupaj in se pogovarjajo v svojem materinem jeziku, mešajoč med svojo govorico pridobljene angleške besede, kolikor so se jih naučili od svojih tovarišev Amerikancev.

Tu sedi skupina Slovencev, in ko je zadnji izmed njih pogotniti skorjo kruha in spravil svoj "dinner pail", se začne med njimi pogovor. Eden izmed njih vpraša:

"Ali pripadaš ti kakemu angleškemu "ferajmu" ali kakemu drugemu podpornemu društvu?"

Vprašani se komaj gane, migne z rokami in reče s komaj slišnim glasom: "Kaj če meni društvo! Moje društvo je moj žep."

Nato se začne daljše pregovarjanje med delavci. Večina njih se ni bila nikdar v društvu in še ne ve, kaj je to — društvo. Zato se postavijo na stran vprašanega, pa tudi oni, ki je vprašal, ima nekaj prijateljev, ki so v društvih. Oni pa, ki je bil vprašan, in ko vidi koliko pristave ima za seboj, se hitro ojunaci in začne: "Društva goljufajo, Jednote izkoriščajo članstvo, denar škopičijo, kadar je pa treba pa nič ne dobimo."

Prisotni mirno poslušajo kako ta "junak" napada društva, in ker nihče ničesar ne odvrne, dobi še večjo korajžo ter nadaljuje:

"Kaj mislite, da vas kdo pregovarja za društvo v vašo korist? O ne, pač pa v vašo škodo. Plačati morate veliko na mesec, toda zakaj? Ko ste bolni, vam ne dajo nič. Meni je znano to. Bil sem na stanovanju z več rojaki, ki so bili v Insurance, pa niso niso dobili nič, ko je prišla bolezen. Drugi zopet niso dobili od kompanij ničesar za polomljene ude."

"Toda naša slovenska društva niso taka," se oglasi eden iz gruče.

"Kaj? Praviš slovenska društva? Ravno tako so kot angleška. Znam to iz svoje lastne skušnje, ker sem bil član slovenske Jednote. Ko sem bil bolan, mi je bolniški odbor skrajšal podporo, samo raditega, ker se nisem držal pravil. Znan mi je pa še moj prijatelj, ki tudi ni dobil podpore od Jednote, ko mu je bil poskodovan ud pri delu."

"Toda kje je pa zgubil svoj ud ta tvoj prijatelj?" vpraša eden iz skupine.

"Ne vem," odvrne vprašani, "samo slišal sem, da dotičnemu niso izplačali, ker je bil tedaj pijan, ko se je nesreča pripetila."

"Toda zakaj si ti pustil Jed-

note in društvo?" vpraša nekdo.

"Povedal sem ti, Bolniške podpore mi niso plačali. Kaj mene brigajo pravila! Bil sem bolan in to je dovolj, da se mi izplača podpora."

Nato ste se začeli obe strani pripraviti kdo ima prav, ko nečno pa zine najbolj pametni imed njih:

"Če me hočete poslušati, pa bom ja povedal v tem kratkem času, ki ga še imamo za odmor, zakaj sem postal član društva in slovenske jednote. Bilo je pred desetimi leti, ko sem moral ostreti prah avstro-ogrske monarhije in iskati kruha v tej zemlji svobode. Svobode? Ohi, koliko ironije! Ko sem prišel sem, sem poiskal najprvo svoje rojake, ki so že prej bili tu. V nekaj dneh sem že dobil delo s pomočjo prijateljev. Delal sem deset ur na dan za plačo \$1.25 na dan, katere svota pa se mi je kmalu zdela vseeno večja kot doma, ko sem delal 13 do 15 ur za eno krono. No pa kmalu sem se prepričal, kako se živi s \$1.25. Se samec komaj, kako pa človek, ki ima družino? Na stanovanju nas je bilo več rojakov, ki smo delali v eni in isti tovarni. Nekoga večera pride k nam v vas človek, katerega sem si radi njegovega prijaznega obnašanja takoj izbral za prijatelja. Vprašal me je, kako sem kaj zadovoljen v novi domovini?"

"Najboljše pač ni," sem mu odgovoril. Ameriko sem si popolnoma drugače predstavljal. Toda v stari domovini imam ženo in otroke, ki potrebujejo kruha. Država zahteva davek, ki je tako silen, da je skoro večji kot vrednost bajte, ki jo imam.

"Kot sem čul, imate jako teško delo in nevarno!" je rekel prijatelj.

"Da, teško in nevarno. Vsak čas lahko zgubim roko ali nogo, in tudi življenje mi ni varno. Pri tem pa vedno mislim na ženo in otroke, katere sem pustil tam v stari domovini, da sebi in njim naredim boljše življenje. Toda tukaj niti varen nisem, če pridem zvečer zdrav domov. Kaj bo z ženo in otroci, če jaz zgubim roko ali nogo?"

"Toda temu se da vsaj nekoliko pomagati," reče moj prijatelj, "in če me poslušate, vam takoj povem kako. Tukaj v Ameriki imajo razni narodi različne organizacije in društva, kakoršnjih pri nas v stari domovini ni, žalibože. Tu se združujejo narodi raznih nadeb, kajti kar poedincu ni mogoče storiti, lahko naredi vsi skupaj, zato se združujejo. Združujejo se pa najbolj bogatini, da čuvajo svojo lastnino, med širno ljudsko maso pa še ni popolnoma prodrl duh organizacije, in zato imamo toliko siromakov med nami, ker nečemo stopiti skupaj in z združenimi močmi se boriti za boljši obstanek. Bogatini vidijo in priznajo, da je v organizaciji moč, iz katere moči dobivajo, silno korist, toda v škodo nas, ki se ne znamo enako združevati. Pri nas pa, namesto da bi trumoma pristopali k organizaciji, bežimo od njih, bežimo od močne podpore, ki se nam ponuja. Seveda imamo različne delavske organizacije, strokovne, narodne in podporne ter politične.

Tako organizirani delavci delajo, da si zboljšajo svoje življenje. Borijo se za krajši delavni čas in za boljo plačo. Borijo se, da se postopa z njimi kot z ljudmi, da se jim priznajo človeške pravice. Tako združeni delavci se zavedajo svojega položaja. V mnogih slučajih se ti organizirani delavci bavijo tudi s političnim vprašanjem in živahno delujejo pri raznih državnih preobratih. Seveda, v mnogih slučajih delajo delavci tudi za svoje nasprotnike, ki jim pred volitvami obljubujejo vse mogoče, po volitvah pa ostavijo delavce na cedilu. Delavcem je treba, da sami vodijo svoje račune, in se ne smejo zanesti na obljube njim tujih ljudi.

Vsak dan delavci bolj sprevdijo, da niso dovolj gospodarsko organizirani, zato je tre-

ba, da se tudi politično združijo.

"Toda ali take organizacije podpirajo svoje člane tudi v slučajih nesreče in bolezni?"

"To je njih glavni cilj," odvrne moj prijatelj. "Mi imamo posebne unije, katerim pravimo Jednote, ki skrbijo za telesni blagor svojih članov. Vse te Jednote so bile v pričetku jako neznačne, imele so malo denarja, malo je bilo število članstva, toda z napornim delom in poštenim delom so se dvignile na visoko stopnjo. Med Slovenci imamo mnogo Jednot, ki so vse pod državno kontrolo in ne smejo delati, kar se njim zljubi. Naloga teh jednot je, da podpirajo člane v bolezni in smrti, jih združujejo, podučujejo in pridigajo bratstvo in slogo. Tudi jaz sem član dveh slovenskih jednot in sem ponosen, ker spadam k tako veliki narodni organizaciji. No, na svojo žalost moram priznati, da jih je tisoče in tisoče, ki niso prišli pod okrilje naših organizacij. Takih kot ste vi, je na tisoče. V stari domovini imajo ženo in otroke, imajo stariše, katere morajo podpirati, imajo sestre in brate. Pa kljub temu nečijo, da pristopijo k društvu, da si vsaj nekoliko osigurajo življenje, ki je v neprestani nevarnosti, in za katero življenje drhtijo v stari domovini njih dragi.

Je mnogo mladeničev, ki mislijo: Mlad sem zdrav, kaj če meni društvo, zakaj bi plačeval par dolarjev na mesec za prazen nič. Taki ljudje ne mislijo daj kot kokoš stopi, sebi in drugim delajo škodo. Živijo samo za danes, in jutri? Nesreča pride takrat, ko jo človek najmanj pričakuje, in po navadi pozablje take ljudi, ki so brez vsakih sredstev.

Da, res je, v vsaki Jednoti je nekaj nezadovoljnih, ljudje, ki mislijo, da se mora tako delati kot si oni v glavo utepejo, danes niso zadovoljni s tem, jutri pa z drugim ne. Taki člani se najmanj ne ozirajo na to, kar pravijo pravila. Taki člani zapuščajo Jednote z vzrokov, ki niso slame vredni. So pravi tepci. Leta in leta so plačevali denar, naenkrat pa vse skupaj pustijo. Tako tudi vi, prijatelj, če pristopite kdaj k kakim podporni organizaciji, pazite, da postanete njen dober član. Slovenske Jednote so zbrale pod svojim okriljem do 40.000 Slovencev, in še je prostora za vse, ki hočejo pristopiti. Je med njimi dosti marljivih bučelic, ki delajo z vso silo, da se razširijo bratske vrste in privabijo k sebi vse Slovence. Ljudi je treba pritegniti v dobre kroge, treba jih je izrgati iz razmišljenju, pohajkovalnemu življenju, da se zberejo in mislijo na to, kaj se godi okoli njih."

Lepe so se mi zdele te besede, in prihodnji mesec sem bil že sam v društvu. Deset let je že tega, kar sem v društvu. Dvakrat sem bil bolan, in so mi posteno plačali podporo, ker sem se držal pravil. Branil sem čast organizacije, kritiziral sem včasih, toda ne s hudobnim namenom, pač pa z namenom, da se kaj zboljša. Saj smo vsi ljudje, ki imamo svoje napake, in radi teh napak se ne smemo med seboj prepirati, pač pa z lepim bratskim potom se zjediniti in spoznavati sami sebe."

Molčali so prejšni napadalci. Razlogi, kakor jih je povedal njihov tovariš, so bili tako močni, da proti njim ni bilo mogoče ničesar omeniti. Parna piščalka je zopet zažvižgala, šli so v tovarno, a prihodnjo plačo, ki so jo prijeli, so nesli v društvo, in postali so dobri člani.

Pametna in trezna beseda v družbi vselej prinese dobre posledice. Ljudem se mora dati misliti, in če imajo zdravo pamet, bodejo poslušali dober nasvet.

—

Avstrijski državni zbor. Nekateri listi hočejo vedeti, da bo najbrž sklican državni zbor. Sklicujejo se na to, da bo prihodnji mesec zboroval ogrski državni zbor intudi nemški državni zbor.

BOŽIČNI POZDRAVI SLOVENCEM!

Spodaj podpisani se vsem Slovincem brez razlike prav lepó zahvaljujem za vso naklonjenost, ki so jo mi skazovali tekom tega leta, odkar sem prevzel trgovino od Mr. G. Travnikarja

Priporočam se cenjenim Slovincem tudi v bodočnost in jih prosim iste naklonjenosti kot v pretečenem letu. Naši gostilniški prostori so vedno snažni, čedni, pri nas ne trpimo pijancev zato pa je vsakemu veselje priti k nam v vas, za počitek blagodejne pijače, vina, pive ali dobrega žganja.

Za božične praznike!

Od 21. decembra naprej do 1. januarija 1915 dobi vsakdo, ki kupi v moji gostilni en kvort ŽGANJA,

POLOVICO PINTA DOBREGA ŽGANJA

ZASTONJ

ALI PA STEKLENICO DOBREGA VINA

kakor si kdo zbere. Slovenci, poslužite se te prilike, katere ne dobite nikjer drugje.

V moji gostilni dobite vedno najboljšo, čisto pijačo, pa tudi vedno dober prigrizek ob vsakem času po najnižji ceni.

Prisrčna zahvala vsem Slovincem za pretečeno leto. Priporočam se vsem dobrim ljudem tudi za prihodnje leto.

JOHN TOMASCH

VOGAL 55. CESTE IN ST. CLAIR AVE.

Kadar potrebujete notarskih opravil, obrnite se na mene. Postrežem vam poceni in hitro ter točno in pošteno.

Kaj bo s Slovenci po vojski?

...napačno je mišljenje, da je oni boljši domoljub, ki se pripravi spregovoriti slovensko in ki večkrat zakliče: "Zivijo Slovenci!" Popolnoma napačno je mišljenje, da je boljši domoljub oni, ki ne govori slovensko in napačno kliče: "Zivila Slovenija, naj propade vse druge..."

...je treba omeniti posebno to, ker imamo tudi tu v Zvezjenih državah še vedno med seboj grešnike, ki skušajo skriti svoje grehe s svojim domoljubjem, ki se prijavljajo kot edini domoljubi, ki so branitelji in čuvarji narodnih pravic. Toda kdor jih pozna, dobro ve, da so navadni sleparji.

...Traba je to še posebej omeniti, ker je med nami precej ljudi, ki v svoji slabi pameti kričijo "Zivijo Slovenci!", toda pri teh Slovencih mislijo Nemci. Ti nezavedni rojaki mislijo, da kričijo "Zivijo Slovenci", da jim podeli nemški cesar red železnega križa. Ne spemate takim ljudem. Kajti to je le slepilo plačanih avstrijskih spijonov, ki pod krinko "Zivijo Slovenci" spletkarijo za Avstrijo in razširjajo napačno mnenje, da je Avstrija najboljša prijateljica Slovencev.

Zgodovina nas uči, da Slovenci nikakor niso radi šli v avstrijski jarem, pač pa so se Slovenci jako hrabro borili, predno jih je podjarmil meč Habsburžanov, katerih naslednik je danes krvnik Franc Josip. To se pravi: po domače: Slovenci so bili včasih samostojen narod, imeli so svojo vlado, toda prišli so nemški Habsburžani, ki so bili bolj močni kot Slovenci ter so s krvjo in mečem podjarmili Slovence. Zakaj torej imamo danes pravico kričati "Zivijo Slovenci!" "Zivijo Avstrija!" so smo vendar sužnji avstrijski, da jim služimo! Naši stari očetje se stramujejo danes slovenskih sinov, ki se bore za Avstrijo, ki je ukradla vse pravice Slovincem, ki je popolnoma nemška, ki ne daje drugemu narodu pravic kakor nemškemu. In dočim so se naši očetje borili proti Turkom, proti palmesecu, proti poganom, pa je ta in ista Avstrija danes objela turškega sultana in ga podpirala na pomoč, da pomandira naše slovenske sinove! Ali se ne bi naši očetje v grobu obrnili, ko bi danes vedeli, da Slovenci, v avstrijski službi, podpirajo Turke, proti katerim so naši očetje prešli svojo srčno kri ter žrtvovali vse svoje imetje, da se je obrnila Avstrija, da imajo danes Nemci v Avstriji prvo besedo? Zalostno, toda resnično. To pilenno zategadelj, da je del slovenskega naroda, ki ni mislil, podučiti drugi del naroda, ki ne misli ničesar, ki kar glavo sil v Nemce in misli, da je Avstrija slovenska domovina, dočim je v resnici ječa za Slovane in paradiz za Nemce. To pismo, da pričnejo vsi misliti, katera je prava slovenska pot, da ne bodo ječa hodili po isti poti, na katero jih naganja Nemeč kot stari slovenski sovražnik.

...Nemci, da prerenski so časi, da bi se mogli zadovoljiti samo s praznimi besedami za naš narod, s praznim govorjenjem in kričanjem za našo svobodo. Visto to časi, ko bi lahko rešili našo domovino le s tem, da bi izkoreninili: "Zivila Slovenija!" Niso časi za kričanje, pač pa nam stoji pred očmi poljudna vprašanje: Kako lahko dosežemo to kar hočemo? Ali se, da kjer prebivajo Slovenci, ni noben otok snedi morda, ki bi bil oddaljen od celega sveta. Vsekdo ve, da položaj Slovencev ali, da si iz svojih pravic ne naredi sovražnike, pač pa da Slovenci, kot majhni narod, skušajo pridobiti na vsaki pravi, resnični pravičnici, ki poznajo Slovence v vsaki in vsakju, ne pa samo v tisti, kadar je treba odpreti oči in mnanje in treba preli-

vati kri za take cesarje, ki so Slovincem odvzeli njih pravice in svobodo.

Slovenija, in pri tem imamo v mislih oni del Avstro-Ogrske monarhije, kjer prebivajo Slovenci, to je, Koroško, Štajersko, Kranjsko, Primorsko in del Hrvaške je danes del te avstrijske monarhije. Nam vsem je znano, da je v Avstriji in Ogrski večina Slovanov. Tega nam sicer v ljudski šoli niso povedali, toda Avstrija je prisiljena to povedati, kadar šteje število svojega prebivalstva. Glavno moč po številu prebivalstva imajo za Slovani Nemci, potem pa Mažari. Vsi vemo da je slovenska večina v Avstriji imela od nekdanj najmanjše pravice, kajti Slovani, dasi jih je največ v Avstriji, ne vladajo v državi, pač pa samo Nemci in Mažari. Mi pa tudi vemo, da v Avstro-Ogrski ni slovenskega naroda, ki bi bil zadovoljen z Avstrijo, zato pa vsi slovenski narodi v Avstriji želijo habsburški monarhiji pogin in sramoten koheč.

Posebno mi Slovenci dobro vemo, da smo bili v Avstriji pravi sužnji, ponižno smo snemali klobuke z glav, kadar nam je stopil nasproti Nemeč, ponižno smo uklanjali glave, kadar je bilo treba plačati slovenske davke, ki so redili Nemce, ponižno smo tresli s koleni, ko je bilo treba iti prelivat kri, da smo Nemcem ohranili vlado in jim pridržali v rokali bič, ki nas je tepel. Mi vemo, da nas je stiskal Nemeč da so nas neprestano krotile postave iz Dunaja. Vsi to vemo, zato pa ni čudno, da se med pošteni Slovenci čim dalje bolj slisi glas, da od države kot Avstrija ne moremo pričakovati, da v Avstriji slovenski narod nima bodočnosti, pač pa lahko v Avstriji pričakamo smrt slovenskega naroda. Ali ni resnica, da so v Avstriji slovenske rojake, ki so pred nekaj časa pisali slovenske knjige, da bi izobrazili svoj narod, preganjali, jih vtkali v ječe ali jih pa celo zaigali na grmadah? Kje je Slovenec, ki more zaklicati, da mu je Avstrija bila vedno prava mati, da ga je negovala, mu pripomogla k boljšemu življenju? Ni ga, na cel Sloveniji, najsibito razširjena po Avstriji ali po naši novi domovini Ameriki. Kdo torej trdi, da je naša domovina Avstrija, ki nas je razkropila kot svoje pastonke po celem svetu, da si služimo kruha, medtem ko s krvjo na hčih vidimo, da se šopiri po naši lepi domovini oblastven tuječ, ki krade našo zemljo in podi naše otroke po svetu!

Tako smo bili tepeni, teptani, bičani pred vojsko, predno je demon Germanov preplaval celo Evropo s krvjo. Vojska je prisilila naše rojake v stari domovini, da so morali prijeti za orožje in iti braniti prestol tistega krvoloča, ki je 60 let bičal Slovence. Teško dobite med olikanim Slovincem rojaka, ki bi zagovarjal mačeho Avstrijo. Dobite jih pa med neizobraženimi, ki ne pomislijo ničesar, ker so toliko ustrahovani od mačeho Avstrije, da se ne drznejo ziniti niti besedi. Pa tudi tem se jasni. Tudi ti so začeli gledati oni bič, katera so do danes smatrali za dobroto.

Pa recimo, da Avstrija na bogve kak način zmaga v današnjem boju. Kaj pravite vi Slovenci, kaj se bo potem z vami zgodilo? Ali bodele dobili moč vse svoje narodne pravice, ali vas bodo Nemci spoštovali, ali se vam bodo klanjali prevzetni Habsburžani na prestolu? Pomislite Slovenci, kaj pravi zgodovina. Zgodovina pravi: Slovenci so bili vedno v najhujših bojih za Avstrijo, podili so Turka iz Avstrije skozi 200let, podili so vsakega sovražnika iz Avstrije, ki je hotel pregnati avstrijskega cesarja. Kravveli smo, da črnaveli! Ko je Italijan grozil Avstriji Slovenci so stali v prvi vrsti, ko je Turak grozil Avstriji, Slovenec je stal v prvi vrsti, ko je Francoz grozil Avstriji, Slovenec je stal v prvi vrsti, ko je Nemeč leta 1866. grozil Avstriji, je zopet stal

Slovenec v prvi vrsti. In danes, ko nihče ne grozi Avstriji, pač pa je hotel stari satan le nekaj krvi preliti, predno se zvrne v peklo, tedaj zopet stojijo Slovenci v prvi vrsti in prelivajo svojo srčno kri! Nihče ne grozi Slovincem. Nihče ni hotel Slovencev pogubiti. Pač pa so opomnili Slovani Avstrije, naj bo bolj pravična, napram svojim narodom. In zato je Nemeč nagnal slovenske polke v pogubni boj, da jakej danes slovenske sirote.

In kaj bodele dobili od teh bojev? Kaj bo korist Slovencev v Avstriji za tako krvavo požrtvalnost, ki jo izkazujejo staremu sircu? Ali niso stali Slovenci vedno v prvih vrstah, pa še danes ničesar nimajo? Še cesarjev namestnik v Kranjski deželi ni bil nikdar Slovenec, pač pa je vlada poslala vselej kakega zagrizenega Nemca, ki je dal Slovence ob vsaki priliki streljati v mirnih časih? Vidite, to je plačilo Avstrije svojim narodom! In tako plačilo dobijo Slovenci tudi po tej vojni. Prvi so šli v boj, zadnji bodejo zraven, ko se bo delila pravica. To nas uči skušnja vseh let, vseh narodov, vseh vekov.

Zato pa vsi lojalni in udani izrazi zvestobe farizejskih rojakov, ki kličejo: "Zivila Avstrija!" tudi ne morejo prepričati starca na Dunaju, da mu je slovenski ali slovanski narod v Avstriji sploh udan. Nemci v Avstriji ne morejo prezreti sodbe in mišljenja izobraženega dela Slovanov, ki zahteva svobodo. Nemci v Avstriji dobro vedo, da imajo Slovence pod vlado. Dobro vedo, da jim ne smejo dati svobode, ker sicer so Nemci proč od vlade.

Kakšna bo torej bodočnost Slovencev po vojni? Dobra ali slaba? Oni, ki sami sebe mislijo, da bo dobra le tedaj, kadar bo poteptan habsburški rod, ko se znebimo cesarjev in kraljev in drugih pijavk in ustavimo lastno državo, kjer bodele vsi enako svobodni z enakimi pravicami. Avstrija je živela do danes samo s tem, da je hujskala razne narode enega na drugega. Danes je poteptala en narod za nos, jutri drugega. Mi pa želimo, da bi prišel čas, ko ne bo več Avstrija vlekla narode za nos, pač pa narodi Avstrije. In čas je ravno sedaj ugoden. Iskra je tlela že zdavne, danes se je razvila v plamen, in — jutri zna vstati sonce svobode, enakosti in pravice.

Žganjepitje na Ruskem.

Navada po celem svetu je bila vedno, da so ljudje govorili, da "ruski mušik in ruska vodka" sta dva neločljiva prijatelja. Vodka pomeni v ruskem jeziku žganje. Posebno ljudje in Nemci so bili kaj pridni pri razglasevanju, da je ruski narod — narod pijancev. Vedeti pa moramo, da so bili samo židje in Nemci tisti, ki so ruskemu narodu prodajali vodko, zato je ruska vlada neprestano preganjala židje in Nemce, ki so zastupljali narod z najslabšim žganjem, dokler ni ruska vlada popolnoma vzela v zakup to škodljivo pijačo. Usta so pa bila popolnoma zaprta židom in Nemcem, ko je izšla ruska odredba, ki popolnoma prepoveduje v Rusiji uživanje alkoholnih pijač. S tem se je jasno pred celim svetom dokazalo, da ruska vlada ni podpirala uživanja slabega žganja med svojimi državljanji, ker sicer ne bi izdala takega ukaza. Sedaj, ko so Nemci morali oditi, je na Ruskem odklenkalo tudi njih prodaji žganja. Koliko se je na Ruskem popilo žganja, in kako se je uživalo, prav dobro vidimo iz neke poljudne knjige, katero je izdala "Matica Hrvatska" leta 1908.

Pri zborovanju ruskega državnega sveta 5. septembra, 1893 je tedajni ruski finančni minister Witte proti krčmarjem, ki širijo pijanstvo, požrtvarnost in siromaštvo med

ljudstvom zagrozil. Pozival je vlado, da pazi na gostilničarje in skuša obdržati gostilne v poštem imenu, naj pa naspotuje povsod slabim krčmarjem, ki kvarijo ljudsko dušo. Svoj govor je nadaljeval nekako tako:

Slab krčmar je oni, ki posojuje ljudem denar, da jih potem izžema in nekako prisili, da pustijo siromaški vse pri njem, kar imajo. Nisem proti opojnim pijačam, aem pa proti osebam, ki opojno pijačo izkorščajo vse svoje sebične namene, ki delajo narod siromaški, ker mu svetujejo, naj se upijani vsak dan.

Nedolgo potem je bil na Ruskem uveden monopol na vsako alkoholno pijačo. Posledica monopola je bila sledeča: Ruska vlada je z enim mahom uničila vse zakotne beznice, ki so posebno po manjših trgih in selih izkoriščale priprostega ruskega mušika. Namesto teh beznic je ruska vlada odprla uradne gostilne, kjer so nastavljeni nekaki državni uradniki, imajo od države plačo, stanovanje, luč in kurivo. Seveda, prav zelo pametna ta vladna odredba ni bila. Ker ti državni uradniki so sleparili državo namesto ljudstvo, ker so naredili mnogo denarja pri pijači, katerega niso nikdar izročili državi. Število teh državnih prodajalcev opojnih pijač je določil finančni minister, posebej za vsako gubernijo. Natančno so določeni dnevi in ure, kdaj se sme opojna pijača prodajati.

Žganje — vodka — se prodaja v zapечатih steklenicah samo za gotov denar, in se ne sme niti otvoriti niti izpiti v prodajalni. Izjema pri tem je le za nekaj kavaren in za čakalnice na kolodvoru. Samobsedi se razume, da so distilerije v državnih rokah, kakor sploh vsa produkcija opojnih pijač.

Ta strogi monopol je bil najprvo uveden v štirih gubernijah, kot v Permskoj, Ufskoj, Orenburškoj in Samarskoj. Od leta do leta se je širil na ostale gubernije, dokler ni bil ta monopol leta 1901 uveden v vseh gubernijah.

Kljub raznim zaprekam in kljub netočnosti monopola, kar se tiče popolnosti, pa je imel ta ruski monopol na opojne pijače, sijajen uspeh. Seveda Nemci in židje tega še danes ne priznajo, ker jim je vlada odvzela velik dobiček, toda ljudje, ki so študirali položaj žganjepitja in uživanja alkoholnih pijač na Ruskem, pa pravijo drugače. Ruska vlada ima še danes na svetu jako malo prijateljev, sovražnikov pa cele kopice, ki zaslepljeni po Nemcih napadajo Ruso. Tako na pr. se je razširila po Evropi vest, da je pijanstvo prišlo iz gostilen na ulico, da se pijanci na Ruskem na cestah po blatu valjajo, kako prasci...

V istini se pa pravi poznavatelj razmer naravnost čudijo, da je z enim samim odločnim korakom naredila to, cesar nobena druga evropska država ni mogla narediti. In poleg tega, da je izključila vse slabe gostilne, pa si je pridobila pri monopolu na opojne pijače dragocen vir finančnih dohodkov, kakor jih nima nobena druga evropska država.

Leta 1901 je prodala ruska uprava monopola 49.485.433 malih ruskih veder po 12 litrov alkohola, močnega 40 stopinj za 384.026.235 rubljev. Strošek je imela vlada pri tem 113.577.324, torej ji je ostalo čistega 270.448.911 rubljev, ali okoli 700 milijonov kron.

Leta 1904 je znašal ves dohodek 525 milijonov rubljev, stroški 1178 milijonov, čisti dobiček 350 milijonov rubljev ali blizu 900 milijonov kron.

Zanimivo je dejstvo, kako bo Rusija pokrivala sedaj svoje izdatke, ker je prekinila s prodajo opojnih pijač. Na vsak način pa je finančni minister pogodil drugi vir dohodkov, ker sicer se ruska vlada gotovo ne bi odrekla tako lepim dohodkom, ki so poleg tega imeli še to prijetno zaščito, da država ni nikdar sama posredno ali neposredno podpirala uživanja alkoholnih pijač.

GOSTILNA

KJER JE DOBRA PIJAČA IN
POSTREŽBA, SVEŽE PIVO,
DOBRO VINO IN RA-
ZNOVRSTNI
WHISKEY

Prodaja vina na galone, žganja na steklenice, vseh kakovosti in množin. Cene zmerne, dobro blago. Posebnost importirani brinjevec in slivovka

UNJSKE SMODKE, PRODAJA CIGARET.

Zavedajmo se v polni meri besed:
"SVOJ K SVOJIM!"

JOSIP KALAN,
6101 St. Clair Ave.

Frank Justin,

1704 E. 28th ST., LORAIN, OHIO

Slovenska gostilna

Priporočam se rojakom za praznike, ker jim postrežem lahko z najboljšim domačim vinom na galone ali na sode.

V zalogi imam le najboljše žganje, čisto in dobrega okusa, kar prodajam po najnižjih cenah. Slivovica, brinjevec in pelinovec ter tropinjevec in drožnik.

Unijske smodke. Najboljše, kar se jih dobi za denar. Priporočam se rojakom posebno za praznike, da obiščejo mojo gostilno. Rojaki, ki pridejo iz Clevelanda ali okolice, so prijazno vabljeni, da se ustavijo pri meni. Vedno točna in poštena postrežba.

Frank Justin,

1704 E. 28th St. Lorain, Ohio

Kdaj umor ni umor?

Oni, ki se toliko potegujete za avstrijski patrijotizem, vi ki trdite, da so — kozji pastirji Srbi ubili avstrijskega prestolonaslednika — vi slovenski sinovi, ali ste pomislili, kdo vam je ubil že stotine vaših bratov, očetov, prijateljev, še predno je bil ubit Franc Ferdinand? Ali je srbska vlada ubila narodne sinove Lundra — Adamiča, Zrinjskega, Frankopana, Jelačića, Husa, Gubca, Križančiča in neštete druge, ali jih ni potolkla in pobila avstrijska vlada, avstrijski cesarji, ker so ti slovenski sinovi javno pridigali, da so Slovenci in se zavedajo svojega rodu? Kdo je Srbom ukradel pol njih dežele, katero so s krvjo odkupili od Turkov? Kdo je ukradel Crnogorcem skader, pred katerim je padlo 15.000 Crnogorcev, pa so ga konečno le osvobodili od Turkov? Kdo je to zločinsko delo storil nad slovenskimi narodi? Prokleta Avstrija! Tedaj, ko se je vršila balkanska vojna, tedaj ste bili vsi na strani Srbov, Bulgarov in Crnogorcev ter ste občudovali njih junaške čine, ko so se borili za svobodo, za rešenje sužnosti izpod turškega jarma! Vsi ste preklinjali Turke, ki so sramotili in onečevali slovenska dekleta, jim rezali prsa, požigali starce, žene in otroke, kradli in ropali neprestano po slovenskih hišah. Turke vam je bil zaklet sovražnik, kajti vaši stari očetje so prešli tudi mnogo krvi radi Turkov. In danes je pozvala in ista Avstrija Turka, zakletega sovražnika vere in Slovanov, da pomaga pobijati Slovanov! In vi — avstrijski patrijotje — kaj vas ni sram, ko na eni strani držite v rokah križ, na drugi strani pa kričite, da držite z Avstrijo, ki priganja Alaha in Mohameda, da kolje Slovanov! Kje je vaša pamet in hister razum, da slepo sledite zločinski vladi, ki je na

rode stiskala, obešala, ropala in ciganila, odkar živi? Kaj se vam ne smilijo slovenske duše, ki se bore za prostost iz krepelj Avstrije, kamor smo prisiljeni prišli? Ali dobite med Nemci le enega, ki bi rekel, da želi zmago Slovanom? Zakaj moramo imeti ravno mi to sramoto med seboj, da naši lastni bratje po krvi, napadajo svoje lastne brate po krvi?

Kdo je večji, narod ali cesar? Ali cesar vzdržuje narod, ali ga živi ljudstvo? Cesarja brez ljudstva ni, ljudstvo pa je lahko brez cesarja. Zakaj se torej navdušujete za avstrijski patrijotizem? Ali niste živeli v sužnosti in ste koprneli po podaritvi, on je samo dober, da svobodi. Ali niste bili spodenj iz lastne domovine ter ste šli poznano tiranov in birsiških postav? Zakaj vlečete torej z Nemci, ki vam niti kruha ne morejo dati? Ali ne čutite, kako vam teče po žilah slovenska kri, ali hočete pomešati z nemško, da dobimo zarod ki ni črn ne bel? Ali ne veste, da smo mi Slovani imeli svoje mogočne države, svoje narodne pravice, svojo narodno svobodo? Ali vam je znano, da pravi zgodovina, da so prišli Germani nad Slovanov, naredili v njih vrstah razkol, da so se lastni bratje kdali med seboj, si kopali oči in sekali glave? In potem ko je bil narod izmučen, pa je prišel German in nas izmučene z lahka podjarmil, da nas je izkoriščal stoljetja? Kje so naše slovenske pravice, naše stare šege in običaji, kje je naša svoboda, ko moramo tičati neprestano v jarma germanstva? In pri takih razmerah, ko nam je German vzel, kar smo imeli, ko nam je ubil mater pred očmi, mater svobodo, naše pravice, naše hčanke, se dobijo rodne izdajce, ki kričijo slava Germanstvu? Ali je še kak narod na svetu toliko nezaveden kot slovenski, ki je rad suženj tujcev, lastnemu rojaku pa ne bo privoščil boljšega obstanka? Ali veste vi, izdajice slovenske, kaj se je zgodilo leta 1848

v Avstriji? Tedaj, ko se je vas sedajni stari očka in cesar Franc Josip skregal z Mažari? Kaj je bilo tedaj? Franc Josip je poklical Jelačića na Dunaj, naj pripelje Hrvate in Slovence, da ga rešijo upornikov iz Mažarije. Tedaj je krivoprišežnik Franc Josip obljubil našemu slovenskemu junaku Jelačiću, da mu podeli hrvatsko kraljevino, podpisal je to pogodbo z lastno roko, a potem, ko so bili Mažari s pomočjo ruskih, hrvatskih in slovenskih sinov potlačeni, tedaj je pretrgal svojo pogodbo, pljunil je na svoj podpis in preganjal Jelačića, kar se je dalo? Kostu Slovencev, Hrvatov in Rusov so trohnele na Mažarskem, da so oprostili Franc Josipa, a Franc Josip je pljunil na kosti naših sinov — Mažarom, ki so ga hoteli ubiti, je podelil vse pravice, vso svobodo, Hrvatom in Slovincem pa je privezal železo v nos ter nas vodil za seboj kot ponižne backe.

Kdo je na Hrvatskem zastrupil kože in posekal gozdove? Ali so jih Srbi? Bilo je v Liki in Krbavi! Mažari so dali razglasiti, da so kože dobile bolezen, pobili so Hrvatov na tisoče koz in ovac, posekali so šume, vse skupaj so potem zavlekli v Budipešto, kjer so za drag denar prodali ljudsko lastnino, da so se grofje in baroni lahko zabavali z ženskanimi in igrali za milijone, siromaki narod pa še danes strada v Liki, ker so ga tako nesramno presleparili! In zato se danes Ličani ubijajo po svetu, ko so jim doma pokradli mažarski cigani vse, kar so imeli.

In kje so naša polja, naše šume, katere so naši starši s krvjo zalili in s svojim telesom rešili, da jih rešijo turških sultanov. Grofi in baroni dobivajo posestva od cesarja, ti slovenski kmet, pa moraš prodajati zemljo svojih očetov. Glejte graščinske, cesarske gozdove v Avstriji? Tam stojijo oboroženi logarji, s puškami v rokah in ubijajo človeka za enega zajca. Tudi zajec je cesarski — človek je pa nečista

mrčes, katerega se lahko ubije za enega zajca? Kaj so to tudi Srbi povzročili, ali Rusi? Prosimo vas, vi avstrijski patrijotje, ali so Srbi ali Rusi krivi, ker so vas avstrijski volkovi vlekli po vseh bojiščih, da ste po celi Evropi prelivali kri, da se je cesarjem boljše godilo, in da ste vi živeli v večji sužnosti?

Ali veste vi, avstrijski patrijotje, da je hrvatski general Filipović priboril s slovensko in hrvatsko krvjo Bosno in Hercegovino, in ko so bile te dežele pomirjene, je cesar Filipoviča, ki je v tako kratkem času vzel celo Bosno in Hercegovino, vrgel med stare šarova, v Bosno pa je poslal starega, slepega generala Appela, mažarskega cigana, da gospodari po turško v teh lepih deželah? Kajti Slovan ne zna goskri preliha, Nemci in Mažari pa naj gospodarijo! In za to se vi potegujete, avstrijski patrijotje!

In vi, naši slovenski sinovi, ki kričite "Živela Avstrija!" kaj je dobil narod v Bosni in Hercegovini? Kakšne pravice? Toliko kot trikrat nič. Pravico imajo drugi, narod je pa suženj.

Pomilovali in spominjali ste se umorjenega prestolonaslednika Franc Ferdinanda bolj kot Krista pribitega na križu, lastnino, da so se grofje in baroni lahko zabavali z ženskanimi in igrali za milijone, siromaki narod pa še danes strada v Liki, ker so ga tako nesramno presleparili! In zato se danes Ličani ubijajo po svetu, ko so jim doma pokradli mažarski cigani vse, kar so imeli.

In kje so naša polja, naše šume, katere so naši starši s krvjo zalili in s svojim telesom rešili, da jih rešijo turških sultanov. Grofi in baroni dobivajo posestva od cesarja, ti slovenski kmet, pa moraš prodajati zemljo svojih očetov. Glejte graščinske, cesarske gozdove v Avstriji? Tam stojijo oboroženi logarji, s puškami v rokah in ubijajo človeka za enega zajca. Tudi zajec je cesarski — človek je pa nečista

Sin Slovenije, ne bodite ta-

ki. Vi dobro veste da ste vaele najvec trpeli, zakaj ne gledate tudi, da bi kaj dobili za svoje tujpljenje? Nemec k Nemcu, Slovan k Slovanu!

V viharni noči.

France Hraste.

Strašen vihar je bil, kakoršen je mogoče le po silnem soparnem dnevu. Treskalo in grmelo je vse vprek. Dež je lil, kakor bi odprli vse vode nebeskega nemira in bi hoteli uničiti svet. Po cestah je tekla voda, kot v potokih, pri rekah in potokih ni bilo nobenih bregov. Potje se je moralo udati silnim vodam in žalosten je gledal kmet na život, ki je omahnilo pod vodo. Zdaj pa zdaj je še pogledal kak klas iz vode, kakor roka potopljenca, ki kliče po pomoči.

V tej nevihti je tekel po polju, gologlav, bosonog. "K drevesom nikar," je kričal pred se in stiskal pod pazduho vrv.

"K drevesom nikar!" Pa ni hotel po poti dalje, ampak čez polje je tekel — h gozdu.

"Moras, moras," mu je zapovedalo neko temno, jeze polno bitje ob njem.

"Moras!" Stopal je dalje. Voda je švigala na vse strani izpod bosih nog, ko je stopal mogočnejše, pogumnejše.

Pa zopet je postal sredi polja. Prijel je vrv, zavijtel je da bi jo vrgel strani, daleč tja od sebe, pa tisto mračno, jeze polno bitje mu jo je ovilo okrog života.

"K drevesom nikar!" "Moras!"

In hitel je dalje. "Glej," mu je pravilo bitje, tisto temno, jeze polno, "sam si kriv svoje usode. Stopaj! Umoril si jo, revo! Zaradi tebe se je ona pognala v penec morske valove, ti morilec! Hiti, zdaj je čas zate, čas smrti v tej peklenski nevihti! Hiti,

čakajo te že peklenski, ti njihov sodrug in tebi napravljajo ta polom, ta vihar! Tebi! Stopaj!"

Moče je poslušal in stopal dalje. Vihar je vedno huje divjal, a on je moral šteti, moral. Postal bi, pa se je bal, da ga pahne tisto jeze polno bitje, pa prevrne v blato, v to nečisto vodo.

"Hiti!" "K drevesom nikar!" Glej, kako bi bil lahko srečen! Pa nisi hotel. Pahnil si jo od sebe, njo, blago, ljubečo te, in se vrgel v naročje tisti nepeljivi Italjanki! Sam si to zakrivil! Sam si stradal, da si le njo zadovoljil! Zaradi nje si napravil toliko goljufijo! A ona? vse ti je zapravila, vse tvoje obilno premoženje je uničeno, vsa posestva zadolžena! Sam si zakrivil, da ti prodajo jutri vse palače, lepe, ponosne ob morju v Dalmaciji, kjer si redil to pijavko v svojo smrt! In tebe še zaradi goljufije zapro! Kolika sramota! Zato hiti, stopaj!"

Pospešil je korake in mokal. "Zapustila te je, ko ti je izpila kri, tista Italjanka — pijavka! Druga bo vzela in jutri prideta ter pokupita tvoje palače! Sam si kriv! In vse bo zopet imela Italjanka!"

Vedno huje je treskalo. Drevesa so padala po gozdu drugo čez drugo, vihar je metal po tleh močne hraste.

"K drevesom nikar," je še zastokal, ko je stopil pod košat hrast, prisiljen.

"Moras!" In splezal je na drevo, vse del na debelo vejo, pa se vsak trenutek zganil, ko je treščilo v bližini.

Pripravljaj je vrv. Vrgel bi jo od sebe, da bi zletela čez polje ko ognjena strela, ki se ne vrne več. Pa ni smel, ni mogel.

"Moras!" Oči je obračal za bliski in postale so čudne, krvave, smrti polne, polne obupa.

Naredil si je zanko. "Nikar!" "Moras!" In tisto mračno, neusmiljeno

bitje mu jo je dalo okrog vratu: "Moras!" Privezal se je na močno vrv. "Moras! Zdaj!" Pa on se je oklenil debelo "Nikar! Nikar!" Iz viharne ozračja pa vstajala slika, temna, mrtva, ga lica. Bila je ona — ki je je pahnil od sebe. "Pridi, vsaj zdaj pridi!" "Nikar!" "Moras!" Tedaj pa je treščilo v hrast in on se je zazibal na močno veji. — In zakrohotali so se vrani in skalovja, kamor so se strli pred nevihto.

Padel je na severnem boku šču sotrudnik "Goriškega lista", Danilo Hočevar.

PAUL SLANINA,
FINI SLOVENSKI SALOON

500 E. 28th St. Lorain, O.

Se priporočam Slovincem

John Piškur,

2937 Elyria ave., Lorain, O.

Slovenska gostilna

Se priporočam Slovincem

DENARJE V STARO DOMOVINO!

Ker so se poslednji čas poštne razmere nekoliko
zboljšale pošiljam zopet redno

DENARJE V STARO DOMOVINO.

Pošiljatve ne pridejo v sedajnem času tako brzo naslovníku
v roke, pač pa v teku 20 do 24 dnij.

Brzjaviti ne morete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, najmanj pa
denarje poslati potom brzjava.

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

6104 St. Clair-av., Cleveland, O.

Svoboda za Slovane

...se govori v pričujočem članku o "svobodi za Slovane", kaj pomeni to svoboda le politično svoboda, namreč, da bi Slovanom samostojna politična uprava v vseh zadevah, lokalnih in narodnih. Prava svoboda za narod nastopi seveda šele tedaj, kadar se reši vseh gospodarskih in kapitalističnih pjavk, toda ker iz malega nastane veliko, se je treba najprej boriti za politično samostojnost za samoupravo, in iz te priprave polagoma, kadar je narod popolna gospodarska samostojnost. Članek ima torej pred očmi le politično svobodo Slovanov, in med njimi seveda politično svobodo Slovencev.

...Približuje se dan svobode naše domovine! — Svoboda je zastajala južnim Slovanom, ki so bili dosedaj tlačeni! — Prišel je dan osvete! — Taki in običaj govori se slišijo, čita se v listih, in ljudje se tako ali enako razgovarjajo.

Današnja evropska vojna je dvojnega pomena. Prvič se bori angleški kapital zoper nemški kapital, vojna iz tega stališča je obžalovanja vredna, ker le delavec bo drago plačal s krvjo to krvavo vojno. Na drugi strani pa se objednem vrši tudi vojna Germanov proti Slovanom. Rusi kot zastopniki največjega slovanskega plemena, se borijo z Nemci na življenje in smrt. Slišali in čitali smo mnogo slabega o Rusih. Da so največji žganjepivci, da so nemoralni, da niso izobraženi, napol divjaki. Vsa taka poročila so vedno prihajala le iz nemških krogov, navadno iz čifantskih krogov. Kajti čifuti v Rusiji so se utaborili in priprosto ljudstvo silno izkoriščevali. Da se ugonobi njih moč, je ledala ruska vlada silno stroge postave proti židom. Seveda so zato kapitalistični čifuti raztrosili po celem svetu, kakšni lumpje so Rusi. Na limani ce vedov se je vsedlo tudi mnogo drugih Slovanov, ki pozabivši svojo slovansko kri, so kimali zajedno s čifuti. Toda stvar je drugačna. Rusija napreduje, in je vsaj zadnjih deset let naredila velike korake naprej. Po 150 milijonov rubljev se porabi na leto več za šole kot prej, ruska vlada je energično nastopila proti pijančevanju, zboljšale so se razmere povsod, in tako ogromna država kot je Rusija seveda vsame čas, da se korenito spremeni in zboljša.

V današnjem boju, ki pomeni boj Germanov proti Slovanom, je naravno, da morajo vsi Slovani stati na strani slovanstva. Ker se pa v tej vojni odločuje tudi usoda Avstrije, ki je Slovane, posebno pa južne, v vsakem pogledu tlačila, odkar se živeli pod njeno vlado, se moremo drugače trditi, kot da je poraz Avstrije le korist za Slovane.

Kdaj južnim Slovanom, posebno nam Slovcem napoči zaželjena politična svoboda? Kako bo z našo domovino po vojniki? Kako bo, če pride Avstrija iz vojne premagana in oslabiljena? Odkod pride svoboda južnim Slovanom?

Poleg tega, da smo pod Avstrijo tlačeni, in da poznajo Slovane samo tedaj, kadar je treba reševati gugajoči se prestol, smo predani na milost in nemilost Nemcem in Mažarom. Brez dvoma je, da bodejo Mažari, če bo Avstrija poražena, Hrvate še bolj na sebe priklenili. Mažari nikdar ne bodejo prišli, da bi bili Hrvati sami za sebe, kajti le preko Hrvatov morejo Mažari na morje, kjer je trgovina. Mažari sedaj pravilno pomagajo Avstriji proti Slovanom, dasiravno je sveta skrivnost, da Mažari komaj čakajo prilike, da se od Avstrije odcepijo, kajti Mažari dobro vedo, da bo konec vsakega gospodarstva, če Slovani prenehajo pomagati Avstriji. Od vseh krajev morajo Slovane, katere so do sedaj tlačili, in kaj to pomeni v obliki velike slovanske zmagovite vojske lahko tolmači.

...Ali je torej kaj sredstev, da naša domovina že enkrat osvobodimo tega avstrijsko-mažarskega jarma? Ali imamo kaj na-

...de, da po tej vojni, če zmaga slovanska stvar, zasije Jugoslovanom zarja svobode?

Dosedaj se je za zjedinjene Jugoslovane naredilo sledeče: Dela se na to, da se vse jugoslovansko ozemlje in narodi združijo, kot Slovenci, Hrvati, Srbi in potem tudi Bulgari, kakor hitro se rešijo svojih nemških kraljev, ki jim sedaj vladajo. Ti narodi bi morali narediti medsebojno močno zvezo. Vsaka imed teh dežel bi imela posebno svojo narodno vlado, upravo in neodvisnost, a vsi narodi skupaj bi bili zvezani proti zunanjemu sovražniku. Skratka, tej zvezi bi rekli: Zjednjene države južnih Slovanov. V tej jugoslovanski državi bi imeli Slovenci svojo upravo, Hrvati svojo, Srbi svojo. Niti en narod ne bi smel biti več ali manj svoboden, enake pravice vsem, pravica vsakega prepričanja se ne bi smela nikomur krstiti, vsak narod bi bil neodvisen v svojem napredku od drugega naroda. Mi-sel Jugoslovanije nikakor ne gre za tem, da bi se moral en narod podvreči drugemu ali mu celo prepustiti kos zemlje. Slovenci se ne bi smeli pohrvatiti, ali pa Hrvati posrbiti. (Kakor nekateri trdijo, ki so plačani od Avstrije, da delajo zmedo med Slovani). Vsaka narodnost bi bila zaščitena, vsaki bi moral biti garantiran svoboden razvitek, vsak po svoje, a vsi skupaj proti zunanjemu sovražniku. Na podlagi takega sporazuma bi se ugodilo težnjam vseh narodov, in vsak vzrok medsebojnega prepri-ja ali nesloge bi bil odstranjen.

[Potlačeni Slovani v Avstro Ogrski kričijo za svobodo že mnogo let. Sedaj ko je mogoče, da ostane Avstrija sama, se širi nada potlačenih slovanskih narodov, da končno vendarle pride svoboda. Vprašanje pa je, če morejo biti mali narodi kot Slovenci, Hrvati in Srbi, svobodni, ne da bi bili v kaki zvezi med seboj ali s kakim drugim mogočnim narodom? Ali morejo mali narodi danes obstati kot neodvisne države, ko je toliko večjih narodov, ki komaj čakajo, da slabše narode podjarmijo in sebi pripojijo? Ali moremo misliti na popolnoma samostojno svobodno republiko Slovenijo, republiko Hrvatsko ali republiko Srbijo? Ali bi ostale evropske velesile priznale tako vlado po tem velikem klanju, ki sedaj vlada. S časom se to lahko pripeti. Toda istotako je tudi resnično, da bi Mažari vzeli prvo priliko, da sedejo Hrvatom za vrat, Nemci pa bi iskali neprestano vzroka, da zopet podjarmijo Slovence.

Raditega pa je ideja Jugoslovanije ideja vseh slovanskih narodov na jugu Evrope, in po mnenju najbolj izobraženih in dalekovidnih politikov, edini pogoj, da se zbližja razcepljene jugoslovanske moči v eno samočno Jednoto. Tedaj, ko bo Slovan držal s Slovanom, zasine lepa svoboda, čista zarja lepe bodočnosti in napredka. Seveda, kdor je premišljen in misli nekaj dalje kot kokoš stopi, se ne ozira na neizobražene siromake, katerim je Avstrija zastupila pamet, da ne vedo drugega kot poveljati Nemce. Če ne bodedo samostojni v mišljenju, bodedo večni sužnji drugih. Nemci se smejejo Slovanom, ker se dajo tlačiti od Nemcev. Zakaj torej v čisti slovanski duši ne bi bilo toliko čutila za slovansko stvar kot ga je za Nemce? Če ste že privržene in oboževalci drugega naroda, imate vsaj toliko čutila v sebi, da spoštujete najprvo svoj lastni narod, ker se-le potem ste značajen mož. Pomnite, da Slovan ni Nemec, da Slovenec ni Avstrijec, pač pa narod ostane, je bil in bo, slovanski ali slovenski.

Avstrija to dobro ve, zato je takoj ob začetku vojne dala prijete v e najboljše Slovane na jugu, ki so delali za slovo med bratskimi narodi. Avstrija dobro ve, da če se Jugoslovani zjedinijo, da potem je odklenkalo nemškemu gospodarstvu in nemski nadoblasti, ki se hoče raztegniti celo na Balkan.

Sedaj je čas, da vemo med seboj, kdo je prijatelj bratskega naroda, kdo je pravi brat bratu, kdo je še tista izdajica, ki v teh resnih časih, ko se obeta zarja svobode, še vedno vleče z Nemci, ki so Slovanom skorodane izmogli kri in življenje. Bratje, pomnite, da kri ni voda, in ena in ista kri veže Slovane, posebno Jugoslovane, Slovence, Srbe in Hrvate.

Kolera. Uradno se razglša: Dne 4. nov. so se primerili novi slučajji kolere in sicer 9 slučajev na Dunaju, 2 na Nižjem Avstrijskem, 7 na Moravskem, 3 v Sleziiji in 46 v Galiciji.

Umrta je v Litiji gospa Mici Rebec, posestnica in trgovka soproga. Njen soporog se nahaja v vojni.

Kolera. Dne 6. nov. so se primerili novi slučajji kolere in sicer na Dunaju 24 slučajev, v St. Poeltenu 2, v Gradcu 2, v Thalehofu pri Gradcu 2, na Češkem 4, na Moravskem 7 in v Galiciji 61.

Odlikovani gasilci. Kakor poroča "Naredbeni list", je namestnik odlikoval s častno kolajno za 25 letno službovanje pri gasilnem društvu Ferdin. Mlinariča, Ivana Potočnika in Avgušтина Rožmana pri Sv. Trojci v Slovenskih goricah.

Mihael SETNIKAR,

SLOVENSKA GOSTILNA

6305 GLASS AVENUE.

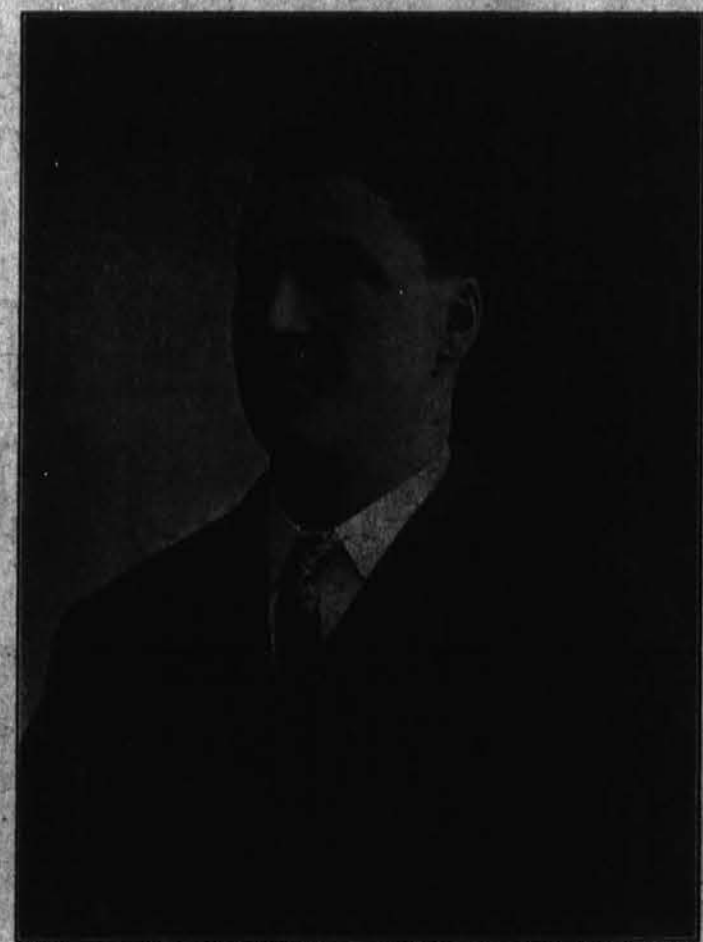
V novem fino urejenem salonu dobite vse najboljše pijače, cigare, in tobak.

Vabim vse svoje stare prijatelje, da me obišejo ob praznikih.

Se priporočam vsem in želim vesele božične praznike.

GEORGE BOSTON,

PRVA SLOVENSKA SLAŠČIČARNA

velika zaloga vsakovrstnega ameriškega in importiranega tobaka, sladkorja, pip, igrač in razglednic.

Priporočam se Slovcem, da me v vseh potrebinah, kar se tiče moje trgovine obišejo, kjer jim garantiram vedno točno in dobro postrežbo.

Velika zaloga igrač za otroke za praznike in nakitja za božična drevesa.

6002 ST. CLAIR AVE.

OGENJ

je nevarna stvar, in komur pogori hiša in vse imetje, je velik siromak. Previdno in pametno naredijo oni, ki se zavarujejo proti ognju. Vsi slovenski hišni gospodarji bi morali biti zavarovani proti ognju, ker nihče ne ve, kdaj ga doleti nesreča in je postavljen na cesto.

Imam zastopništvo vseh najboljših zavarovalnih druž, ki zavarujejo proti ognju, nesreči, nezgodi. Zavarujem hišno opravo ter vrednosti proti požaru in tatvini.

MARKOVIČ

ROŽAN

Za društvene uradnike lahko preskrhim varnostne bonde, katerih cena je 25c za \$100. Bonde izdajajo samo zanesljive kompanije.

Javni notar.

NASVETI IN POJASNILA SE DAJEJO ROJAKOM ZASTONI.

Aug. Haffner,

1203 NORWOOD RD.

JOSEPH H. MILLER

917 WOODLAND AVE. VOGAL 9. CESTE.

PRODAJA ŽGANJA, VINA, LIKERJEV NA DEBELO IN DROBNO

Se priporočam cenjenim Slovcem za božične praznike, da nabavijo dobre pijače po nizkih cenah. Imam vedno v zalogi najbolj raznovrstne pijače. Moje poslovanje s Slovenci nad 20 let priča, da sem vselej vsem z zadovoljstvom postregel in pomagal vselej, kakor sem mogel. Slovenci, ki so po kupčiji v mestu, priporočam svoj dobro urejeni SALOON, kjer bodejo vedno prijazno postreženi z dobro pijačo.

Priporočam se vsem v obila naročila.

ŽELIM SLOVNCEM VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

JOS. H. MILLER,

917 Woodland Ave. & 9. ceste.

Cuy. Central 6301-R

Bruges in Ostende.

Potem ko je nemška armada osvojila belgijske trdnjave Liege in Namur, so Nemci kmalu postali gospodarji vzhodne, severne in zapadne Belgije. Poleg Antverpa so najbolj važna mesta, ki so padla Nemcem v pest Ostende in Bruges. Nemci so prišli v Ostende in Bruges skoro, ne da bi prelili kapljo krvi. Ostende in Bruges je dvoje važnih zgodovinskih mest, ki so že v srednjem veku igrala važno vlogo. Mesto Bruges je bilo glavno mesto Flandrije, ko je bila slednja še nezavisna kneževina. Bilo je to pred tisoči leti, ko je vladal v Flandriji Baldwin, imenovan "železni". Ta je mesto Bruges obdal z močnim zidovjem, in naredil z mesta nepremagljivo trdnjavo. Pozneje se je Bruges razvil v važno trgovinsko mesto, dokler ni zaslovelo po celem svetu po svojem platnu, svili, baržunu in drugim precej dragim blagom. Toda tudi Bruges je doživel svojo usodo do leta 1302 je napadel mesto španski kralj Filip Lepi, in ob tej priliki je bilo ubitih v mestu 4000 Francozov.

Mesto Bruges je zvezano z morjem po dolgem kanalu, tako da je pravo pomorsko pristanišče. Ta kanal so začeli delati že v 14. stoletju. V drugi polovici 15. stoletja je bil Bruges najbogatejše mesto v Evropi. Samo v enem dnevu je prišlo v mestno lučko do 5000 manjših ali večjih jadrnic.

V začetku 16. stoletja pa se je začelo razvijati mesto Antwerp, in odtodaj je slava Bruges začela padati, tako da ga že zgodovinar Huysman imenuje mrtvim mestom.

V zadnjih desetletjih pa je skušala belgijska vlada, da popravi nekoliko nemarnost, ki se je skazovala temu starodavnemu mestu. Skušala je zboljšati trgovsko zvezo z mestom, in v resnici začeli delati nov, obširen kanal od morja do Bruges. Ta kanal je veljal do 37 milijonov frankov. Svečanostna otvoritev se je vršila leta 1907, in odtodaj se je v mestu začela zopet živahna trgovina.

V mestu samem je mnogo spominov na srednji vek. Vidi se podčrtja katedrale, katero so Francozi leta 1799. porušili. Poleg tega je znamenita cerkev Notre Dame iz 12. stoletja z 145 metrov visokim stolpom, potem je cerkev sv. Jakob, kjer je v stolpu 358 stopnic in 48 zvonov. Krasni mestni muzej ima mnogo dragoceniš flanderskih slik. Mesto šteje 55.000 prebivalcev, dočim jih je včasih imelo nad 200.000.

Mesto Ostende, četudi po svoji starosti ne tako znamenito, pa je vendar postalo svetovno znano kot izborna moška kopalnica. Na glas so posebno ostrige iz Ostende. Število prebivalcev je bilo leta 1910 cenjeno na 43.000. Večina ljudi se preživlja z lovom rib ali nabiranjem ostrig. Znatna je industrija s tobakom, in v mestu je tudi precejšen promet z morjem.

Mesto ima krasno luko, v katero se lahko spravljajo naenkrat do tisoč ladij. Trgovina se je pričela tu razvijati od časa Karola VI. ko je ta proglasil svobodno brodarstvo. Te svobode se je poslužil leta 1717 avstrijski namestnik Nizozemske (Belgija je tedaj spadala pod Avstrijo) ter je osnoval veliko ladjarsko družbo s kapitalom šest milijonov forintov. Ta družba je začela uspešno trgovino z Indijo. Ko so pa Nizozemci in Angličani opazili, so zagrozili, da poderejo mesto, če mesto takoj ne preneha s trgovino z Indijo. Zapovedali so tudi, da se mora družba razpustiti. Pet let potem je družba prenehala poslovati. Sker se je sedež družbe premestil v Trst ter se je tudi ime kompanije spremenilo, toda družega v Trstu ni imela pogojev za življenje, zato je preminula.

Za kratek čas je bilo Ostende v oblasti Francozov, in sicer leta 1745, toda so Francozi

mesto kmalu potem zgubili. Leta 1792. so pa francoski vojniki revolucije mesto ponovno zavzeli, in ostalo je v francoskih rokah do leta 1814.

Mesto ima za svoje geslo sledeči izrek: "Ostende nobis Domine misericordiam Tuam!" Kako pomenljivo za današnje čase!

Kako se godi vojnim ujetnikom.

Časopisi iz stare domovine poročajo, da je bilo že na stotine, da mogoče že več tisoč vjetih slovenskih vojakov od Srbov, posebno pa veliko od Rusov. Večinoma pišejo ti vojni ujetniki iz Rusije, da se jim precej dobro godi, da jih Rusi dobro hranijo ter da ne pogrešajo ničesar. Za vojne ujetnike je posebna mednarodna postava, katere se mora držati vsaka država.

Kdor je bil v starem ali v srednjem veku v vojni ujet, je pomenilo to za njega suženstvo. Dandanes pa ima vojno ujetništvo edino ta namen, da prepreči vojakom ene države, da se ne bojuje zoper drugo državo. Vojni ujetniki se smatrajo za državne sužnje, le s to razliko, da se z njimi še precej dobro postopa. Vjame se lahko vsakega, ki je udeležen pri vojski: generale, cesarje, kralje, častnike, mornarje in navadne vojake, vojne sporočevalce, poštno in brzojavne uradnike, ki opravljajo vojno službo, intendantí ter markentenderji, in zajedno tudi prebivalci posameznih pokrajin, če se dvigne za obrambo svoje domovine proti sovražniku. Nikakor pa se ne sme odpejati v vojno ujetništvo zdravnikov ali vojaških duhovnov.

Vojni ujetniki so podvrženi postavam vlade, ki jih je ujela. Odvzame se jim orožje, papirji, konji, njih osebna lastnina pa jim ostane. Postopati se mora z vojnimi ujetniki usmiljeno, treba jim je dajati dobre hrane in zdravo stanovanje. Ne smejo torej iti biti vrženi v ječe ali se jih poslani v kazenske kolonije. Vojni ujetniki imajo pravico do zdravniške oskrbe, lahko dopisujejo s svojci v domovini, sprejemajo obiske. Lahko pa se jih uporabi pri raznih delih, razven častnikov, toda ne smejo opravljati nobenega opravila, ki je v zvezi z vojno. Kar zaslužijo pri delu, morajo najprvo plačati stroške preskrbovanja, ostanek pa se jim da na roko, ko so odpuščeni v njih domovino. Beg ujetnikov se lahko s silo prepreči, toda ne sme se kaznovati posamezen slučaj s smrtjo.

Večkrat se pripeti, da se še tekom vojne spustijo vojni ujetniki na svobodo, in sicer proti častni besedi. V takem slučaju se ti odpuščeni ujetniki ne smejo več bojevati proti oni državi, ki jih je spustila na svobodo, niti proti zavezniškim državam. Ne more se pa zahtevati od tako oproščenega ujetnika, da bi bil neposlušen postavam svoje domovine. Četudi je obljubil, da se ne bo bojeval več, vendar če mu doma ukažejo, da mora zopet v boj, mora iti. Zato se pa po vojni ujetniki oproščajo samo v takih državah, kjer imajo nalašč za to narejene postave.

Kakor hitro se začne vojna, se ustanovi pri vsaki državi, ki se bojuje, poseben urad za bojne ujetnike. Ta urad mora dati naznanilo o vojnih ujetnikih, sporočati v njih državo, če so umrli. V tem uradu se zbirajo tudi vsi dragoceni predmeti, ki so najdeni na bojišču ter se potem pošiljajo na one kraje, kamor spadajo, ko se je dognala resnica. Vojnim ujetnikom se lahko pošiljajo tudi darila ali denar ter pisma, in sicer ne da bi bilo treba plačati kaj poštnine.

Če vojni ujetniki že prej niso bili spuščeni, tedaj se njih ujetništvo konča zajedno z vojno. Tedaj se med državami, ki sklepajo mir, izmenjajo vojni ujetniki.

Razne novice.

Možnarji, velikani minulih dob.

Vse govori danes o velikanskih nemških 42 centimeterskih možnarjih. Če pa pogledamo v zgodovino, tedaj vidimo, da niso možnarji velikani nobena novost. Anversa, ki je bila sedaj razstreljena z nemškimi topovi, je videla že pred svojimi zidovi še ogromnejše topove. L. 1832 je zgradil francoski inženir možnar, ki je imel kaliber 60 cm in s katerim naj bi francoska armada oblegala Anverso. Dolgost tega možnarja je bila 2 m, teža 7750 kg. Ta nestvor je odajal okoli 293 kg. težke kroglice in za strel je bilo potrebno 50 kg smodnika. Možnar je vozilo 6 parov konj, uspehov pa ta možnar ni imel, ker le vsaka deseta kroglica je zadela. Vsak strel je veljal 400 frankov, dočim velja danes strel iz nemških 42 cm topov 38000 mark. Po vojni z l. 1832 so delali z možnarjem daljše poskuse, pri katerih je počila lafeta, nakar so ulili nov silnejši možnar, ki je pa bil neuporabljjen postavljen v muzej. Še ogromnejši je bil možnar, ki ga je sestavil francoski inženir Malle. Ima kaliber 90 cm, torej več kot dvakrat več, ko sedanji nemški, kroglica je tehtala 1550 kg. Njegovo življenje pa je bilo silno kratko. Po četrtem strelu je bila cev že tako poškodovana, da je bil neuporaben. Pa tudi ta velikan ni bil največji. Pred vstopom v Kreml je postavljen top, ki se imenuje "car pušk" in ki ima kaliber 1 metra. Iz tega topa bi se izstreljevale 20 meterskih centov težke kroglice, kar bi bilo gotovo nevarnejše moštvu pri topovu, ko pa sovražniku. Tudi pri Turkih najdemo možnarje, ki so imeli kaliber 80 cm. S tem topom so streljali pri obleganju Carigrada, pretres strela pa je umoril vse moštvo pri topovu. Turki so imeli sploh zelo radi topove velikane. Še do zadnjega časa je obstal velik del dardaneljskih baterij iz takih topov. — Misel, kvizati z razširjenim kalibra učinek topov je zelo stara. Že l. 1470 so zgradili 58 cm topove. Učinek topov, velikanov pa ni bil nikdar v razmerju z njih težavnim transportom, dragocenostjo in končno tudi slabim artilerijskim uspehom. Zato je bil dolgo časa top s kalibrom 30 cm največji, dokler se ni konečno posrečilo zgraditi Nemcem 42 cm centimeterske topove, katerim učinkom se danes čudi ves svet.

Turčija.

Po balkanski vojni ima Turčija v Evropi 28.180 kvadratnih kilometrov, v Aziji pa 11.766.800. Po štetju iz leta 1910 je imela Turčija 21.600.000 prebivalcev, katero število se je pa po balkanski vojni precej skrčilo. V Evropi se deli prebivalstvo po narodnosti v Turke, Grke, Bolgare, Zide, Čerkeze, Armence in cigane. V Aziji tvorijo Turki 45. Sirijci in Arabci 33 in ostalih 22 odstotkov prebivalstva Grki, Armeni, Kurdi, Čerkezi in drugi narodi. Vojno stanje armade znaša 450.000 pešcev, 21.000 konjenikov 1048 topov in 430 strojnih pušk. — Dohodki Turčije so znašali v letih 1912—13 562 milijonov mark, stroški 1054. državni dolgovi pa 2429 milijonov mark.

Produkcija zlata v Avstriji

Leta 1913. je bilo v Avstriji izkopanih 359.940 meterskih centov zlate rude. (L. 1912 le 301.920 m. cent.) Vrednost te rude pridobljenega zlata znaša 719.880 K (za 116.040 K več ko l. 1912.) Povprečna cena za kilogram zlata je 3243 K. Zasebni podjetniki so pridobili 90.8 zlata, ostalo država. Skeraj vse zlato je iz Češke.

Novi francoski težki topovi.

Berlinski ofiциelni "L. A." poroča: Nemški častnik potrjuje vojnemu poročevalcu lista "Courant", da imajo Francozi v Douai nove težke topove in da ima sedaj njih artilerija velike uspehe. Tako so mogli streljati na stolp v mestu Tilly, kjer je dajal nemški nemški častnik nemškim topničarjem znamenja.

JOSIP GORNIK,

KROJAČ PRVE VRSTE

TRGOVINA VSO MOŠKO OPRAVO.

TRADE
Emperor
MARK

Glavna trgovina:
6113 St. Clair av.
CLEVELAND, O.

Podružnica:
672 E. 152 St.
COLLINWOOD, O.

Velika trgovina moškega najmodernejšega blaga, je popolnoma založena z moškimi oblekami po jako nizkih cenah. Zlasti priporočam za ta čas fine moške klobuke, mehke in trde v vseh barvah. Najfineje kape po nizkih cenah. Velika izbira srajc, kravat, ovratnikov, spodnjega perila in vseh moških potrebščin.

MODERNA KROJAČNICA.

V naši krojačnici izdelujemo najmodernejše obleke po meri. Na razpolago je na stotine vzorcev. Vedno moderni kroj in primerne cene.

ROJAKOM IN ROJAKINJAM V COLLINWOODU

priporočam veliko izbero ženskih sukenj, kril in kikelj ter otročjih oblek. Moške in deške obleke so iz najboljšega blaga. Na prodaj imamo vse vrste čevljev, za moške, ženske in otroke. Pri nas dobite vse, kar potrebuje cela družina za opravo. Če kupite v tej trgovini si prihranite denar.

Želimo vesele božične praznike vsem našim cenjenim odjemalcem.

JOSIP GORNIK,

6113 ST. CLAIR AVE.

672 EAST 152nd ST.

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

ST. 102. — NO. 102.

CLEVELAND, OHIO, TOREK, 22. DECEMBRA 1914.

Part Four — Četrty del.

Cesar in delavec pred sodnjim stolom.

Od dnevnega tekanja in zvečnega premišljevanja utrujen sem se vlegel v sicer seromno, pa vendar čedno mi odkazano postelj. V mislih na drage tam okraj oceana v stari domovini, sem kaj hitro zaspa. Utrujeno telo je mirno počivalo, a počivati ni mogel duši, ki neprestano blodj samo o tem, o čemur po dnevu hrepeni srce. Počivanje utrujenih udov je moralo blagodejno upljivati na delovanje duha, saj sem se nakrat znašel v lepem, velikanskem, naravnost divnem senčnatem vrtu. Tu sem se sprehajal nekako sam s seboj zadovoljen, ničesar mi ni manjkalo, ničesar nisem pogrešal, in od vzhoda sem je prihajal tako blagodejen veter, ter dobro mi je bilo pri duši. Grem dalje, srečujem ljudi nepoznane, a na vseh njihovih obrazih vidim zadovoljstvo, iz oči jim sije blaženstvo. Naenkrat se začudim — nasproti mi gre veselga obraza, izskrečih se oči, smehljajočih ustov sicer vedno tako rešen in zamišljen prijatelj Dragotin iz stare domovine. Od daleč se že veselo pozdravlja, pospešuje korake, da si čim preje stisneva prijateljski desnici. "Zdravo, brate!" kličeva drug drugemu. "Kako ti je?" se vprašava eden drugega. "Dobro!" se je glasil odgovor obeh — in kakor na neko notranjo povelje počasnih korakov odideva proti vzhodni strani, odkjer je prihajala tako blagodejna sapa.

"Pa kaj je tege, dragi prijatelj, prineslo sem v Ameriko, saj ti doma, kolikor je meni znano, ni ravno primanjkovalo najpotrebnejšega? Menda si prišel sem past samo radovednost?"

Začuden me pogleda prijatelj, nekako ironično in nedolžno se mi nasmeje in prijateljsko vpraša: "Toda dragi, ali res ne veš, kje se nahajaš? Mar res ne veš, da nisva niti v Ameriki niti v Evropi?"

Ogledujem okoli sebe in zavem se, da mi je ta kraj nepoznan, da tu še nikdar nisem bil, zato pa radovedno vprašam: "Pa kje sva torej? Povej mi vendar prijatelj! Saj tu je res tako prijetno!"

"V prednebesih sva, prijatelj, v prednebesih!" Tako se je glasil prijateljev odgovor. "Ali kako pa prideva ravno midva sem, saj jaz se vendar štejem med zemljane, in z ozirom na mojo rodbino bi me nič kaj ne veselilo se že sedaj presehtiti med nebeščane."

"Da, prijatelj, ti si zemljan, ne pa tudi jaz." "Kako to?" ga hitro vprašam. Saj vendar čitami dan zadnevom, in nikjer nisem našel napisano, da bi se bil ti preselil v večnost."

"Ker ravno praviš, da vedno čitaš, tedaj ti pa mora biti znano, kaj se je in kaj se še danes godi v naši podzemeljski domovini!" mi reče prijatelj skoro rezko.

"Da, da! Vojska je tam; kri teče v potokih, vse vprek se pobija, požigajo se domovja, uničujejo se umetnosti, zanemarja se znanost, skratka, nečloveško, barbarsko, roparsko in trinoško početje vlada tam. Stoj prijatelj, kar mi hočeš pripovedovati, mi je le predobro znano, in ne zameri mi, veliko bolj nego tebi, saj me je baš to privedlo med nebeščane. Krivice, ki se dogajajo tam, bodo plačane tu in prav sedajle bodeš imel priliko slišati sam Sodbo Božjo, sam boš lahko videl krivice, slišal njih zagovore in zvedel boš marsikaj, kar ti sedaj morda ni ali pa vsaj premalo jasno. Tudi jaz sem bil žrtev teh krivic. Ne boj se ničesar, mirno mi sledi in pazno poslušaj in opazuj!"

vse! Sedaj pa idiva, da prideva bližje, da boš mogel natančno vsem slediti."

Počutil je korake, kar sem storil tudi jaz in molče sva stopala v čisto drugo smer.

Nekoliko začuden sem vso pot ogledoval svojega prijatelja in kljub njegovemu prejšnjemu pripovedovanju nikakor nisem mogel pojmiti najnega snidenja, pa spremenil se mi bil prav nič, prav takšen je bil, kakoršnjega sem pustil odhajajoč iz stare domovine, le obraza je bil bolj vedrega in zadovoljstvo, da blaženost je sijala iz njegovih oči.

"Tu se vsediva," me zdrami moj prijatelj, "tu lahko opazujeva mirno od začetka pa do zaključka."

Oziram se radovedno, a ne opazim drugega kot da se kmalu prično zbirati ob najini desni in levi velikanske množice, pred nami pa nam je zapirala gosta megla razgled.

"Ničesar ne opazim!" začudenojam poluglasno, pa tovariš me hitro zavrne: "Miruj in opazuj!"

Zdajci opazim, da postaja ta prej neprodorna megla čimdalje redkejša in kmalu se čisto porazgubi, v neposredni bližini pred seboj pa v gledam sereti imenitno gospodo, razvrščeno prav tako kakor v kakih poročni dvorani.

"Kdo so oni možje, ki sedijo tam na levi strani na onej dolgi klopi?" vprašam prijatelja.

"Dvanajst apostelnov," mi kratko odvrne. "In oni trije pri mizi v sredini? Ta častitljivi starček in oba prisednika?" — "To je sveta Trojica!"

Na desni strani pa je stal krepak, ponosno vzravnan mož najlepših let, v roki drži tehtnico najstarejšega sistema. "To pa mora biti sv. Mihael!" vprašam radovedno prijatelja, ki na moje vprašanje samo prikimava, v znak, da sem pogodil. Vse molči in grobna tišina vlada v prostoru.

Nakrat začujem votlo bobnenje, ki prihaja nekje od daleč, prav kakor da se bliža veliko neurje, pod menoj pa se je zemlja lahno stresla, pred mizo v sredini pa stoji velik mož z brkami. Pogled mu je osoren, naravnost sovražen in maščevalen. Obleka njegova je bila le deloma še podobna častniški uniformi, a prsi njegove je krasilo nebroj viteških redov, od vsakega teh pa so kapljale krvave kaplje neprestano.

"Kje je knjiga ljudskih del?" se oglasi osoren glas častitljivega starčka, in kakor bi trenil je stal pri mizi ves pohabljen mož z čisto judovskim obrazom. Prej skremženi in odurni obraz se spremeni tako, da zadobi čisto zlobni in škofoželjni nasmehe. Odpre "knjigo" in čita: "Od rojstva do smrti je vedno koval zlobne načrte, kako ugrabiti bližnjemu več imetja, kako bo več nagrabil zlata. Pomagal sem mu; naučil sem ga, naj se dela pobožnega. Izdal se je za največjega častilca M. B. Protežiral je vsepovsod trgovce z verskimi svetinjami in konečno hotel svoje lastne vernike zaščititi pri protestantih in Turkih!" zaprl je knjigo in umolknil.

"Knjiga dobrih del!" zakliče starček.

Lep mladenič, nedolžnega obraza, s povešeno glavo stopi ponižno pred starčka, prikloni se do tal in z otočnim glasom napolešano spregovori: "Vsemogočni, knjiga dobrih del tega zemljana je prazna, in če ne moreš upoštevati češčenja One — zdaj sem šele opazil, da nadaljevanje na 8 strani."

BOŽIČNO NAZNANILLO

Spodaj podpisani naznanja svojim sl. prijateljem, da ker se je preselil na

6131 ST. CLAIR AVE.

bo vzdrževal na tem prostoru prve vrste moderno družinsko gostilno.

Ta gostilna bo spoštovanja vredna v vseh ozirih, prodajala bo samo najboljša in najčistejša vina in žganje, brandy in druge pijače. Dolgoletna skušnja v tej trgovini me je usposobila, da sem lahko sodnik glede kakovosti blaga v naši prodajalni in kletih, in poizkusno naročilo vas bo prepričalo, da trdimo resnico.

Tu dobite popolno zalogo vseh domačih in importiranih vin, poleg znamenitega Port vina za bolnike in slastnega Klaret namiznega vina. Vsa najboljša žganja in tropinjevec in drožnik, grenčica in drugi slastni likerji, poleg slavnega laškega Fernet Branca in izvrtnih francoskih knjakov, vse to dobite vedno v naši zalogi.

To blago je garantirano pod Pure Food postavo, potem ko je bilo inšpicirano od vlade Zjed. držav.

Prodajalna je tako urejena, da se ženskam ni treba sramovati, ko pridejo k nam in kupijo kar potrebujejo. Če kaj potrebujete našega blaga, pridite in zberete si pri nas.

NEKAJ POSEBNOSTI ZA PRAZNIKE:

Drožnik \$2.50 galona
Najboljša slivovka . . . \$2.50 galona
6 let staro žganje . . . \$3.00 galona

POSKUSITE NAŠE IZVRSTNO DOMAČE VINO

Mi imamo najbolj pripravne društvene dvorane, plesne dvorane kot gledališni oder v tem delu mesta. Najemnina nizka.

Pošiljamo denar v star kraj popolnoma garantiran. Mi smo oblastveno priznani agentje od države Ohio za pošiljanje denarja ter smo pod varščino. Naša pisarna naj bo vaš stan. Pridite k nam telefonirat, brzojavit, express. Nasvet zastoj.

LEO SCHWALB

6131 ST. CLAIR AVE.

Slovanska himna v angleškem jeziku.

No Slavonians, our beloved
Language still survive;
While the faithful heart
Within us for our nation strive.
Yes, the Slavic spirit liveth,
It will live forever,
Hell and thunder, 'gainst us rageth,

God to us our tague entrusted,
God who aways the thunder;
Who on earth then shall presume
This gift from us to sunder?
Tho' the earth were filled with
demones,

Our rights assailing,
We defy them, God is with us,
His strong arm prevailing.

Though about us storms are raging
Bringing devastation,
Rocks disrupting, oaks uprooting,
Shaking earth's fudation,
Yet we stand like castel walls,
Our vested rights asserting,
May the earth engulf the traitor,
From our ranks deserting.

Mislamo in mislamo.

"Naš narod je bil neprestano tlačén, varali in sléparili so ga nemški mogotci, grofje, baroni vitezi in druga sodrga. Da, celo mnogo slovenskih sinov se je dalo zapisati med avstrijske hlapce, da so pomagali narediti narod bolj nemnim kot je od narave. In posledica tega je, da narod skoro ne more razločiti slabo od dobrega, ne more poznati svojega prijatelja in sovražnika, porinili se da priprosto človek, kamor ga potlačijo, ne da bi vedel zakaj se gre. Kako more slovenski narod se navdušiti za nemški narod, ko mu vendar vsa svetovna zgodovina jazno kaže, da je nemški narod, odkar živi delal in se trudi samo za to, da bi uničil in posušil Slovana. Tako misljenje, namreč, da se Nemcem želi zmaga in vse dobro, mora imeti le zastupljena duša nemškega šovinizma, ki ne ve, da je avstrijska vlada tista, ki nas je vzgojila v nemškem duhu, ki ne ve, da je avstrijska vlada tista, ki je vedno prezirala naše slovanske sinove in tucem dajala najbolj mastne službe, da so drli in sléparili naš ubogi narod.

In tako zastupljena slovenska duša, ki je po svoji naravi blaga in nežnootučna, dobi nekak srd v sebe do svojega lastnega rodu. Nemec mu je ideal, Nemec je vse, sam sebi pa ne pripisuje nobene vrednosti, Slovan je pes, katerega vsakdo brene lahko z nogo, in Slovan bil je klobuk odkril pred Nemcem, pred tistim Nemcem, ki je spolnil na vse pravice slovenskega naroda in ostalih narodov slovanskih.

Pa nam pišejo zaslepljeni rojaki: Vi pišete za Srbe, vi pišete za Ruse, vi ste proti naši domovini Avstriji! Slovenski sinovi, povejte nam, kdaj nam je Slovincem kak Srb kaj žalega storil? Ali niso vedno bili z nami v vrstah, kadar je bilo treba Slovincem navdušenja in sloge? Kaj so nam storili Rusi? Ali niso vedno podpirali našo literaturo, ali niso vedno prijazno sprejemali slovenske sinove v svojih vrstah? Slovenski sinovi, povejte nam, kaj so naredili Nemci za našo Slovenijo, za našo domovino, Kranjsko, Stajersko, Koroško in Istro? Povejte nam, in če nam morete dokazati le eno samo delo Nemcev ki smo ga prijeli od njih, tedaj bomo tudi mi za Nemce. Toda ne morete tega, ker nobena zgodovina se ni pisala, da je bil Nemec prijatelj Slovana. Nasprotno, zatirali so nas, pljuvali so nas, umorili so nam naše najbolje sinove, pošiljali so nas vedno v prve bojne vrste, in končno so se zvezali s Turkom, ki je bil in bo zaklet sovražnik slovenskega naroda! In pri takem položaju še vedno kričite "Zivela nemška Avstrija". Ali nimate sramu v sebi, ko kličete nemškemu in turškemu narodu živijo, sami svoj rod pa psujete in pljuvate na njega, dasi bi morali biti ponosni nanj! Kdo nas je zvalil pod Avstrijo? Kaj mislite vi, slovenski sinovi, da so vaši očetje prostovoljno šli pod avstrijski jarem? O ne, motite se! Slovenci smo imeli dvyna, davna leta nazaj svojo državo, lepó, cvetočo državo, skupaj

smo bili s Hrvati in drugimi Slovani, pa je prišel pohotni Nemec, povzročil je prepir, neslogo med nami, in ko smo se med seboj krvavo tepli radi nemških intrig, tedaj je prišel Nemec in nas priklopil Avstriji! Vi, slovenski sinovi, pomislite na svoje dede, ki so se junaško bočili zoper Avstrijo, 600 do 700 let nazaj, toda med sebojna nesloga jih je podrla, in Nemec jim je zavil vrat. Spomnite se na slovanska učitelja Cirila in Metoda, ki sta prva prišla zbujať slovensko zavest med narod, toda Nemci so ta dva slovanska prvobornitelja pahnil v ječo, ker niso mogli videti, da ima tudi Slovan dušo in srce. Vrgli so v ječo slovanske vodnike, kjer so lakote umrli, in zgodovina nam pravi, da je oholi Nemec, potem pridevel nad slovenski narod, in s kržem in mečem sekal naše sinove. Habsburška rodbina, ki je popolnoma nemško-judovskega rodu, se je potem polastila naših prostorov, odzvela nam vse pravice, in tlako so delali naši očetje skozi 600 let oholim nemškim grajščakom.

Res je, da imamo na Slovenskem danes nekoliko več inteligencije kot jo je bilo pred 20-letji, toda ta je večinoma pokvarjena in lakajska, še bolj pokvarjena je pa "mala inteligencija", ki ne živi od ničesar drugega kot od presleparjenega naroda, ki ima sicer dobro srce in pamet, toda je bil tako progonen in potlačen, da se le teško še zaveda svoje narodnosti.

Sedaj, ko se v stari domovini vsaka oblast, od najvišje do najvišje ne bavi z drugim kot s špijnostvom in s proganjem jem vsakogar, ki misli drugače kot nemški zagrizenci, in ki ne odobrava vse one lopovščine, katere je avstrijska vlada zakrivila nad narodom, je ljudstvo zmešano, preplašeno, ne ve, kam bi se obrnilo in v divjem ohupu molče naši sinovi, ker vedo, da jih čaka za vsako nepremišljeno besedico ječa ali celo smrt.

In zato se nič ne čudimo, ko beremo v starokrajških časopisih, da nosijo po Ljubljani nemške častnike, ki so nazivali Slovence — prešiče in svinje — po ulicah, in po ostalih mestih pričakuje te nemške tirane šolska mladina s svetjem kot odrešenika slovenskega naroda.

In v zahvalo ti "rešitelji" Slovincem tirajo Slovence v prve vojne vrste in zmagoslavno naznanjajo, da so junaško padli za domovino in cesarja, in naši ljudje z godbo in bakljanjo slavijo te "junake", dočim njihov otroci od lakote umirajo.

Se huje je tukaj, kjer našemu narodu ne more nihče zapovedovati, pač pa se nahaja med nami nekaj pustolovcev in narodnih Egiptov, ki v svojih časopisih "Am. Slovenec" in v skebskem "Glasniku" v nebesa povzdigujejo nemške tirane, kričijo "živijo cesarju", dasi so tedaj, ko so postali ameriški državljani, prisegli, da se odpovedo vsakemu cesarju, v prvi vrsti pa avstrijskemu krivo-prisežniku.

Ti listi dobivajo plačo od avstrijske vlade, da držijo slovenski narod tudi tukaj v te-

mi, mu ne pustijo, da začne za sebe misliti, pač pa ga še nadalje prodajajo grofom in baronom, da mu izkljujejo še isto pamet, katero so mu zastrupili v stari domovini.

Ječa, katero zovetjo Avstrija, se trese v svojih temeljih, ti slovenski narod, si bil v tej ječi rojen in vzgojen, in iz te ječe si prišel v te svobodnejše dežele, in ti slovenski sin, hočeš celo iz Amerike, kjer sovražijo vse, kar je tiransko in cesarsko, podpirati zidovje ječe, ki se podira, one ječe kjer poginjajo in lakote umirajo tvoji bratje, kjer stoji danes zapuščena in pomandrana Slovenija, ki je bila prej svobodna, kot so slovenski sinovi sploh poznali Avstrijo in krivo-prisežne Habsburgovce.

Narod, glej, da najprvo to ječa ni tvoja domovina kleta Avstrija, pač pa lepa Primorska, ljuba Kranjska, zelena Štajerska ter hribovita Koroška, katere dežele so od narave in Boga obdarjene z vsem dobrim, toda pogazene in uničene z vsem slabim od Avstrije.

Narod, glej, da najprvo to ječo porušiš, da prideš na svetlo in se veseliš svobodne proste narave, in potem je tudi čas, da se ozreš po svojih pravih prijateljih, ki ti bodo pomagali naprej na življenjski poti, da poteneš sovražnike, ki so te danes kradli in ropali, daleč od sebe.

Prebudi se stari slovenski ponos, bodi Slovenec, ne samo po imenu, temveč tudi po delih. Spoznaj narod, da tvoje mesto ni med Nemci, ki te imenujejo barbara, divjaka, Azijata, psa in, svinjo, pač pa da je tvoje mesto med plementimi slovenskimi narodi, kjer si vselej doberdošel kot prijatelj kot krvni in rodni brat.

Samo \$2.00 za celo leto, in dobite "Cl. Amerika" v hišo vsak teden dvakrat.

Vesti iz Portugalske.

"Koelnische Zeitung" prinaša iz španskih časopisov vest, da je Portugalska sicer udeležila se evropske vojske. Portugalska vojska, ki se pripravljajo, da zapusti Lizbono, ima 16.000 mož in 150 topov. V celoti mobilizira Portugalska 38.000 mož. Artileriji poveljuje general Castro, ostalim četam general Costa. Vlada kupuje meze in konje ter je naročila 30.000 novih uniform. Angleži so baje obljubili Portugalski nekaj kosov nemških kolonij. V Angolo so odšla že ojačenja. Angleži, oziroma Portugalci, pa hočejo zapleniti tudi 46 nemških parnikov, ki so bili ob izbruhu vojne pribelžali v portugalska pristanišča. Najprej bodo odposlali Portugalci 12 baterij z 48 topovi in 2000 možmi, nadalje štiri pehotne polke po 3000 mož in en kavalerijski polk 600 mož. Z ozirom na te vesti sta poskusila dva nemška parnika zapustiti reko Tajo, kar se jima pa ni posrečilo.

Iztaknjene oči.

Po evropskih listih je mnogo čitati o grozovitostih, ki se baje zgodijo v vojni. Tako se je tudi mnogo pisalo, da na Francoskem ranjenim nemškim vojakom očij iztakajo. Mogoče je pač, da se dobi tod ali tam kak pokvarjen in surov človek, ki kaj tacega stori, ali da bi se take bestialnosti zgodile v večji množini, tega pač noben razumen človek ni vrstelj. Zdaj poročajo listi po podatkih sanitetnega vojaka, ki je bil skoro na vseh belgijskih in francoskih bojiščih, da ni našel ne enega mrliča ali ranjenca, ki bi imel oči iztaknjene ali ušesa odrezana in kar se je že zgodilo, pač pa je videl velike množine kavč, ki so umrlim vojakom in padlim konjem kljuvale oči.

Slovenska zlatarska trgovina

Josip Marinčič,

5409 ST. CLAIR AVE.

Cenjenim rojakom se priporočam za nakup vsakovrstnih ur, verižic, priveskov, prstanov z Jednotnim znakom vsake Jednote, poročnih prstanov.

Columbia grafonov in plošč.

V zalogi imam slovenske plošče iz stare domovine!

Sprejemam v popravilo vsakovrstne ure in tudi kar se tiče zlatnine in grafonov.

Torej rojaki, ako želite zanesljivo blago kupiti ali popraviti, pridite k meni in videli bodete, da ste bolje postreženi kot pri kakem tujcu. Moje geslo je dobra postrežba.

SVOJI K SVOJIM!

FRANK PIRC, Slovenski Sedlar

Izdelujem v svoji lastni izdelovalnici vso konjsko opravo ter prevzemam vsa popravila. Vsakovrstne dobre konjske odeje in plahte po zmernih cenah. Plahte za dež, ceneje kot druge. Izdelujem žimnice stole in zofe. Popravljam kočije in vozove.

FRANK PIRC,
5816 ST. CLAIR AVE.
801 E. 152nd ST., COLLINWOOD, OHIO

PRIPOROČILO!

Priporočam rojakom svoj dobro urejeni restavrant in kavnarno.

Pri meni dobite vedno največ zabave. Odprto noč in dan. Dalje imam pripravne dvorane za društvene seje, veselice igre, domače zabave, svadbe, krstije in razne druge priprave.

Posebnost:

Svadbe (ohceti) pripravim po naročilu po najnižjih cenah. Ceneje nikjer ne dobite.

Fina vina

dobite pri meni, različne vrste po nizkih cenah. Prodajam vino od ene galone naprej. Pošiljam ga na vse kraje Zjedinenih držav.

Se vsem prijateljem priporočam in želim vsem vesele praznike in srečno novo leto.

JOS. BIRK,

6006 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio

P. Gvozdanovič,

SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA.

POPOLNE MOŠKE OPRAVE, SPODNJEGA PERILA, OVRATNIKOV, ZAVRATNIC, ROKAVIC, KLOBUKOV IN ČEVLJEV. V ZALOGI IMAMO VSO ŽENSKO OPRAVO

ženske obleke in suknje ter vso opravo za deklice in dečke. Posebno priporočam za ta letni čas dobre, trpežne in gorke zimske jopiče za moške, ženske in otroke po najnižjih cenah. Priporočam se Slovincem, da me obiščejo, kadar potrebujejo dobro trpežno in poceni blago. Postrežem vam kot vaš lastni rojak. ŽELIM VSEM VESEL BOŽIČ.

Pavel Gvozdanovič,

2641 St. Clair Ave.

Odprite oči, zavedajte se!

"Naj krepke ušiva Rusija, smrdljiva Srbija in lačna Slovenija. Živela Avstrija, slavna Avstrija, živijo naš očka Franjo Josip in naša sveta vera!"

Tako kriči "tursko-nemško-avstrijski-madžarski-judovski časopis", škandal slovenske žurnalistike v Ameriki, katoliški-farizejski časopis "Amerikan-Slovenec" v Jolietu.

To je del evangelija, vse in vzgoje farizejskih pridigarjev, ki se zvežejo vedno z onim, ki jim več denarja prinese v njih bosago. Dve leti nazaj, ko so Sibi se borili s Turki, tedaj so pisali farizeji "o junastvih Srbih", o največjih slovanskih junastvih, ki se bore proti polme-secu, prikazovali so Turka kot strašno zverino, ki davi Slova- ne, povzdigovali so Rusijo v deveta nebesa, in vse to je bilo le na jeziku tem farizejem.

Danes, ko je treba pokazati pravi slovenski čut in srce, danes ko je treba odločno stopiti na slovansko stran, da se po- kažemo, koliko nas je, ko bi- jemo boj na življenje in smrt, danes pa kriče ti farizeji "Zi- vijo Nemci, živijo Turki, živijo Allah, Mohamed in vse njegovi sveti kalifi!" Kdo ima pljunka dovolj, da pljune tem zgubljen- nim izdajicam dovolj pljunka v njih ehjaltske obraze!

In k tej "Zivijo Avstrija", dodajte še nekaj kletev in do- bili bodeate popolno sliko brani- teljev "naše domovine Avstri- je", teh svetih apostolov sve- te vere, dobili bodeate čampio- ne siveca Franc Josipa in nje- gove slavne vlade.

In enake vzklিকে čijete lah- ko povsod, po hišah, po sestani- kah, na sejah na zborovanjih in po saloonih. Pa ne samo to, ti ljudje izrabljajo celo pošto Zjedinenih držav, in česar ne morejo napisati v listih, to na- pišejo v pismih, seveda brez podpisa, ker se boje, da ne pri- dejo tja, odkoder jih ne more oprostiti niti njih čača sveti Franjo Josip, najbolj katoliški vladar na svetu, ki se je zvezal z od papeža prokletim Tur- kom!

Saj so tudi drugi ljudje, ki govorijo o javnem življenju in politiki, toda ti ljudje se ni- kdar tako daleč ne spozabijo, da bi govorili in pisali tako, ka- kor bi se sramovali pisati in go- voriti zadnji divjak, in če se čisto najde med njimi, da tako dela, se ga sramujejo lastni lju- dje, in glejte, pri nas pa se celo ponašajo, ker imajo Nemca za Boga, Turka pa za njegovega preroka.

Star pregovor pravi, da kar ima kdo, to tudi drugim daje, zato se pa ne čudimo, da piše- jo avstrijski sužnji o ušeh, smradu in blatu, kajti to je dar in cvetje Avstrije, toda sram nas je, ker se med našimi vojski dobijo ljudje, ki ne samo da grdo pišejo o drugih Slo- vana, pač pa celo o oni zemlji, ki jim je dala svetlobe in toplote, vode in kruha onim nesrečnim otrokom, ki name- sto zahvale vračajo našim vo- jskom klete in psokve. Najbolj sram pa nas je, ko vidimo, da se nahajata med nami celo dva "slovenska" časopisa, ime- nom "Amerikanski Slovenec", in skebski "Glasnik", ki prva med vsemi dvigata tursko za- stavo, ki početa slavo Alahu in njegovim prerokom ter povz- digujeta v nebesa ono vladjo, ki nas je razgnala po svetu kot mačeha svoje pastorko. Sram nas je živeti v taki družbi.

Zalostna nam majka — Slo- venija.

Ali "ušiva" Rusija, ni "smr- dljiva" Srbija, niti "lačna" Slo- venija povelja vaše sime na klavnico, pač pa je to naredila Avstrija, katero tako hvalite, dalje Rusija ni ušiva, pač pa največja najbogatejša slovans- ka država, in ne bo dolgo, ko bo ruski narod najbolj izobra- žen in prosvitljen na zemlji. Ni Srbija smrdljiva, pač pa svobodna, polna ljubezni do svoje svobode, in to svojo svo- bodo čuva s svojo krvjo, kate- ro preliva na turskih in avstrij- skih poljih skoro že neprene- homa tri leta. In če so Sloven- ci danes lačni, če se tepejo po svetu; niso krivi za to Sloven- ci, pač pa stari sivec in naša mačeha Avstrija, ki je opu- stošila naše vasi in mesta, po- burla nam naše najboljšje si- nove in jih odpeljala na klavnice, da se borijo, ne za svojo svobodo in za čast naroda, pač pa za one, ki so nas izstradali, po svetu pregnali, in one siro- te, ki so doma ostale, so od- šle v klavnico, da naredijo mrt- vaško pokopališče iz naše slo- venske domovine, kakor so to nekdaj delali naši zakleti sov- račniki Turki.

Prenehajte! Nikar ne na- polnite čašo trpljenja do vrha, in predno se bodeate zavedli, bo padla nad vaše glave usoda, in kirohotali se vam bodejo oni, s katerimi danes vlečete, ker vedo, da ste pasje ponižnosti vajeni, ker kličete svojim sov- račnikom "živijo!"
Oprite oči — zavedajte se!
Ni vam mati, pač pa mačeha Avstrija, mati vam je Kranjs- ka, Štajerska, Primorska in Koroška. To je vaša domovi- na, katero je Nemec iztrgal vašim očetom iz rok. Ni vam oče Franjo Josip, pač pa očuh, vaš oče in hranitelj je narod slovenski, katerega sinovi in otroci ste.

Odprite oči, bodite ljudje — bodite Slovenci in Slovani!

Prenehajte! Nikar ne na- polnite čašo trpljenja do vrha, in predno se bodeate zavedli, bo padla nad vaše glave usoda, in kirohotali se vam bodejo oni, s katerimi danes vlečete, ker vedo, da ste pasje ponižnosti vajeni, ker kličete svojim sov- račnikom "živijo!"
Oprite oči — zavedajte se!
Ni vam mati, pač pa mačeha Avstrija, mati vam je Kranjs- ka, Štajerska, Primorska in Koroška. To je vaša domovi- na, katero je Nemec iztrgal vašim očetom iz rok. Ni vam oče Franjo Josip, pač pa očuh, vaš oče in hranitelj je narod slovenski, katerega sinovi in otroci ste.

Odprite oči, bodite ljudje — bodite Slovenci in Slovani!

Prenehajte! Nikar ne na- polnite čašo trpljenja do vrha, in predno se bodeate zavedli, bo padla nad vaše glave usoda, in kirohotali se vam bodejo oni, s katerimi danes vlečete, ker vedo, da ste pasje ponižnosti vajeni, ker kličete svojim sov- račnikom "živijo!"
Oprite oči — zavedajte se!
Ni vam mati, pač pa mačeha Avstrija, mati vam je Kranjs- ka, Štajerska, Primorska in Koroška. To je vaša domovi- na, katero je Nemec iztrgal vašim očetom iz rok. Ni vam oče Franjo Josip, pač pa očuh, vaš oče in hranitelj je narod slovenski, katerega sinovi in otroci ste.

Odprite oči, bodite ljudje — bodite Slovenci in Slovani!

Napreden delavec.

Vsemogočni kapital je raz- vil svoje širčeta krila in pokrnil z njimi ves človeški rod ter si prizadeva na vse mogoče nači- ne, da zadovolji svoji pohlepi.

V svoji težnji za dobiček se je držnil tako daleč, in v svojo moč je prevzel vse, kar je me- rodajno in koristno za nižje stanovce. Kapitalizem ima v ob- lasti razne državne ustanove, ki bi morala delavca varovati. Vsa javna uprava služi kapita- lu. Ko so delavci videli, da ni- majo od nikjer pomoči, so sa- mi začeli misliti na razne or- ganizacije. Ko je delavska or- ganizacija sprevidela, da je res v njaj najbolj močna bramba proti silnim krivicam, tedaj je tudi kapital spremenil svojo taktiko in začel z lastnimi or- ganizacijami. Zato vidimo, da si kapitalizem prizadeva na vse načine, da bi delavske or- ganizacije razdril, ker dobro ve, da skupni delavci imajo moč.

Vsak delavec, ki ni mrtev za vsakdanje življenje, mora pre- soditi, s kakimi težavami in žrtvami se mora delavstvo bo- riti, da pobere le eno malo drobtinico iz bogatinove mize.
Med organizacijami, ki se v prvi vrsti bore za zboljšanje delavskega položaja, so unije in podporna društva. Te dve delavski organizaciji ste med seboj v ozki zvezi. Te organi- zacije naš učijo, da vse dobro- te pripadajo vsem ljudem, in da so vsi ljudje med seboj ena- ki bratje, in je krivično, da nekateri v capah umirajo, drugi se pa v dišavah kopljejo.

Unije.
[Podporna društva so dobra podlaga za unije. Kdor je or- ganiziran v podpornih društveh, ima že nekaj zavesti, kaj to pome- ni, če je delavec med seboj složen in drži skupaj. Zato pa osebo, ki je pri podpornem društvu, ni težko pregovoriti, da pristopi še v unijo. Ako se v tovarni ali v premogovniku prizna unija, lahko postane vsak član, da vaši prijatelj, ki so že v uniji, vam posodijo še denar, da pristopite, če slučaj- no nimate ničesar. Seveda, če so delavci ene tovarne ali rud- nika želijo organizirati ter po- tom štrajka ali dogovorov zahtevati priznanje unije, delavci ne pristopajo tako radi. Mnogokrat se delavec izgovarja: Zakaj bi jaz plačal, če pa ne vem, da bom dobil ono, kar mi pravite. Bojim se še celo, da bom delo zgubil." In tak dela- vec ostane neorganiziran in ne ve ničesar. Kdo je zopet kriv? Ne delavec, pač pa kapital, ki je poleg telesnih sposobnostij delavca zaslužil tudi njegove

duševne zmoinosti. Tak neza- veden delavec postane škod- ljev ostalemu delavstvu in za- preka vsakega delavskega gi- banja.

Ali imate mogoče pohišvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite mali oglas v "Ameriko", in pohišvo bo kmalu prodano.

duševne zmoinosti. Tak neza- veden delavec postane škod- ljev ostalemu delavstvu in za- preka vsakega delavskega gi- banja.

Premoč kapitalizma.
Tak človek zgubi vero v svojo lastno moč in v pomoč svojega bližnjega, on upira oči najprej na Boga na zemlji — kapitalista — potem se še ozira na Boga v nebesih, da mu ob času bolezni, krize in nesreče pošlje pomoč. Toda zaman je molitev in prošnja, Bog kapitalist na pomaga.

Vzemimo za vzgled, da dobi neki delavec v tovarni boljše delo in pristopi k podpornemu društvu. Do boljšega dela v tovarni je prišel, ker je pokor- no poslušal vsa povelja svojih gospodarjev. In taki člani, ki potem pristopijo v delavsko organizacijo, so na škodo sled- nji. Zakaj? Glejte, zato: Pod pritiskom delodajalca in v stra- hu, da ne bo zgubil dela, izvr- šuje slepo vse zapovedi delo- dalca, dela najbolj teška in najbolj nevarna dela. On spre- jema "nočno delo", samo za to, da se bosu ne zameri. Pri- takem napornem delu kmalu omaga, in to se pripeti skoro vsakemu delavcu, ki čezmerno dela in je pri nevarnih delih, in tako kmalu na škodo organi- zacije. Če je pa zdrav, pa bo pri sejah gotovo vedno hvalil kapitaliste, strašil svoje sobrate s kapitalističnimi gro- žnjami, in tako pokvaril dobro delo, ki ga hočejo bratje nare- diti za sebe. Kdo je zopet kriv? Kapital, ki neusmiljeno izkorišča delavsko življenje ki hoče uničiti delavsko or- ganizacijo, da si popolnoma pod- jarmi delavski narod.

Neorganizirane mase.

Mase ljudi, ki niso pri pod- pornih društvih in delavskih unijah, so daleč od vsakega delavskega boja na boljši ob- stanek. Ta nezavedna delavs- ka masa nima moči niti volje, da bi se zavedala življenja, ka- koršnjo je v resnici. Taki ljud- je tudi nečejo poslušati nobe- nih nasvetov, ne borejo nobe- nih knjig, še manj pa kak časopis. Pač pa so bolj udani kar- tanju, pijači, in dr. V slučaju štrajka večina teh, dela kot iz- dajalci svojega delavskega brata. Zato pa delajo kapitalis- ti z delavci kar hočejo. Razven neizobraženih, nevednih delav- cev pa kapitalistom pomaga še državna uprava in njena moč. Ko je štrajk, pridejo še- rifici in miličarji, ki razženejo štrajkarje, ubijajo nedolžne ljudi, žgejo ženske in otroke kot so to delali miličarji v Co- loradi. Od vseh strani se pri- peljejo stavkockazi in — delavs- ka borba je zgrubljena. Delav- stvo se vrača na delo pod slab- šimi pogoji kot so delali prej.

Politična moč.

V takem položaju je torej potreba, da prime delavstvo v roke najbolj zadno in najbolj močno orožje, kar jih ima de- lavec na razpolago, in to je po- litična moč. Le tedaj, kadar dobi delavski narod politiko v svoje roke, in jo bo znal poš- teno in do kraja izkoristiti, tedaj bo teleden kapitalizem.

Cilji delavskih organizacij.

Vse delavske organizacije se bore za dobrobit vsega člo- večanstva. Kadar se cilji dela- vskih organizacij uresničijo, bo- dejo postali vsi ljudje pravi bratje, in celi svet ena sama enota. Tedaj bodejo prenele vojske, mrtnje, borbe in drven- je za denarjem, odpadle bode- jo unije in podporna društva, ker tedaj se ne bo delalo samo za bogataše, pač pa za vse ene- ko. Vsi imamo enak cilj, in oof- žnost vsakega je, da pripome- re k skupnemu dobičku. Po- treba delavskih organizacij je danes tako očitna, da vsaki de- lavec, ki ni organiziran, se v današnjem času ne more na- upredelu izraz dvasetega stoletja.

Ali imate mogoče pohišvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite mali oglas v "Ameriko", in pohišvo bo kmalu prodano.

VSA ZALOGA ZIMSKEGA BLAGA MORA BITI RAZPRODANA

Vsa zaloga vsega zim- skega blaga mora biti razprodana in to po sledečih NIŽJIH KA- KOR TOVARNIŠKIH CENAH:

Ženske suknje fino izdelane iz najboljšega blaga zadnje mode n. pr.

Suknje vredne.....\$ 8.50 sedaj samo **\$3.98**
Suknje vredne.....\$10.50 sedaj samo **\$6.50**
Suknje vredne.....\$12.50 sedaj samo **\$7.50**
Suknje vredne.....\$14.00 sedaj samo **\$7.95**
Suknje vredne.....\$16.00 sedaj samo **\$9.50**
Suknje vredne.....\$18.00 sedaj po **\$11.50**
Vse suknje vredne od \$20 do \$27 po **\$14.75**

Ženske obleke z žeketom najnovejšega kroja in iz finega blaga.

Obleka z žeketom vredna \$12.00 sedaj **\$ 7.50**
Obleka z žeketom vredna \$14.00 sedaj **\$ 8.50**
Obleka z žeketom vredna \$18.00 sedaj **\$ 9.25**
Vse obleke vredne od \$20 do \$26.50 po **\$13.95**

Vse princes obleke najnovejšega kroja in iz najboljšega blaga:

Princes obleke vredne \$ 7.50 sedaj po **\$3.98**
Princes obleke vredne \$ 9.50 sedaj po **\$4.75**
Princes obleke vredne \$10.50 sedaj po **\$6.25**
Princes obleke vredne \$15.00 sedaj po **\$7.95**
Princes obleke vredne od \$16 do \$20 po **\$9.95**

Najlepši izbor finih lepo izdelanih otročjih suknj za dve do šest stare deklice:

Suknjice vredne.....\$3.00 sedaj samo **\$1.98**
Suknjice vredne.....\$4.50 sedaj samo **\$2.75**
Suknjice vredne.....\$5.50 sedaj samo **\$3.25**
Suknjice vredne.....\$6.50 sedaj samo **\$4.35**
Suknjice vredne.....\$7.50 sedaj samo **\$4.48**

Suknjice od 6 do 14 let stare vredne:

Suknjice za 6—14 let \$5.75 sedaj samo **\$3.45**
Suknjice za 6—14 let \$6.50 sedaj samo **\$4.25**
Suknjice za 6—14 let \$7.50 sedaj samo **\$4.75**
Suknjice za 6—14 let \$8.50 sedaj samo **\$5.45**
Suknjice za 6—14 let \$9.00 sedaj samo **\$5.65**
Suknjice za 6—14 let \$10.50 sedaj samo **\$6.50**

Vsi ženski čisto volneni sweatri vse velikosti in vse barve bodo prodani na tej razprodaji po sledečih cenah:

Moški sweaters vredni \$4.50 sedaj po **\$2.75**
Moški sweaters vredni \$5.00 sedaj po **\$3.15**
Moški sweaters vredni \$5.50 sedaj po **\$3.35**
Moški sweaters vredni \$6.50 sedaj po **\$3.95**
Vsi moški sweaters vredni \$7—\$10 po **\$4.95**
Sweaters za fante vredni \$2.75 sedaj po **\$1.33**
Sweaters za fante vredni \$5.00 sedaj po **\$2.75**
Ženski volneni žeketi vredni \$2.25 samo **\$1.45**
Ženski volneni žeketi vredni \$3.50 sedaj **\$1.75**
Ženski volneni žeketi vredni \$5.50 sedaj **\$2.98**
Vsi sweaters vredni \$6—\$8.50 sedaj po **\$4.25**
Vsi sweaters za deklice vredni \$2.50 za **\$1.25**
Vsi sweaters za deklice vredni \$5.00 za **\$2.25**

Vsa ženska krila (kiklje) izdelane po najnovejšem kroju iz najfinjšega blaga po sledečih cenah.

Ženske kiklje vredne \$2.95 sedaj samo **\$1.85**
Ženske kiklje vredne \$3.50 sedaj samo **\$2.25**
Ženske kiklje vredne \$5.00 sedaj samo **\$3.25**
Ženske kiklje vredne \$5.50 do \$7.00 po **\$3.95**

Vse gori navedeno blago kakor tudi še precej drugih stvari pripravnih za božično darilo mora biti razprodano v teku od 30. dnij in to po tako nizkih cenah kakor še nikdar poprej in tudi nikjer drugje. Toraj če si želite prihraniti skoraj polovico vašega teško zasluženega denarja, pridite in prepričali se bodeate o resničnih jako nizkih cenah sedajne moje razprodaje.

Ne ozirajte se na moje izložno okno, pridite naravnost v trgo- vino in razkazali vam bodeemo vse kar želite. Za obilen obisk in podpiranje moje trgovine se vam najtopleje priporočam in vam bo- dem tudi vedno hyaležen.

BENO B. LEUSTIG,

6424 ST. CLAIR AVE. BLIZU-ADDISON CESTE.

OPOMBA: Med to razprodajo ne bodem dajal kakor tudi nezame- njaval tiketov ali znamk -stampsov-

Sedma rusko-ruska vojna.

Vojna, ki je izbruhnila med Rusijo in Turčijo, je sedma v razmeroma kratki dobi 150 let.

Prva rusko-turška vojna se je pričela l. 1768. Trajala je 6 let. Končala se je z mirom v Kainardže leta 1774. V tem miru je Turčija odstopila Rusiji ozemlje med Dnjeprom in Bagom ter mesta Kinburn, Kertoc, Jenikale in Perkop. Razen tega je dobila Rusija protektorat na Valahijo in Moldavo in Turčija je morala končno tudi dovoliti svobodno plovitbo po Črnem in Mar-marškem morju ter prost prehod skozi Dardanele.

V drugi vojni od l. 1787. do 1792. se je Rusija borila proti Turčiji ramo ob ramo z Avstrijo.

V miru v Jassyju je dobila Rusija ozemlje med Bugom in Dnjestrom in mesto Očakov. Tretja vojna od l. 1806. do 1812. se je tudi končala s porazom Turčije. Mir v Bukarešti je določil reko Prut kot mejo med obema državama.

Četrta vojna je trajala samo dve leti od l. 1827. do 1829. Končala se je z mirom v Odriju. Rusiji je pripadlo ustje Donave, del Armenije, kot vojno odškodnino pa je dobila 10,000 cekinov.

Peta vojna med Turčijo in Rusijo je izbruhnila l. 1853. Bila je to takozvana krimska vojna, v kateri so se s Turčijo proti Rusiji borile Anglija, Francija in Piemont.

To vojno je l. 1856. zaključil kongres v Parizu.

Rusija je morala odstopiti ustje Donave in mesto Kars. Nadalje se je morala obvezati, da ne bo imela v Črnem morju večjega brodogoja, kakor Turčija, ter se odpovedati protektorata nad pravoslavni narodi in nad podonavskimi kneževinami.

Sesta rusko-turška vojna se je pričela l. 1877. Trajala je leto dni. To vojno je mogla Ru-

sija pričeti le, ker si je preje zagotovila nevtralnost Avstro-Ogrske s tem, da je priznala pravico do Bosne in Hercegovine. Na strani Rusije se je takrat borila Romunska. Združena rusko-romunska armada je dne 24. aprila 1877 prekorčila turško mejo. Rusi so jeli v Kavkazu oblegati trdnjavo Kars. Vsled zmage Muktarapaše pri Sevnu dne 25. junija so se morali Rusi umakniti izpred Karsa. Sredi meseca junija so Turki potisnili Ruse v Aziji preko meje na rusko ozemlje.

Na Balkanu so Rusi prekorčili Donavo dne 27. junija. Dne 7. julija so dospeli do Trnova, a že 13. julija je prekorčil general Gurko Balkan.

Dne 20. julija je Osman paša potolkel pri Plevnu ruskega generala Silderja. Rusi so dobili ojačenja in so znova napadli Pleven. Bili so zopet odbiti. Tudi generala Gurka je Sulejman paša potisnil iz Rumelije. General Skobeljev je napadel Pleven dne 11. in 12. septembra, a je bil tudi odbit. Na to so se Rusi odločili za redno obleganje mesta. Dne 10. decembra 1877. se je Osman paša skušal s svojo armado prebiti iz trdnjave proti Vidinu. Poskus se je ponesrečil. Vnela se je krvava bitka, ki je trajala več dni. Končno je bil Osman paša prisiljen kapitalirati s posadko 40,000 mož. Med tem je ruska armada tudi v Aziji izvojevala zmago ter zavzela Kars.

V tem miru je Turčija odstopila Rusiji del Armenije s Karsom in Butumom, Romuniji Dobrudžo, priznala je neodvisnost Črne gore in Srbije ter pristala, da se osnuje avtonomna kneževina Bolgarija, ki bi naj obsegala vso Bolgarijo, Rumelijo in dele Makedonije.

Ta mir je bil, kakor je znano, revidiran na kongresu v Berlinu.

Sedma rusko-turška vojna se je pričela pravkar. Kako bo ta končala, bo pokazala bodočnost.

V zdnjih 146 letih sta se Turčija in Rusija vojskovali šestkrat in vse te vojne so skupaj trajale 26 let.

Osooda Anglije se odloči na suhem.

Neki general rezervnega kadra, ki radi starosti ne more na bojišče, je izjavil nastproti nekemu poročevalcu: Zavezniška stvar stoji očitno jako dobro. Nemci si veliko prizadevajo in njihova hrabrost in razumnost zaslužita priznanje. Ojačili so bojujoče se čnote in spravili na noge nove armadne zbor, katerih pretežni del uporablja v Belgiji in severni Franciji. Znamenito je, da so francosko-angleške obrambne sile mogle ta sunek prenesti, še več: niso ga samo prenesle, marveč se je njihov položaj, kakor je videti, tekem enega meseca zelo izboljšal. Nemško časopisje pripoveduje, da hodečo iti Nemci v Dunkirk, Calais in Toulon, da od ondi zase- dejo Anglijo. Povejte glasno, da je to navaden bluff. Predvsem bi jih mi morali pustiti, da bi tje prišli. Ravno tako bi se naš zvesti zaveznik Anglija šele morala dati zasedi. Brez dvoma bo posest Dunkirka, Calaisa in Toulona nudila Nemcem skrivališča za podmorske čolne. V Calaisu postavljene baterije bi ovirale plovo francosko-angleškega brodogoja po Rokavu. To bi bilo za sovražnika zelo ugodno; toda kako naj Nemci poizkusijo izkrcanje, dokler morejo Angleži kot gospodarci na morju potopiti transportne ladje, in s kakšnimi močmi naj Nemci izvedejo ta poizkus, če imajo že sedaj velik trud, da zadržujejo francosko-angleške sile in so prisiljeni, da se umakajo pred Rusi? Angleži dobro vedo, da je za brambo Anglije najboljša brambno sredstvo to, da se zopet zavzame belgijska obala z Antwerpenom. Da se pa Belgija zopet osvoji, treba Nemce zmagati. Na kontinentu se tedaj odloča osooda Anglije. — General je zaključil

svoj pogovor z besedami: Bodi- te potrpežljivi; stvar napre- duje počasi, a zanesljivo.

Podporna društva.

Naloga podpornih društev je skrbeti za svoje člane ob času bolezni in nesreče, po smrti pa za njih sorodnike, otroke in udove. To je pravično, in v današnjih časih neobhodno potrebno. Delavec v svojem današnjem položaju ni nikjer zavarovan proti bolezni ali nesreči. Če je reven, mora umreti v bolezni in nesreči. Dokler je zdrav, še toliko zasluži, da se preživi, ko je pa bolan, tedaj ga delodajalec ne pozna več. Mnogokrat delavec celo toliko nima, da bi društvo plačal, ker je včasih precej visoka cena za plačevati! Kdo je zopet temu kriv? Kapitalizem. On je povzročil, da so vsa živila in potrebščine tako drage, da delavcu od plače ničesar ne preostaja, in drugič da delavcu le toliko zaslužiti, da si kruha kupi.

Slovenski mornar — črnogorski jetnik.

Franc Pihon iz Blejske Dobrave, ki se je spomladi prostovoljno javil k mornarici, je bil ukrman na bojno ladjo "Zenta". Isti poroča iz jetništva sledeče: Ljubi starši Sem zdrav in vesel. Našo ladjo so Francozi potopili 16. avgusta. Zelo sem srečen, ker me ni zadel nobena kroglica. Mnogo se jih je potopilo. Preplavali smo 10 km v petih urah do črnogorskega brega. Ko smo prišli na suho, so nam dali črnogorski jesti, piti in obleko. Prosim Vas lepo, odpišite mi brzo! Vaš vdani sin.

V vojnem vjetništvu. Sin J. Kersnika, g. Jos. Kersnik, se nahaja, kakor smo že poročali, v vojnem vjetništvu. V boju ob Drini sta mu bili prestreljeni obe nogi in obležal je nezavesten. Prvotno je bil v oskrbi v srbski bolnici v Čačku. Tam je ležal kakor tri dni. Ko je okreval, so ga prepeljali v Niš.

ANTON LAUSHIN

slovenska mlekarna.

Slovenskim družinam se priporočam za dovažanje svežega mleka na dom. Imam vsak dan sveže mleko naravnost od farmerjev.

Vsi moji dosedajni odjemalci so bili vedno zadovoljni z mojo postrežbo.

V zalogi imam tudi vedno svežo, izvrstno smetano.

SVOJI K SVOJIM!

A. LAUSHIN,

slovenska mlekarna

6305 GLASS AVE.

DR. A. A. KALBFLEISCH,

ZOBOZDRAVNIK

PRVI POZNAN PRI SLOVENCIH

6426 ST. CLAIR AVE.

Vsem prijateljem in Slovencem voščim vesele božične praznike! Srečno novo leto.

Kako se godi naročniki v naši stari domovini.

“Slovenski Svjet” v New Yorku piše: Ali je resnica, da naš narod v Avstriji tako ogrožen za Avstrijo in njeno osvajala, da gre naš narod v Avstriji in njeno osvajala, da gre naš narod v Avstriji in njeno osvajala...

...in ko smo slišali tako govorico našega rojaka, katero se giblje v tej deželi lahko izusti brez strahu za kazeno, smo se spomnili onih avstrijskih konzulov in plačanih avstrijskih bliščev, ki trobijo v svet o edinstvu, sporazumu in slogi avstrijskih narodov. Spomnili smo se onih, ki za dokaz navdušenja slovenskega naroda navajajo pisanje slovenskih, mažarskih in nemških listov. Spomnili smo se onih garjevih ovac, ki tukaj v Ameriki, na svobodni zemlji, pomagajo narod odgajati za rop in ubijalce, ki ga uče, da spoštuje jarm in bič. Da, njih smo se spomnili, ko smo začuli te resnične besede o položaju v stari domovini, in vsekakor so te besede bolj resnične kot vse pisanje časopisov v stari domovini, kjer so urednikom rokave zavezane, in morajo pisati, kar jim naroči vlada, ali pa morajo prenehati izhajati. Spomnili pa smo se posebno onega dela našega naroda v Ameriki, ki vidi v Franju Josipu svojega očeta v Avstriji pa svojo ljubko materičko, od katere so se radi voditi za nos in za ušesa, ki jih je pokradla in preslepala. Tožni narod, nesrečni narod, mlazna domovina!

Božični spomini.

(Piše B. L.)
“Slava Bogu na višavi, in mir ljudem na zemlji!” tako so vzklkali naši pradedje, naše prababice, dedje in njih potomci, vsako leto na sveti večer od tedaj, ko so prenehali biti pogani in so sprejeli vero rimsko-katoliško, ono vero, ki je nad vse idealna v svojih naukih, katere Kristove nake pa so vzeli v zakup potom raznih državnih in cerkvenih pogodb kronani kralji in cesarji raznih narodov.

1913 takih večerov je že poteklo, minuli so, ne bo jih več, šli so v neskončno večnost. Razkolniki katoliški narodi, vsepovprek, so ta večer slavili vsak po svoji tradiciji, ali vse skupaj je prevečala samo ena misel, samo jedna želja, ključ: Mir ljudem na zemlji!

In če ima kdo pravico do “Spominov na sveti večer”, je v to opravičen v prvi vrsti slovenski narod, oni narod, ki je prava predpoda našega Krista, oni narod, ki dela, trpi in umira za svoj obstanek, sadove njegovega truda pa uživajo ljudje, ki vsak dan šestokrat greše proti vsem “božjim zapovedim”.

Vtopimo se v misli, oživimo stare spomine na one “svete večere”, ko smo se še kot mali srajčniki, četudi v revnih kočicah, stiskali k materam, k očetom in nedolžno vpraševali: “Mama, kdaj bo rojen Jezusček?”
Bili so to srečni časi. Očetje so delali in mohili, matere so gospodinjile, opravljale deco, krpale, četudi že napol razpadle cape, pa pridnost je pospravila vse.
Kako smo se torej kot otroci veselili tega večera, zakaj? Ker smo se nedolžno veselili svojega življenja, ne vvedoč, kam nas pelje to mukapolno življenje. Naši roditelji so pač znali, da je življenje teško, v zvezi z marsikakimi neprilicami, saj so pretrpeli že mnogo gorja, a ti mogočni sinovi tega zdravega slovenskega naroda niso bili nikoli klonili tilnika, in niti naravne sile niso bile kos njihovem odporu. Kako skrbno mi je pripravljali rodni oče one “jaslice”, ki so sicer po zgodovini nemškega izvora, in kako zelo sem se veselil, kdaj bo zabrela tam pod jaslicami lučica — prižgana v čast onemu, ki je odrešil svet, onemu, ki nam prinese mir!

...vse se je polno so jih vse bolnišnice, in na stotine privatnih hiš. Po nekaterih krajih otroci niti v šolo ne morejo, ker so povsod ranjenci. In kako živinsko postopajo z ljudmi, naj služi v zgled ta slučaj: Neki naš rojak se je pred letom vrnil iz Amerike. Bil je bolan, strl na prsih od nesreče, katero je doživel v rudniku. Ni bil zmožen za nobeno delo, pač pa še je siromak komaj hodil od hiše do hiše. Ko so pobirali čino ojnike, so pobrali tudi njega, in ko jim je povedal, da je bolan, da se komaj kvšku drži, so mu odgovorili nemški oficirji, da je dober za dve krogelje. In odpeljali so ga na bojno polje, in ker siromak ni mogel hoditi, se je zgrudil, še predno je dobil krogelje v telo. Odpeljali so ga v bolnišnico v Karlovec, njegovi ljudje so ga pa hoteli spraviti domov, da čimprej okreva, toda niso ga pustili, ker kakor hitro pride zopet malo k sapi, ga bodo zopet poslali po dve — krogelje. Ta človek se imenuje Ivan Budišelič.

Tako se postopa z našim narodom, tako se ga tira v klavnico v Avstriji, in dočim pada siromak opešan predno pride v boj, in ko siromak priklinja na dno duše prokleta vlado, pa kričijo najeti kričaci v Avstriji, da narod z veseljem hiti pod zastave, z veseljem gre v ljudsko klavnico.

Poslušali in poslušali smo našega rojaka, kako je pripovedoval. Teško nam je bilo, ko smo prisposobljali šepetanje naroda v zavrhni, sablji in puški prodani domovini, in glasno zagovarjanje Avstrije v tej svobodni domovini. Kakšna slika je to: Tam v Avstriji zaslužjen narod šepeta o svobodi, tukaj pa narod svoboden zagovarja rop in umor...
V bogljivo, strahopetno in prosečno se se upirale naše oči tja, odkoder je prihajal ta ukaz in mir je nastal, poravnana so bila vsa nasprotstva, in znova smo se ljubili, po bratovsko, saj nas je učil tako oče, ki nas je moral prerajati celo kopico, pa je kljub svojim skromnim dohodkom ljubil vse enako, ljubil je zlati mir, in ga tudi zahteval, zlasti pri svoji družini. Tako je potekal sveti večer v koči delavca.

In ali je bilo drugače v hiši bogataša? Da, ali s samo enim razločkom in to z razločkom, da so tam imeli vsega v izobilju, da so imeli tam to, kar jim je poželelo srce, da je tam prinesel “Jezusček” pridni in nepridni deci raznolikih igrac, in če so se tudi tu razporekla deca radi lepših daril, je zopet bogati oče mogočno zaukazal “Mir!” In mir je zavladal tudi v tej razkošni družini, saj je poveljeval tu kakor v revni koči, oče, ki je ljubil blagodejni mir, oče, ki ni želel, da bi se prepiral brat z bratom, oni oče, ki je hotel, da mora brat ljubiti brata!

Taki spomini se mi porajajo v duši, ko mirno stopam dalje v življenje polno muk in trpljenja, ko gledam to življenje skrovnostjo za zlatim mamonom in se nekako otročje vprašam: “Kdaj nam bo prinesel “Jezusček” zaželjeni mir, kdaj bodejo očetje vojskujočih se evropskih držav rekli: “Mir!”
Spomini na lepe večere me silijo, da zaželim miru sebi in bratom, da zaželim miru vsem ljudem, ki se znojnega čela trudijo, da nam deci preskrbe tako zaželjeni mir. Kdo bo prinesel mir in nam ga položil pred slovensko božično drevesce! — Brez volje kraljev in cesarjev si odkrito želimo to drug drugemu, brez razločka vere in narodnosti in priklopimo se klicu: “Mir ljudem na zemlji!”

...vse se je polno so jih vse bolnišnice, in na stotine privatnih hiš. Po nekaterih krajih otroci niti v šolo ne morejo, ker so povsod ranjenci. In kako živinsko postopajo z ljudmi, naj služi v zgled ta slučaj: Neki naš rojak se je pred letom vrnil iz Amerike. Bil je bolan, strl na prsih od nesreče, katero je doživel v rudniku. Ni bil zmožen za nobeno delo, pač pa še je siromak komaj hodil od hiše do hiše. Ko so pobirali čino ojnike, so pobrali tudi njega, in ko jim je povedal, da je bolan, da se komaj kvšku drži, so mu odgovorili nemški oficirji, da je dober za dve krogelje. In odpeljali so ga na bojno polje, in ker siromak ni mogel hoditi, se je zgrudil, še predno je dobil krogelje v telo. Odpeljali so ga v bolnišnico v Karlovec, njegovi ljudje so ga pa hoteli spraviti domov, da čimprej okreva, toda niso ga pustili, ker kakor hitro pride zopet malo k sapi, ga bodo zopet poslali po dve — krogelje. Ta človek se imenuje Ivan Budišelič.

...vse se je polno so jih vse bolnišnice, in na stotine privatnih hiš. Po nekaterih krajih otroci niti v šolo ne morejo, ker so povsod ranjenci. In kako živinsko postopajo z ljudmi, naj služi v zgled ta slučaj: Neki naš rojak se je pred letom vrnil iz Amerike. Bil je bolan, strl na prsih od nesreče, katero je doživel v rudniku. Ni bil zmožen za nobeno delo, pač pa še je siromak komaj hodil od hiše do hiše. Ko so pobirali čino ojnike, so pobrali tudi njega, in ko jim je povedal, da je bolan, da se komaj kvšku drži, so mu odgovorili nemški oficirji, da je dober za dve krogelje. In odpeljali so ga na bojno polje, in ker siromak ni mogel hoditi, se je zgrudil, še predno je dobil krogelje v telo. Odpeljali so ga v bolnišnico v Karlovec, njegovi ljudje so ga pa hoteli spraviti domov, da čimprej okreva, toda niso ga pustili, ker kakor hitro pride zopet malo k sapi, ga bodo zopet poslali po dve — krogelje. Ta človek se imenuje Ivan Budišelič.

Tako se postopa z našim narodom, tako se ga tira v klavnico v Avstriji, in dočim pada siromak opešan predno pride v boj, in ko siromak priklinja na dno duše prokleta vlado, pa kričijo najeti kričaci v Avstriji, da narod z veseljem hiti pod zastave, z veseljem gre v ljudsko klavnico.

Poslušali in poslušali smo našega rojaka, kako je pripovedoval. Teško nam je bilo, ko smo prisposobljali šepetanje naroda v zavrhni, sablji in puški prodani domovini, in glasno zagovarjanje Avstrije v tej svobodni domovini. Kakšna slika je to: Tam v Avstriji zaslužjen narod šepeta o svobodi, tukaj pa narod svoboden zagovarja rop in umor...
V bogljivo, strahopetno in prosečno se se upirale naše oči tja, odkoder je prihajal ta ukaz in mir je nastal, poravnana so bila vsa nasprotstva, in znova smo se ljubili, po bratovsko, saj nas je učil tako oče, ki nas je moral prerajati celo kopico, pa je kljub svojim skromnim dohodkom ljubil vse enako, ljubil je zlati mir, in ga tudi zahteval, zlasti pri svoji družini. Tako je potekal sveti večer v koči delavca.

In ali je bilo drugače v hiši bogataša? Da, ali s samo enim razločkom in to z razločkom, da so tam imeli vsega v izobilju, da so imeli tam to, kar jim je poželelo srce, da je tam prinesel “Jezusček” pridni in nepridni deci raznolikih igrac, in če so se tudi tu razporekla deca radi lepših daril, je zopet bogati oče mogočno zaukazal “Mir!” In mir je zavladal tudi v tej razkošni družini, saj je poveljeval tu kakor v revni koči, oče, ki je ljubil blagodejni mir, oče, ki ni želel, da bi se prepiral brat z bratom, oni oče, ki je hotel, da mora brat ljubiti brata!

Taki spomini se mi porajajo v duši, ko mirno stopam dalje v življenje polno muk in trpljenja, ko gledam to življenje skrovnostjo za zlatim mamonom in se nekako otročje vprašam: “Kdaj nam bo prinesel “Jezusček” zaželjeni mir, kdaj bodejo očetje vojskujočih se evropskih držav rekli: “Mir!”
Spomini na lepe večere me silijo, da zaželim miru sebi in bratom, da zaželim miru vsem ljudem, ki se znojnega čela trudijo, da nam deci preskrbe tako zaželjeni mir. Kdo bo prinesel mir in nam ga položil pred slovensko božično drevesce! — Brez volje kraljev in cesarjev si odkrito želimo to drug drugemu, brez razločka vere in narodnosti in priklopimo se klicu: “Mir ljudem na zemlji!”

...vse se je polno so jih vse bolnišnice, in na stotine privatnih hiš. Po nekaterih krajih otroci niti v šolo ne morejo, ker so povsod ranjenci. In kako živinsko postopajo z ljudmi, naj služi v zgled ta slučaj: Neki naš rojak se je pred letom vrnil iz Amerike. Bil je bolan, strl na prsih od nesreče, katero je doživel v rudniku. Ni bil zmožen za nobeno delo, pač pa še je siromak komaj hodil od hiše do hiše. Ko so pobirali čino ojnike, so pobrali tudi njega, in ko jim je povedal, da je bolan, da se komaj kvšku drži, so mu odgovorili nemški oficirji, da je dober za dve krogelje. In odpeljali so ga na bojno polje, in ker siromak ni mogel hoditi, se je zgrudil, še predno je dobil krogelje v telo. Odpeljali so ga v bolnišnico v Karlovec, njegovi ljudje so ga pa hoteli spraviti domov, da čimprej okreva, toda niso ga pustili, ker kakor hitro pride zopet malo k sapi, ga bodo zopet poslali po dve — krogelje. Ta človek se imenuje Ivan Budišelič.

Trgovina z darili.

Mi imamo v zalogi igrače vseh vrst, kakor, konicke, male gugalnike, male avtomobile, ognjegasne vozove, mehanične igrače, magične laterne, male pečice, kuhinje, železniške vlake, vozove in likalnike

Za punčke: Male punčke, naravne punčke, oblačene punčke. Vsi okraski za drevesa, umetna drevesa, mali glasovirji, trobente, bobni, škatlje z orodjem, žogo, banke, itd.

Naša prodajalna je glavni stan za darila na vzhodnem koncu mesta. Mi imamo vse blago, po vsakih cenah, za vse ljudi. Posebno velika izbira daril za praznike. Mi smo prepričani, da vas zadovoljimo. Pridite sedaj. Odprto zvečer pred prazniki.

Za ženske:	Za moške:	Za otroke:
Kožuhovina, svileni dežniki, robci, spodnja krila, rokavice, nogavice in trakovi.	Praznične srajce, naramniki, svilene nogavice, svileni in platneni robci, jopiči, dežniki in rokavniki.	Kožuhovina, pletena zimaska obleka, jopiči, robci, rokavice, trakovi, kovčki, obleke in pasovniki.

Ženske suknje:	Ženske kožuho-vinaste suknje:
\$9.50 vredne, črne, plišast ovrtnik \$4.95	\$20.00 vredne seal plush suknje po \$13.95
\$10.00 vredne črne suknje, s svilu okrašene \$6.95	\$25.00 vredne seal plush posebno teške suknje \$19.45
\$10.00 ženske navy serge suknje, satenaste \$6.45	\$17.50 črne perzijske suknje po \$12.45
\$8.50 vredne ženske fancy suknje, po \$4.95	\$39.00 črne svilene velour suknje po \$27.45
\$12.50 vredne ženske novelty suknje po \$7.45	\$25.00 črne perzijske suknje \$17.45

Dekličje suknje:	Otročje suknje:	Ženski jopiči:
Za 6 do 14 let	Za 2 do 6 let	
\$2.75 chevot suknje \$1.95	\$2 vredne, rudeče ali bele caraul \$1.69	\$1.25 vredni jopiči 69c
\$4.50 otročje chinchilla suknje \$2.95	\$3 bele bear skin suknje \$1.95	\$1.00 ženski rudeči jopiči 60c
\$5.00 otročje caraul suknje \$3.95	\$5 chinchilla suknje \$3.45	\$3.00 ženski norfolk jopiči \$2.00
\$8.00 otročje astrahan suknje \$4.95	\$7.45 barzunaste suknje \$4.95	\$4.00 ženski volneni jopiči \$2.95

Reinert's

3417-3423 ST. CLAIR AVENUE.

Bližni železniškega križišča. Odprto zvečer do božiča.

Naprednjak, klerikalca in socialist.

SEVERUS.

Imam tri prijatelje, ki imajo vsak različne nazore o narodu, veri in socialnih vprašanjih: prvi je naprednjak, drugega kličejo ljudje za klerikalca, tretji je pa "razrednozaveden" socialist.

Ne dolgo tega smo imeli sestanek, prav naradni prijateljski sestanek, kakoršen je mogoč med pametnimi ljudmi. Moram namreč omeniti, da smo vsi štirje, katere bi ljudje nazivali inteligentne. Kot taki imamo seveda široko duševno obzorje in lepo a redko lastnost, da smo potrpežljivi drug z drugim, z drugo besedo — tolerantni.

Prišli smo skupaj tako slučajna družba je res zanimiva in lahkobesedna. Na umetno prirejane bankete in sestanke vsaj ne verjamem. Človek se počuti preveč hinavski, kakor recimo na banketih delegatov na raznih konvencijah, kjer si nasproti kandidirate za iste urade mečejo poklone in se jim srca topijo od same umetne ljubezni do vseh sobratov, tudi če so konkurenti za isti urad.

Oglasim se k besedi. Rekel sem svojim prijateljem: "Dragi moji, v lepem razpoloženju nas je dobil nocojšnji večer. Tukaj smo zastopniki raznih struj med Slovenci. Malokdaj se snidejo tako prepričani zastopniki različnih strank pri prijateljskem občinstvu, kakor smo se mi nocoj. Zdi se mi posebno lepa prilika, da si nocoj medsebojno izrazimo svoje prepričanje in svoje osebne nazore o velikih dnevnih vprašanjih."

"Bravo, živijo, prijatelji!" mi zakličejo.

"Torej naj ima naprednjak Janko prvi besedo, "reče Jaka, ki smo ga smatrali za voditelja klerikalcev.

"Cuj, kuj, naprednjak ima besedo", se oglasi prijatelj Peter, socialist, sedeč za mizo ob steni, popravljajoč si veliko škrlatatordečo kravato pod vratom. Usta so mu nehoti uhajala na izvijajoč posmeħ.

Janko si prižge cigareto in trči malhalo s čašo po mizi. Drugi mu sledimo.

"Dobra pijača to. Še star Horac bi zemenjal svoje kampanjsko vino za čašo modernege. Ker že hočete vedeti zakaj sem naprednjak, naj zastopuje nekaj besed.

Bil sem tudi jaz vzgojen v strogo verskem duhu, kakor smo bili skoro vsi Slovenci. Od zgodnje mladosti pa do zadnjih let gimnazije so mi vtepali v glavo katekizem. Vedno je bila na vrsti prepoved ali zapoved: to smeš storiti, tega ne smeš. To je greh in to je greh. Kakor da bi bil človek samo zato na svetu, da bi sanjal o angeljih in se bal hudiča. Duhovnik je povsod igral vlogo policaja. Starši, učitelji, profesorji: vsi so trepetali pred talarjem.

Hotel sem brati moderne povesti, zaljubljene pesmi, znanstvene moderne spise; vse je bilo prepovedano. "Deteljica ali 'Trije mñadeni', "Stric Tomova koča", "Robinson", "Življenje svetnikov", "Svete zgodbe", kak star letnik "Dom in Sveta", to naj bi bila vsa dušna hrana. Jenko, Prešeren, Jurčič, Stritar, Ljubljanski Zvon so bili na indeksu. Ker sem bil že od nekdaj bolj samosvoje, sem nalašč stikal za prepovedanimi spisi in časopisi in sčasoma začel prebirati le liberalne "moderne" knjige in časopise. Sovražil sem vse, kar so mi priporočali po šolah. Posebno sem se sovražil duhovniško komando."

"Torej je vse naprednjaštvo le takozvana 'farška gonja', pripomne hudomušno klerikalca Jaka.

"Da v gotovem oziru. Naprednjaki smo pred vsem zoper nadvlado duhovnikov. Dobijo se seveda tudi med duhovniki poštene duše, ki imajo kaj samostojnega mišljenja. Tak je bil Gregorčič in tak je pone-

koliko tudi Finžgar-Duhovnik, naj bo gospodar v cerkvi, politiko in javnost naj pusti v miru. On nam ne sme narekovati in s pomočjo policije zapovedovati, kaj naj beremo ali pišemo ali govorimo. Saj imamo lajki iste možgane in ni treba, da bi jih dajali v zakup duhovščini."

"Torej naprednjaki niste zoper vero," se oglasim jaz.

"Smo in ne. V javnosti trdimo, da je vera privatna zadeva posameznikov, med seboj pa mislimo, da ne more biti naprednjak, kadar hodi neprestano v cerkev, odgovori Janko."

"Pripoznati moram, da naprednjaki nimamo strogo določenega programa o takozvanem socialnem vprašanju. Mi se borimo za individualno prostost, za pravo konkurenco. Napredna ali svobodomiselnost stranka se bojuje za svobodno svetovno naziranje, svobodno znanstvo, za ločitev cerkve od države v Avstriji, za civilni zakon, za prostost verskih sekt", razlaga Janko.

Petru ta odgovor ni zadostoval. "Naprednjaki se izogibate delavskih vprašanj. Takozvana napredna stranka v starem kraju je le bolj stranka "škricev", to je advokatov trgovcev, pisarjev in premožnejših slojev."

Janko je nekoliko premislil. Po kratkem molku reče: "Večina naprednjakov ali svobodomiselcev v Ameriki glasuje s socialisti, tudi če niso vsi pri stranki. Slovenec svobodomiselc, potem šele socialist. A tudi v starem kraju imajo naprednjaki velike zasluge. Kdo se je boril za pravič svobodnega govora, v času, ko ni bilo še na Slovenskem socialisti? Ali nimajo napredni elementi največ zaslug za vzbujo naroda? Prešeren, Jenko, Stritar, Jurčič, Levstek, Kersnik, Vošnjak, Tavčar, ti so bili naši preroki in bili so, kakor bi jih sedaj nazivali, naprednjaki."

Med tem je klerikalca Jaka nabival svoje topove in se pripravil na pošten odgovor.

"Mene imenujete klerikalca. V Ameriki je mesto klerikalca bolj priljubljen izraz "katoliški Slovenec", kakor če bi naprednjaki in tudi socialisti ne bili "katoličani. Zdi se mi, da ste jako nedosledni. Slovenske naprednjake sem že od nekdaj smatral za slovenske protestante, samo da si ne upajo odločno pristopiti k pravim protestantom. Ameriški protestantje gredo v cerkev samo ob izvanrednih prilikah, pa se vsaj ne sramujejo pred svojimi žananci.

Pravi katoličani smo bolj dosledni. Verujemo, da je katoliška cerkev ona vodnica, ki nam kaže kako živeti tu na zemlji, da se izveličamo."

"Z drugo besedo", reče Janko, "katoličani se obračate na cerkev, da vas zveliča, da vam ni treba premišljevat o poslednjih rečeh. Dočim mi naprednjaki ali svodomiselci sami rešujemo vprašanja o Bogu, večnosti in o vesoljstvu, imate katoličani že vse pripravljeno. Cerkev je za vas konservirala in pripravila različne dogme, nauke in navodila, da vam ni treba drugega storiti, kakor sesti k mizi in vse skupaj poslušati, kar vam ponujajo duhovniki. Zdi se mi, da je dosti ljudi zato vernih, ker so preleni, da bi sami premišljevali o velikih skrivnostih življenja."

Janko se je pri zadnjih besedah ogrel in s ponosom zrl na tovariša.

Oglasim se še jaz.

"Zdi se mi, da lahko razložim, zakaj sta si Janko in Jaka tako različnih mnenj. Naj vam povem priliko."

Mi stojimo pred visokim zidom, ki obdaja nekak vrt. Mimo nas pride gospodar in nam pripoveduje, kakošne lepe jablane rastejo na njegovem vrtu. Ravno sedaj so polne najlepšega in najslastnejšega sadja.

Jaka bi seveda verjel besedo bogatega moža, ker verjame brezpogojno v avtoriteto ter misli, da je treba verjeti verodostojnim pričam.

Janko ni tako lahkovoren. Sicer pozna gospodarja, da je

(kolikortoli) zanesljiv človek, a spominja se na žalostne skušnje, kako je bil opeharjen in goljufan od najboljših prijateljev in na videz najbolj zanesljivih prič. Janko bi si dobil lestvico in splezal na zid ter se na svoje oči prepričal, če je gospodar govoril resnico."

"Da, tako je", prčkima Janko.

Tedaj se zasvetijo v kotu za mizo oči socialista Petra. "Jaz bi pa ne občepel na zidu; skočil bi čez zid na drugo stran v vrt, splezal na jablano ter si utrgal sad — tudi če bi mi ga ponudila zvrta kača — in bi se na svoje oči in tudi na svoja usta prepričal, če je sad res tako slasten, kakor ga opisuje lastnik. Ogriznil bi ne samo enkrat ampak večkrat, da me moj lasten okus ne prevara."

"Ha, ha, ha," nam je nehoti ušlo iz grla.

Peter je nadaljeval: "Glavni znak socializma je, da nima zaupanja v nobeno avtoriteto in verjame le v stvari in zakone, kateri so znanstveno dokazani. Ker se vera ne more znanstveno dokazati, ker se njena vsebina tče nadnaravnih ali metafizičnih zadev, socializem v resnici nima z vero veliko opraviti. Socializem ima oči obrnjene na zemljo. Priporiti hoče ljudem na zemlji več enakosti, lažji telesni obstoj, več izobrazbe. Odpraviti hočemo razrede, delavec naj bo vreden svojega plačila in naj ga tudi dobi. Človeška družba naj lastuje velika prometna in proizvodna sredstva, namesto da bi par kapitalistov spravljalo ves dobiček v svoj žep in se gostilo in razveseljevalo na račun delavčevih žuljev in delavske krvi.

Socialisti smo zoper duhovščino, posebno zoper katoliško duhovščino, ker je bila še vedno na strani posedujočih slojev, odkar jo je osvobodil in pričel rimski cesar Konstantin. V starem kraju je duhovščina najboljša zaščitnica preperelega habsburškega prestola in pridiguje ljudem, naj ostanejo udani in zvesti podaniki tiranskih kraljev in cesarjev. Tu v Ameriki ista duhovščina pridiguje delavcem, naj udano prenašajo batine, s katerimi jih obdelujejo kapitalisti. Takozvani "narodni" trgovci v starem kraju tudi niso dosti boljši: za skledo so pripravljani pri volitvah prodati delavske interese. V Ameriki je le malo boljše."

"Ne smemo vseeno preveč zameriti slovenskim duhovnikom in trgovcem" odgovorim Petru. "Vsa ljubim sebe najbolj, potem šele druge. Slovenski duhovnik, ki bi javno zagovarjal socializem, bi kmalu umrl od lakote, ker bi ga bojkotalira cerkev. Najmanj sitnosti ima človek, kakor bi rekel Cankar, ako ima v žepu več prepričan in potegne iz žepa tisto prepričanje, ki mu dela najmanj težave med ljudmi. Tako je ustvarjenih večina ljudi. Rodijo se seveda idealisti, ki bi žrtvovali zadnji belic in dali celo kri za ideje, katere so po njih mnenju v prid človeštvu. Idealisti so prvi, ki se žrtvujejo pti vsaki stopinji, katero napravi civilizacija na svoji poti navzgor. Težko pa zahtevamo, da bi bil cel slovenski narod kot nekak žrtvovalen dar, s katerim bi morda pomagali človeštvu, sebe pa uničili moralno in gmotno."

Klerikalca Jaka je že gledal na uru. Čas je hitro tek. Treba je bilo zaključiti.

"Bržkone me pridemo do zaključka, ako govorimo cel dan in celo noč", reče Jaka. Prepričan sem, da imam prav, dasiravno mi je med svobodomiselci težko razkladati svoje "zastarele" nazore. Med Slovenci je več ljudi mojega prepričanja, kakor je pa naprednjakov in socialistov skupaj. Nekaj moramo imeti pa še prav."

Tedaj se vzravna Peter. Predno se je razširilo krščanstvo, se skoro vsi stari narodi verovali v več bogov in so bili v zmoti, kakor bi ti rekel. Prav tako je mogoče, da se tudi tvoja večina moti in da ima naša manjšina prav."

Debatu je postajala ostrej-

ša. Hotel sem prepričati večji prepri, da se ne pokvari vtis lepega večera.

"Vsak izmed nas ima svoje prepričanje. Vsi smo prestali veliko duševnih bojov in prečuli marsikako noč, da smo si utrdili to prepričanje. Teh prepričan ni mogoče združiti s pomočjo debat. Vse kar moremo narediti je, da spoštujemo moža, kateremu je to ali ono prepričanje resna stvar, ne samo sredstva, da si kuje denar ali slavo z njim. Ostani-mo prijatelji; prepričanja sama se ne bodo sprla, ako se mi sami ne sporečemo. Vsi smo za napred in blagostanje naroda. Delujmo vsaj na to, da je ta narod edin v gotovih stvareh: da si pribori boljši kruh in zagotovi slovenskim potomcem boljši obstoj, kakor so ga uživali naši dedje in boljši, kakoršna ga živi večina Slovencev tu in v starem kraju."

Natakar je prišel po račun. Položili smo svoje obole na prijateljski žrtvenik in se razšli dobre volje vsak na svoj dom.

Oče humberga.

Phiveas Barum je iznašel vedno nove in nove reklame za svoj cirkus. Nekega dne je začel kazati velikega orangutana, prvega, ki ga je sploh videla Amerika. Dosegel je potom bučne reklame, da so hodili ljudje trumoma gledat to čudno opico. Ali orangutan ni bil pravi, in slovec naravoslovec je pisal, da ne more biti orangutan pravi, ker je imel Barnum orangutan rep, znano pa je, da so orangutani brez repa. Ko je zvedel Barnum za naravoslovecovo kritiko, je dal nalepiti takoj lepake z besedilom: "Najčudovitejša igra prirode! V moji zbirki se nahaja edini orangutan sveta, ki ima rep."

Pri nas plačate lahko vse račune za plin. Prihranite s pot in odstotke.

Izvolite si lekarno kakor svojega bankirja.

Prvi ima opraviti z vašim življenjem, drugi pa z vašim denarjem. Vi vedno pazite, komu izročite svoj denar. Bodite torej ravno tako previdni, koga si zberete za lekarnarja.

Naša zaloga zdravil, drogerij, toaletnih potrebčin je popolna. Naš oddelek za zdravila vam nudi delo popolnoma zmožnega lekarnarja ki je dobro skušen za izdelovanje modernih zdravniških receptov.

Mi izdelujemo vsa zdravniška naročila. Prinesite jih k nam, in zadovoljni bodete.

Za božič imamo popolno zalogo finega parfuma, cigar in finih slaščič.

GUENTHER LEKARNA

VOGAL ST. CLAIR AVE. IN ADDISON RD.

K NEW-YORK DRY CLEANING CO. K

NEW-YORK DRY CLEANING CO.
6603 ST. CLAIR AVE.

PRVA SLOVENSKA ČISTILNICA IN LIKALNICA OBLEK

Rojaki, ki imate za praznike stare obleke, ki potrebujejo poprave, likanja in čistenja, vabljeni ste, da se poslužite naše slovenske čistilnice oblek, kjer vam sčistimo, popravimo in zlikamo obleke ali suknjo, da zgleda kakor nova.

Čistimo, popravljamo, barvamo in likamo vsakovrstne moške, ženske in otročje obleke in suknje po najnižjih cenah.

Sporočite nam po telefonu in oglasimo se pri vas. Vsako blago vam dopeljemo na dom. To je prva slovenska čistilnica in likalnica oblek in suknj v Clevelandu, kjer se zavedamo svoje narodnosti, vam pa priporočamo, da se zavedate gesla:

SVOJI K SVOJEM!

NEW YORK DRY CLEANING CO.
BRATA KUNSTELJ, lastnika.

6603 ST. CLAIR AVE. • Tel. Princeton 2125-W

K K

Pastir.

spi v svoji koči, in pod vzglavjem ima denar, katerega je dobil za svoje ovce. Kaj bo treba družega kot stopiti k sosedu in ugrabiti denar na kak način? Da, žel bo! Ovece korakajo ena za drugo v tlev. Kmalu utihne zvenkanje zvončkov na vratovih ovc.

morali biti, tu pri plitvi vodi so šli preko reko. Ovčar se zakadi v vodo, toda slednja ni tako plitva kot je mislil. Kmalu mu seže do kolena, do prsij, do vratu. O, zgubljen je, utonil bo, mičesar več ne vidi pred seboj kot tisoče črvov, ki se mu hudobno reže s svojimi zelenimi očmi.

tu in garantirata popolno nepristranost, posredujeta za mir. Svicarji topla pozdravljajo. Japonci na Francoskem? V Rimu se širijo vesti, da se bodo na Francoskem izkrcale, odnosno da se že izkrcavajo neke tuje čete, o katerih se ne ve, od kot prihajajo, sodi pa se, da so to Japonci. Dočim nekateri domnevajo, da so to čete, ki so jih poslali zaveznikom na pomoč Kanadijci, menijo drugi, da so to novi kori, ki so dospeli iz Indije. Italijanski listi vse to zanikajo ter zatrjujejo, da se izkrcava na Francoskem armada, ki so jo dolžni Angliji poslati na pomoč Japonci. Dasi je oddaljenost Japonske od Evrope naravnost ogromna, vendar je prevoz japonskih čet v Marzelj mogoč. Ako so namreč Angleži prepeljali cel armadni kor svojih čet iz Indije na Francosko, potem je pač mogoče, da lahko tudi Japonci stane isto. Neki španski list je nedavno tega poročal, da se nahaja v Jokahami in v drugih japonskih lukah veliko število francoskih trgovskih in transportnih parnikov. Ti so bili nemara namenjeni za to, da prepeljejo japonske čete v Evropo.

Kavarna "Triglav" SLAVNEMU OBČINSTVU NAZNANJAM, DA SEM OTVORIL NOVE KAVARNIŠKE PROSTORE NA 6028 ST. CLAIR AVE. kjer bodejo cenjenim gostom na razpolago dve fini novi igralni mizi z najboljšo opravo. Prostor so jako čedno in mično opremljeni in skrbljivo je za komfor gostov. Polna zaloga vsakovrstnih mehkih pijač, okusne kave ter dober prigrizek ob vsakem času. Naša želja in cilj bo, da postrežemo vselej vsem v njih popolno zadovoljnost. Lepa soba na razpolago za domače sestanke in prijateljske pogovore. Priporočam se rojakom za obilen obisk.

ELIM VSEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE! John Tomažič, KAVARNA TRIGLAV, 6028 ST. CLAIR AVE. OPOMBA: Kavarna se nahaja takoj poleg moje brivnice.

RAZPRODAJA. Spodaj podpisani naznanjam vsem Slovincem in Hrvatom v Clevelandu in okolici, da se bodem preselil s svojo trgovino na 5805 ST. CLAIR AVE. zraven "Chic" gledališča. Radi tega sem sklenil prirediti RAZPRODAJO ZLATARSKE TRGOVINE. Razprodaja se je pričela 12. DECEMBRA 1914. Rojaki, ako želite kupiti svojem ali prijateljem lepo božično darilo, sedaj imate priliko kupiti po ceni, ker radi preselitve bom dal popusta 25c pri dolarju, zraven tega pa dobite še en krasen stenski koledar. V zalogi imam vsakovrstne ure, verižice, priveske prstane, sploh vse, kar se tiče zlatnine, grafone, plošče, gosli, harmonike, kitare in ženske glavničke. Torej rojaki, ne zamudite te prilike, katera se vam sedaj nudi, ker vam zagotovim, da si prihranite dolarje, ne pa samo cente. Podpirajte svojega rojaka, ne pa kakega tujca. JOSIP MARINČIČ, SLOVENSKI URAR IN ZLATAR 5409 ST. CLAIR AVE.

POZOR HIŠNI POSESTNIKI! Cenjenim hišnim posestnikom v Clevelandu in v okolici naznanjam, da popravljam hiše in izvršujem vsa kontraktorska dela po najnižjih cenah. Vsako svoje delo garantiram. Oni, ki so naročili pri meni delo, vedo da sem jim zselej zvršil vsako delo v njih največjo zadovoljnost. Priporočam se torej rojakom v obila naročila. Obrnite se z zaupanjem do mene, in gotovo boste zadovoljni. Sprejemam vsakovrstna hišna dela. JOSIP DEMŠAR, slovenski kontraktor, 6608 BLISS AVE.

Nadaljevanje iz prve strani.

Cesar in delavec pred sodnjim stolom.

tam ob strani sedi lepa ženska, ki jo polivajo debele solze — potem mu ne morem vpisati nič dobrega.

Tako žalostni so bili ti glasovi, da mi je postalo tešno pri srcu. Glava častiljivega starčka se prijazno obrne proti ženski, prav kakor da jo hoče vprašati: "Kaj porečeš ti k temu?"

Ženska vstane, se vzravna, ponižno odgovori: "Tvoja dekla, Gospod, sem bila za maršalka sem te prosila, ali za grešnika, ki mu je bil nauk Mojega Sina samo še dobra kupčija, češčenje mojega imena pa samo pretveza v dosego namestov, ki tvojim sinovom na svetu še nikdar koristili niso in ne bodo. Za grešnika, ki se na tak način norčuje iz mojega imena, ne morem prositi, in — gospod, po svoji neskončni pravičnosti ravnaj!" Z rokami si je zakrila obraz in zgrudila se je na svoj sedež.

"S svojim zlatom si me oamnil, zapeljal me v pregrehe, katere mi sedaj očitas, in ki se mi ne morejo odpustiti; k vsej nesreči k mojemu večnemu trpljenju; pa se mi še zlobno posmehuješ!" je kričal obtoženec in kri mu je sledila v glavo. Častiljivi starček pa je nevoljno, zaničljivo in ukazujoče zamahnil z roko in pokazal tja stran. Krivonos je odpeljal obtoženca v stran z groznim krahom, in oba sta zginila.

"Kdo je bil ta grešnik?" sem vprašal tovariša, a ta mi je na kratko odgovoril: "Molči, opazuj in misli!"

Mirno se ozrem proti sodnji mizi; tu se mi ponudi druga slika. Na nosilnicah leži krepak mož. Glava mu je obvezana, desne noge nima po obrazu, pa se mu razliva blažen mir. Veselo je pristopil prej žalosten mladenič, ni hotel čakati vprašanja po dobrih delih, marveč vesel in glasno je počel čitati:

"Vsemogočni, dopadlo se Ti je, dati temu zmljanu ugledati luč sveta, ki mu je bil do danes dolina solz v revni kočici. V revščini in ubožtvu so potekla njegova mladinska leta. Kako je ubogal stariše, kako je spoštoval tvoje zapovedi, in dasi ga je tepla vedno usoda, prenašal je voljno udarec za udarcem, in v najhujših urah obupa, v urah, ko so mu kot ubogemu delavcu hoteli razni svetohlinci in zlata poželjivi waničevalci in kršitelji tvojih božjih zapovedij živemu izsesati kri, takrat je stavil vse svoje zaupanje v te in tvojo priprošnjico."

"Tudi mene je klical na pomoč!" se je oglasil nekdo tam daleč na strani. Pogledal sem tja, in videl sem, kako se daleč skriva krivonos, mladenič pa je mirno nadaljeval: "Premagal je vse skušnjave, stavljene po hudem duhu. Skrbno je vzgojeval svoje otroke, nekateri kosček kruha je pritrgal svojim ustom, samo da niso stradali nedolžni otroci, lepo jih je učil nauk Zveličarja. Lepo jih je učil poštenosti, bil je sam najpoštenjši. Svojemu bližnjemu je pomagal, kolikor je mogel. In ko si ti, Vsemogočni, dopustil, da so dobili moč nad pravičnimi nikdar nasedeni kronani, s krvjo oblitimi kronami, priropani prestoli, posestniki priropanih kletel, kronovin, kraljevin in cesarstev, takrat so poglani ti lopovi tudi tega nedolžnega trpina v klavnico, tja kjer mu je morilno orožje — satanova iznajdba — vganilo luč postenega življenja, ki pomenja nenadomestljivo zgubo postenim revežem, ki si jih naložil njemu v breme. Prvi padli delavec je to, in Vsemogočni, knjiga njegovih dobrih del je tako napolnjena, da ko bi se ti dopadlo, pustil bi ga živeti samo še en dan, in bila bi ta knjiga prenapolnjena. Ti Vsemogočni, ki vse dobro plačuješ, po-

plačaj tega tvojega hlapca po njegovih delih!"

"Knjiga hudobnih del" začleče starček "Prazna je!" jezno zahrešči tam daleč krivonos, "take knjige jaz hitreje napolnim pri bogataših, plemenaših, kraljih in cesarjih ter drugih zlataželjnih, blagoslovljenih spekulantih."

Stopi bližje, sin moj, moj zvesti služabnik! pravi starček, "poplačati ti hočem tvoja dobra dela po zaslužnju!" Tu vstane telo iz nosilnice, na obrazu se berejo muke in trpljenje, toda to telo se prične na mah spreminjati v čvrsto in zdravo telo.

"Vsemogočni!" reče delavec, "rešil si me muk in trpljenja, ker kelih mojega trpljenja si mi pustil izpiti do dna, a še ne morem reči: "dopolnjeno je!" Pet rev in sirot sem ostavil na svetu. Vsemogočni, presibki so, in ne pustil jih, da bi omagali pod težo bremena, pokličji jih po svoji vsemogočnosti k sebi, da se skupno tu veselimo, saj so mi bili v tehu v teških urah, saj so mi bili vse, zaklad so mi bili na svetu."

"Oče, vsliši prošnjo tega pravičnega!" se zasliši veselo mihi glas, prej takoj žalostne priprošnjice.

"Naj se zgodi!" pravi starček mirno, pa dostojanstveno, in glej, vsa vpehana hiti tu sem bosa in razcepčana žena, samo koža ji še spaja kosti, da ne razpadejo. Bila je to žena ravno kakor sojenega delavca, z njo pa hitijo štirje nedolžni črvički, kojim se bere na obrazu, da sta jim vničila mlado življenje — sušica.

"Oče naš dragi, k tebi smo prišli, saj nam brez tebe živeti ni bilo, nikogar ni bilo, ki bi nam dajal kruha, pri tebi naj ostanemo, saj si nam bil vedno dober oče, skrbni rednik."

Tam nekje v daljini se začuje lepo petje, mladenič s knjigo dobrih del v roki, pa je spremljal družno daleč...

"Pelje jih v sveti raj!" mi zašepeeta tovariši. Zopet je nastala gosta megla pred nama, in tovariš mi je namignil, naj greva dalje. Sledim mu in pripomnim: Res, pravične sodbe, neskončno pravične! Pa kam je peljal krivonos prvega obsojenca?"

"Poznal si ga, dobro veš, kdo je bil, peljali so ga tja, kjer dobi svoje plačilo za brezskrbno življenje na račun rev in sirot. Koliko ljudij je moralo stradati, da je on žive brezskrbno."

"Pa on še ni storil toliko gorja, kot bi ga še lahko, če bi preživel onega kojega je imel nadomestovati."

"Res je to!" odvrne moj prijatelj, "zato pa je usoda hotela, da je prej preminul, četudi ima danes njegova smrt grozne posledice."

Toda kašna bo usoda onega, ki sedaj uprizarja grozovitosti in goni ljudi v klavnico?"

"Tudi to boš zvedel; lešdi za menoj, saj greva po varnem potu, po poti pravičnih."

Hodiva že dolgo, skoro sem bil je utrujen, ko naenkrat zagledam lično, ponosno stavbo.

"Vstopiva!" mi veli prijatelj, in nekam strahopetno grem za njim. Vstopiva v veliko dvorano. Vse polno je tu predalov in čisto jasno se vidi pisana abeceda.

"To bo menda arhiv?" vprašam radovedno. "Da arhiv; knjige so tu shranjene in vsako ima vpisano, kaj je storil dobrega in slabega. Kadar kdo umrje, se vzame njegova knjiga iz arhiva, in po teh vpisih se tudi strogo sodi."

Radovednost, kaj je v teh knjigah vpisanega, mi ni dala miru, da sem poprosil svojega prijatelja in tovariša, naj poiščeva knjigo, ki leži pri črki F. J. H. (Franc Josip Habsburški).

"Razumem te, in vem kaj hočeš," mi pravi posmehljivo. "Toda nama to ni dovoljeno, vendar pa bode ustrezno tvoji radovednosti, ako me boš poslušal."

"Poslušan ti hočem biti," mu odgovorim izgotavljajoče. "Tu sem se vsedi," odvrne moj prijatelj, "in počakaj ugodnega trenutka. Ko bom govo-

ril z dobrim mladeničem, ki ima vsak čas priti, poslušaj pazno!"

Nekaj minut je poteklo, in mladenič je vstopil — Bil je precej otožen. Moj prijatelj stopi k njemu in spoštljivo ga vpraša: "Kakšna neki bo sodba, kadar stopi pred sodnjimi božji stol Franc Jožef Habsburški, sedajni cesar avstrijski?"

Otožni glas mladeniča se začuje: "Ni ravno težko uganiti. Mlad je pričel trpeni po posvetnem bogastvu. Gospod Bog mu je podelil dovolj pametnega razuma, da bi bil lahko uvidel vse krivice, ki so se neprestano dogajale ljudstvu, ki je sicer zvesto in udano, in ki si je želelo le poštenega življenja. On je to obljubil storiti. Vesel sem bil, misleč, da bom mogel njegovo knjigo dobiti del napolniti do zadnjega kotička, in to zlasti, ker mu je bilo po milosti božji odmerjeno dolgo življenje, pa kako kruto sem se varal. Zlato in bogastvo in častihlepnost so ga v prvih minutah tako prevzeli, da je svoj zasedeni, že ves s krvjo nedolžnih oblit prestol obli s krvjo znova, tako da je pričel plavati v krvi. Ni so se mu smilili pohabljeni, ki so zanj žrtvovali svoje premoženje in zdrave ude. Odslovil jih je brez nagrade, v roke jim je dal samo beraške palice in prazne vreče, da je bilo tako njih gorje polno. Niso se mu smilile udove in sirote padlih podložnikov, pustil jih je v solzah. In kaj je storil z onimi, ki so ostali telesno nepokodovani pri smrtno nevarnem reševanju njegovega priropanega, prispeparjenega in s krvjo oblitega prestola? Prej jim je obetal zlato, tako zaželjeno svobodo, prisegel je pri Bogu na izpolnitev, toda ko je bil vseh nevarnostij rešen, je vse svoje prišoge pogoltnil, svoje rešitelje je izročil njih največjim sovražnikom, da so jim vzeli na ta ali oni način njih posvetno življenje. In kdor se je predrznil očitati mu take grehe, zapadel je ostri kazni. Od Boga mu zaupano ljudstvo, katero bi imel pravično vladati, pa je izprešaval tako, da je zgubilo vsako samostojnost in stotisoči so bili primorani zapustiti rodno grudo. Ni jih vprašal, kako se bodejo prehranili. Rad je sicer zahajal v božje šrampe in navidezno častil božje svetnike, to pa za to, da neko ljudstvo ni videlo očitnega šarantanja z onimi, ki Kristovo ime prodajajo vsak dan za Judežve groše, srebrnike in zlatnike, krone in dolarje. Vsegamogočni Bog, ko je videl, da niti za rodnega brata ni hotel žrtvovati nekaj posvetnega blaga, da bi mu bil rešil ubogo posvetno življenje, mu je dal sina, katerega je obdaril z izvanredno plemenitim srcem, ki je imelo usmiljenje do revežev in trpečih. Nadebudni sin je v zgodnji mladosti zapazil očetovo napako in mu jo je tudi očital, a stari grešnik se ni hotel poboljšati, pač pa je pričel sina sovražiti, in ko ga je pobrala zgodnja smrt, je navidezno sina objokoval, na njihem pa mu je bilo všeč, ker se je preselil na drugi svet."

Družica podeljena mu v oslajo njegovega življenja, je morala tiho in z žalostjo gledati njegovo razuzdano lovsko življenje, ki je vedno kršilo božjo zapoved, ki pravi: "Ne preše stuj!" Njene prošnje so bile glas vpijočega v pušavi, stari grešnik je grešil nadalje, zadoščaje svoji pohotnosti. Ko je neumljena roka razbojnika upihnila luč njenega trpljenja polnega življenja, je hinavec v navzočnosti ljudstva glasno zaplakal, s prstu pa se je veselil svoje prostoti.

Dalje je živel ves zakopan v zlatu, ne meneč se za to, kako ratar in delavec obupava pod teškim bremenom krivičnih davkov kot stoteri nameček za odpravo tlake in desetine. Kaj je bilo mar njemu teh trpinov, samo da on dobro živi in njegovi blagoslovljeni priganjači Eulenburgovega sistema. Narodi, ki so s svojo krvjo branili njegov krivični prestol, so mu bili manj kot njegovi lovski psi, te narode

je pustil poginjati v obupu in revščini.

Božja previdnost mu je določila za vse njegove preštevilne grehe, za pregreške proti vsem božjim zapovedim razven one, ki pravi: Posvečuj praznik! — kajti vse njegovo življenje je bilo en sam praznik — stara leta za pokoro, Marsikaka nezgoda, zlasti pa zavest, da bo moral kmalu zapustiti vse ono lepo ugrabljeno, priropano, nikdar prisluzeno premoženje, naj bi ga sponkorčilo, ali glej, njegovo poželenje po tujem imetju in prigovarjanje bahatega in ošabnega soseda, ga je dovedlo v zlo, vsled katerega bo uničenih milijone nedolžnih bitij. Na njegovo povelje morajo ljudje po silni grešiti kakor Kajni. Na milijone bo udov in sirot. Stari grešnik ni premislil koliko se je za njegove vlade prelilo nedolžne krvi, ni hotel videti krvavih denarjev, ni hotel videti objokanih trpinov, ki so morali pobrati zadnji vinar svojih pribrankov, četudi je njih družina pri tem lakote poginila, in jih dati njemu za morilno orožje.

"Na vojsko!" je zaklical stari, ničvredni krvolok, "pobijte proklete Slovane — moje do brotnike in moje branitelje — četudi so vaši bratje, ali pa vas pustim pomoriti kot veleizdajnike! In ker zmučene reve niso mogle vsega tega narediti, tedaj je poklical na pomoč največje sovražnike Kristove vere — Turke, izgovarjajo se, da je to volja Vsegamogočnega Boga. One ozmanjevalce Kristove vere, ki so, četudi, indirektno obsodili njegovo dejanje, je dal ukleniti v verige. Gospod Bog mirno čaka na vse to, ali spokorjenja takega zakrkanega grešnika ne bo učakal, zato mu bodo vzeli zemljani vse posvetno gospodarstvo — in tu bo iskal božjega kraljevstva, pa usmiljenja ne bo našel. Lucifer, poglavar peklenških muk, pa si danes veselo mane roke, četudi je v silni zadregi, kakšno trpljenje naj mu pripravi, saj takega grešnika še ni imel v rokah, in tudi naslednika mu ne bo mogel

najti. Mnogo ima v svoji oblasti kraljev in cesarjev, ki so grešili na ta ali oni način, toda takih grozodejstev ni ugajal nihče. Kralj Herod je svetnik proti njemu in zato pač ne zasluži družega nego da se ga vrže v morje po nedolžnem prelite vrela človeške krvi, na glavo pa naj mu vekov veke kapljajo solze udov in sirot!"

Zbudil sem se, opravil in odšel po svojem poslu, po ulicah pa so kričali raznašalci časopisov: "Rusi so uničili ves tretji zbor, od 17, pešpolka je ostalo le 300, od 98. pa samo 400 mož!" Za Boga, od 8000 mož je ostalo samo 700? Kdo je temu kriv?"

Naj se vresničijo moje sanje! In dan zadnevom, teden za tednom, mesec za mesecem, brez konca prihajajo poročila: "Vojna divja dalje; svet ne pmt-mni takega klanjal 10.000 mrtvih in ranjenih!"

Kaj so storili ti reveži? Nič! Pasma pokoroščina jih tepe, uničuje. Kdo je temu kriv? 85 letni starci se zblazel, nihče ga ne more pregovoriti, da bi rekel: Stojte! Dovolj je nedolžne krvi, dovolj vročih solz! "Ne, pasti mora poslednji S o vsa radj Habsburžana, člana najbolj roparske in krvoločne družine, največjih krvolokov. Kaznuj ga, pravični Bog!"

Časopisi poročajo o lakoti in gladi v Avstriji in obetajo še hujše čase. Materje obupavajo, očetje krvave, deca pa umira od gladi. "Naj bi Bog pospešil svojo pravično sodbo in rešil ljudstvo kronanih mogotcev!" In kljub tem jasnim dejstvom je še med nami rojakov, ki tako početje ne samo opravivčejo, marveč celo odobravajo, mesto da bi povedali: "Bog ohrani Bog obvaruj, — nas cesarja Avstrije!"

Če je že kdo dajal težak odgovor — ga bodeta dajala cesar avstrijski in ošabni Viljem.

B. L.

Samo \$2.00 za celo leto, in dobite "Clev. Ameriko" v hišo vsak teden dvakrat.

JOHN BRESKVAR,
3528 ST. CLAIR AVE.
PRVA SLOVENSKA IZDELOVALNICA DOBRIH SMOVK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH.
Posebno priporočam znane smodke S. N. P. J. ter St. Dobrodельne Zveze, J. B. "31" in "Leader"
Slovenska gostilna z izbornimi pijačami.
VESELE PRAZNIKE VSEM

St. Clair Market
C. HAMMELMAN, lastnik
6005 ST. CLAIR AVENUE
MESNICA
V naši mesnici se dobiva vedno le najboljše meso po nižjih cenah kot drugje, ker prodajamo za gotov denar in ne dajemo znamk. Meso je od 3 do 8 centov ceneje pri funtu kot kje drugje.
Kranjske klobase in suho meso.
Veselo praznike vsem

FRANK POJE

MODERNA SLOVENSKA KROJAČNICA.

Slovcem in Hrvatom v Clevelandu in okolici se priporočam v točno, dobro in pošteno izvršilo najboljših moških oblek in sukenj. Pri nas je vedno dovolj uslužbencev, ki so majstri v svoji stroki, da vam vselej lahko hitro in dobro postrežemo.

Priporočamo se rojakom tudi, da prinese k nam stare obleke, da jih sčistimo, popravimo in zlikamo

Naše cene so zmerne, blago in delo prve vrste.

Vsem svojim odjemalcem vsočim **NAJVESELEJŠE BOŽIČNE PRAZNIKE.**

FRANK POJE,
4015 St. Clair Ave.

J. M. DOBRANIČ,

PRVA HRVATSKO-SLOVENSKA IZDELOVALNICA TAMBUR IN GLAZBENIH INSTRUMENTOV

Naše podjetje, ki se je nabavalo v stari domovini, kjer je bilo splošno znano kot najboljša izdelovalnica glazbenih instrumentov, je zaslovelo tudi po zvezdih in hrvaških nasebinah v Ameriki. Vse glazbene instrumente, posebno pa tambure, izdelujemo v naši lastni domači izdelovalnici in razpošljamo na vse kraje Zvezdnih držav. Vsa naročila se izvrše točno in v vseh po polno zadovoljnost.

Pišite po cenik in po cene.
J. M. Dobranič,
3830 ST. CLAIR AVE.